

შოთა

დიდიგური

ბიბლიოგრაფია

Шота Варламович
ДЗИДЗИГУРИ
БИОБИБЛИОГРАФИЯ

«მეცნიერება»
«МЕЦНИЕРЕБА»

წ ო თ ა

ქ ი ძ ი გ უ ზ ი

ბიბლიოლოგია

გამომცემლობა < მეცნიერება >

თბილისი,

1988

Ш о т а

Д } и д } и г у რ ი

ბიბლიოგრაფია

Издательство «Мецниереба»

Тбилиси

1988

გამოჩენილი ქართველი ენათმეცნიერის შოთა ვარლამის ძე ძიძიგურას ბიო-ბიბლიოგრაფია მოიცავს 1924—1986 წწ. მასალას: სამეცნიერო შრომებს, რეცენზიებს მათზე, შ. ძიძიგურის რედაქციით გამოცემულ შრომებს და ლიტერატურას შ. ძიძიგურის შესახებ.

მასალა განლაგებულია ქრონოლოგიურ-ანბანური რიგით. ცალკეა გამოყოფილი მეცნიერის დაბადების წლისთავები. ბიო-ბიბლიოგრაფიას წინ უძღვას შოთა ძიძიგურის სამეცნიერო და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის მოკლე მიმოხილვა, აგრეთვე ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ძირითადი თარიღები. ერთვის პირთა და შრომების ანბანური საძიებლები.

Библиография видного грузинского языковеда Шота Варламовича Дзидзигури охватывает материалы за 1924—1986 гг.: научные труды, рецензии на них, труды, вышедшие под его редакцией, и литературу о Ш. В. Дзидзигури.

Материал расположен в хронологическо-алфавитном порядке. Отдельно выделены юбилейные даты. Библиографии предпослан краткий обзор научной и общественной деятельности, основные даты жизни и деятельности Ш. В. Дзидзигури. Прилагаются указатели: именной и трудов (алфавитный).

ბიო-ბიბლიოგრაფიული სერიის მთავარი სარედაქციო კოლეგია: გ. ჯიბლაძე (მთ. რედაქტორი), ლ. გაბუნია, ა. ცაგარელი, ვ. გომელაური, გ. ციციშვილი, თ. ონიანი, მ. დარასელია, შ. ძიძიგური, ა. აფაქიძე, ჯ. ლომინაძე, ს. ხადური, ნ. გურგენიძე (მდივანი).

შემდგენელი: ვ. გოგოლაშვილი.

რედაქტორი: ს. ხადური.

ბიბლიოგრაფიული რედაქტორი: ე. დოლიძე.

Главная редакционная коллегия библиографической серии: Г. Н. Джибладзе (гл. редактор), Л. К. Габуня, А. Л. Цагарели, В. И. Гомелаури, Г. В. Цицишвили, Т. Н. Ониани, М. К. Дараселиа, Ш. В. Дзидзигури, А. М. Апакидзе, Дж. Г. Ломинадзе, С. А. Хадური, Н. А. Гургенидзе (секретарь)

Составитель: В. Г. Гоголашвили.

Редактор: С. А. Хадური,

Библиографический редактор: Э. Г. Долидзе.

შოთა ძიძიგური

(სამეცნიერო და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის
მოკლე მიმოხილვა)

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსმა, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორმა, საქართველოს სსრ მეცნიერების დამსახურებულმა მოღვაწემ შოთა ვარლამის ძე ძიძიგურმა მეცნიერული წრთობის სკოლა გაიარა ა. შანიძისა და გ. ახვლედიანის ხელმძღვანელობით თბილისის უნივერსიტეტში, შემდგომ კი სსრკ მეცნიერებათა აკადემიაში (ლენინგრადი) ნ. მარის ხელმძღვანელობით.

შ. ძიძიგური დაიბადა 1911 წლის 15 აგვისტოს სოფელ მათხოჯში (ყოფილი ქუთაისის მაზრა, ახლანდელი წულუკიძის რაიონი) პედაგოგების ოჯახში. მამამისი ვარლამი ცნობილი მასწავლებელი, სასკოლო სახელმძღვანელოების ავტორი იყო.

1917 წელს შეიყვანეს მათხოჯის დაწყებით სკოლაში, შემდეგ სწავლობდა თბილისის მე-15 შრომის სკოლაში, რომელიც პირველი ხარისხის ატესტატით დაამთავრა 1927 წელს.

ჯერ კიდევ მოწაფეობისას დაიწყო შ. ძიძიგურმა თანამშრომლობა პრესაში. მისი პირველი წერილები (ასევე ლექსები) იბეჭდებოდა საქართველოს განათლების სახალხო კომისარიატის ყოველთვიურ გაზეთ „მოწაფის ხმაში“, აგრეთვე „ახალგაზრდა კომუნისტში“.

1927 წელს შევიდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პედაგოგიური ფაკულტეტის სიტყვიერების დარგზე, მომდევნო წლიდან კი პარალელურად სწავლობდა საენათმეცნიერო დარგზეც. სტუდენტობის დროსვე ჩაება სამეცნიერო მუშაობაში. 1929 წელს „ქართული საენათმეცნიერო საზოგადოების“ საჯარო სხდომაზე წაიკითხა მოხსენება იმერული კილოს თავისებურებათა შესახებ, დამყარებული თავის მიერვე შეკრებილ საინტერესო დიალექტოლოგიურ მასალაზე.

1930 წლის დეკემბერში დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, რის შემდეგაც ერთხანს მუშაობდა გაზეთ „ნოიხი ლენინელის“ ლიტერატურულ რედაქტორად (სტილისტად).

1931 წელს შ. ძიძიგური სხვა ნიჭიერ ქართველ ახალგაზრდებთან ერთად მიავლინეს ლენინგრადში სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ასპირანტურაში. ასპირანტურის კურსი გაიარა გამოჩენილი მეცნიერების — აკადემიკოსების ნიკო მარის, იური შეჩინოვის, ლევ შჩერბას და პროფესორ კარპეზ დონდუას ხელმძღვანელობით.

ასპირანტობის წლებში მონაწილეობდა აკადემიის მიერ მოწყობილ დიალექტოლოგიურ-ფოლკლორისტულ ექსპედიციებში: 1932 წელს — სამხრეთ საქართველოში (გიორგი წერეთელსა და სერგი ჯიქიასთან ერთად, რომლებიც იმ დროს ასევე ასპირანტურაში სწავლობდნენ ლენინგრადში), 1934 წელს — მთიულეთ-გუდამაყარში (ასპირანტ ელენე ვირსალაძესთან, გრიგოლ ჩხიკვაძესა და შალვა ხიდაშელთან ერთად).

1933—1935 წლებში კითხულობდა ქართული ენის კურსს ასპირანტებისათვის ენისა და აზროვნების ინსტიტუტში (ლენინგრადში).

1935 წელს ლენინგრადშივე წარმატებით დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია თემაზე: „ქართული დიალექტების კლასიფიკაციის ცდა“.

1936 წელს ახალგაზრდა მეცნიერი დაბრუნდა თბილისში და დაიწყო მუშაობა უნივერსიტეტში ქართული ენის კათედრის დოცენტად და სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის საქართველოს ფილიალში უფროს მეცნიერ თანამშრომლად. ამ დროიდან მოკიდებული, შ. ძიძიგური კითხულობდა ლექციებს რესპუბლიკის პედაგოგიკის ინსტიტუტში. პარალელურად მუშაობდა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმის სამეცნიერო პროპაგანდის განყოფილების გამგედ, ეურნალ „მნათობის“ მეცნიერების განყოფილების გამგედ.

1962 წელს შ. ძიძიგურმა დაიცვა დისერტაცია ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად თემაზე: „კავშირები ქართულ ენაში“. 1963 წელს მიენიჭა პროფესორის წოდება. იმავე წელს აირჩიეს თბილისის ა. პუშკინის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის ქართული ენის კათედრის გამგედ. 1967—1983 წლებში განაგებდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ახალი ქართული ენის კათედრას. ამჟამად ამ კათედრის პროფესორია.

1971 წელს აირჩიეს საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად, 1974 წელს კი ნამდვილ წევრად. იმავე წლიდან აკადემიის პრეზიდიუმის წევრი და ენისა და ლიტერატურის განყოფილების აკადემიკოსი-მდივანია.

შ. ძიძიგური წლების განმავლობაში ეწევა აქტიურ საზოგადოებრივ საქმიანობას: არის საზოგადოება „ცოდნის“ საკავშირო გამგეობის

წევრი და საქართველოს სსრ საზოგადოება „ცოდნის“ თბილისის განყოფილების გამგეობის თავმჯდომარე, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ენათმეცნიერების დარგში სამეცნიერო ხარისხების მიმნიჭებელი სპეციალიზებული საბჭოს თავმჯდომარე, საქართველოს ისტორიის წყაროების კომისიის თავმჯდომარე, ბასკური ენისა და კულტურის საზოგადოების თავმჯდომარე, იენის უნივერსიტეტისა (გდრ) და თბილისის უნივერსიტეტის ერთობლივი ეურნალის „ვეორგიკის“ რედაქტორი, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ეურნალების „იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერების“ წელიწდეურლისა“ და „მაცნეს“ (ენისა და ლიტერატურის სერიის) რედაქტორის მოადგილე, ქართული საბჭოთა ენციკლოპედიის რედკოლეგიის წევრი, „ვეფხისტყაოსნის“ აკადემიური ტექსტის დამდგენი კომისიის წევრი და სხვ.

შ. ძიძიგური მწერალთა კავშირის წევრია; არჩეულია საქართველოს მწერალთა კავშირის გამგეობაში.

სკკპ წევრია 1947 წლიდან.

შ. ძიძიგურის თვალსაჩინო ამაგი სათანადოდ არის დაფასებული: ის დაჯილდოებულია ოქტომბრის რევოლუციისა და შრომის წითელი დროშის ორდენებით, მრავალი მედლითა და სიგელით, მათ შორის აკად. ივანე ჯავახიშვილისა და აკად. სერგეი ვავილოვის მედლებით. მინიჭებული აქვს საქართველოს სსრ მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის წოდება.

შ. ძიძიგური ავტორია მრავალი ნაშრომისა, რომელთაგანაც 30-ზე მეტი ცალკე წიგნებად არის გამოცემული, საერთოდ კი მისი გამოკვლევებისა და წერილების რაოდენობა ოთხ ასეულს აღემატება. ამ ნაშრომების თემატიკა ფართო და მრავალმხრივია. მათში გაშუქებულია ქართული ენის გრამატიკის, მისი ისტორიის, დიალექტოლოგიის, ლექსიკოლოგია-ლექსიკოგრაფიის, ონომასტიკის, აგრეთვე ზოგადი ენათმეცნიერების, ფოლკლორისტიკის, ლიტერატურათმცოდნეობის საკითხები.

1931 წელს ეურნალ „მნათობის“ ფურცლებზე დაიბეჭდა მისი პირველი წერილი „ქართული სალიტერატურო ენა“. იმავე წელს ცალკე წიგნად გამოიცა სახელმძღვანელო პროფაქტივის დაუსწრებელი კურსების მსმენელთათვის — „ქართული გრამატიკა პუნქტუაციითურთ“ (არნ. ჩიქობავას რედაქტორობით). ასე დაიწყო მეცნიერული მუშაობა ოცი წლის კაბუკმა.

სრულიად ახალგაზრდამ, 24 წლის ასაკში, მოიპოვა ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის ხარისხი. მის სადისერტაციო ნაშრომს „ქართული ენის დიალექტების კლასიფიკაციის ცდა“ მაღალი შეფა-

სება მისცეს ოფიციალურმა ოპონენტებმა: ი. მეშჩანინოვმა, ა. შანიძემ, და კ. ღონღუამ.

დისერტაციის დაცვის წინ დაიბეჭდა მხოლოდ თეზისები ამ შრომისა, შემდგომში კი მისი ძირითადი ნაწილი, გადამუშავებული და შემოკლებული სახით, გამოქვეყნდა „იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერების“ 1 ტომში (1946 წ.) სათაურით: „ხმოვანთა კომპლექსების ფონეტიკურ პროცესთა საერთო საფუძველი ქართულ კილოებსა და ზანურში“.

ნაშრომში დადგენილია, რომ ქართული ენის (ასევე ზანურის) ხუთი ხმოვანი ერთმანეთთან შეხვედრისას იძლევა 25 სხვადასხვა კომბინაციას, რომლებიც ხმოვანთა კომპლექსების სამ ძირითად ჯგუფს ქმნიან: „ერთია — კომპლექსები, სადაც უფრო ფართო ხმოვანს მოსდევს უფრო ვიწრო (ფართო + ვიწრო), მეორეა — კომპლექსები, რომლებშიაც უფრო ვიწროს მოსდევს უფრო ფართო ხმოვანი (ვიწრო + ფართო) და მესამე — კომპლექსები, სადაც თანაბარი ლიაობის ხმოვნებია; აქვე შემოვა იდენტური ხმოვნებიც, როგორც მკვლევარი შენიშნავს, ეს კლასიფიკაცია გარკვეულ ფონეტიკურ კანონზომიერებას ამჟღავნებს, რაც ქართული დიალექტების ერთ-ერთ საკლასიფიკაციო ნიშნად გამოდგება.

პირველი რიგის კომპლექსებში (ფართო + ვიწრო) აღვალი აქვს რეგრესულ ასიმილაციას. ეს მოვლენა დამახასიათებელია დასავლური კილოებისათვის და ზანურისათვის, აღმოსავლური კილოებიდან კი თუშურისათვის და ნაწილობრივ მოხეტრ-ფერეიდნულისათვის.

მეორე რიგის კომპლექსებში (ვიწრო + ფართო) წინამავალი ვიწრო ხმოვანი ფართოსთან მეზობლობაში კიდევ უფრო ვიწროვდება, ადგილი აქვს დისიმილაციის გზით დიფთონგიზაციისაკენ მისწრაფებას. ის დამახასიათებელია მთლიანად ქართული ენისათვის და ასევე ზანურისათვის.

მესამე რიგის კომპლექსებიდან იდენტური ხმოვნები ისწრაფვიან შერწყმისაკენ, ო ე ხმოვნები კი აღმოსავლურ და დასავლურ კილოებში სხვადასხვაგვარ ცვლილებებს განიცდიან, რაც იმის შედეგი უნდა იყოს, რომ დიალექტურად ისინი სხვადასხვა ლიაობისა არიან.

როგორც ირკვევა, ყველა რიგის ხმოვანთა კომპლექსი სხვადასხვა გზით ისწრაფვის ერთხმოვნობისაკენ. ქართული კილოები ამ პროცესის სხვადასხვა საფეხურზე დგანან.

დიალექტოლოგია საერთოდ შ. ძიმიჯურის მეცნიერული კვლევებიდან მნიშვნელოვანი უბანია. ამ მხრივ პირველ რიგში აღსანიშნავია ფართო საველე შემკრებლობითი მუშაობა, რასაც ის სისტემატურად ეწეოდა 1929 წლიდან, როცა ჯერ კიდევ სტუდენტმა მოიარა

აჭარისა (ქობულეთის რ.) და ქვემო იმერეთის (წულუკიძის რ.) სოფლები და შეკრიბა მეტად ფართო დიალექტოლოგიური მასალები.

1930 წელს შ. ძიძიგურმა მოიარა რაჭის უკიდურესი მთიანი სოფლები და ამ სოფლების მეტყველება ცალკე დიალექტურ ერთეულად გამოყო „მთარაჭულის“ სახელწოდებით.

შემდგომში მკვლევარმა კიდევ უფრო გააფართოვა დიალექტოლოგიური კვლევა-ძიების საზღვრები და ადგილობრივ შეისწავლა მთელი რიგი ქართული დიალექტები.

შ. ძიძიგურმა ერთ-ერთმა პირველთაგანმა განიხილა აგრეთვე ქართული ისტორიული დიალექტოლოგიის საკითხები (დასავლეთ-საქართველოს ისტორიული საბუთების ენის მიხედვით). მანვე პირველმა მოგვცა ქართული დიალექტოლოგიის ისტორიის მოკლე მიმოხილვა (თსუ შრომები, III, 1936).

დიალექტოლოგიური კვლევის შედეგები თავმოყრილია წიგნში „ძიებანი ქართული დიალექტოლოგიიდან“, რომელიც 1954 წელს გამოიცა.

რაც შეეხება მკვლევრის მიერ შეკრებილ დიალექტოლოგიურ მასალებს, ისინი გამოცემულია ორ დიდ ტომად: „ქართული დიალექტების ქრესტომათია ლექსიკონითურთ“ (1955) და „ქართული დიალექტოლოგიის მასალები“ (1974).

მეცნიერის დიალექტოლოგიურ შტუდიებს დიდი მნიშვნელობა ენიჭება როგორც საკუთრივ ამა თუ იმ დიალექტის თავისებურებათა შესწავლისათვის, ისე ქართველურ ენათა შედარებით-ისტორიული შესწავლის თვალსაზრისითაც.

შ. ძიძიგურმა პირველმა მიაქცია ყურადღება ჩრდ. კავკასიის ნართული ეპოსის კვალს ქართულ ფოლკლორში და ჯერ კიდევ 1944 წელს მიუძღვნა ამ საკითხს საგანგებო გამოკვლევა, 1971 წელს კი ცალკე წიგნად გამოსცა შემაჯამებელი ნაშრომი ამ თემაზე: „Грузинские варианты нартского эпоса (исследование, тексты)“.

შ. ძიძიგური განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობს ქართული სალიტერატურო ენის ნორმალიზაციის, მწერლის ენისა და სტილის საკითხებს. მეცნიერული ძიებანი ამ სფეროში თავმოყრილია წიგნში „ქართველ კლასიკოსთა ენობრივი მემკვიდრეობა“, რომელსაც გვერდს ვერ აუვლის ქართველ მწერალთა ენის საკითხებით დაინტერესებული ვერც ერთი მკვლევარი.

მკვლევარმა გარკვეული ენობრივი დასაბუთება მოუძებნა იმ ფაქტს, რომ „ვეფხისტყაოსნის“ ენაში ორგანულადაა შერწყმული აღმოსავლურ-ქართული და დასავლურ-ქართული ენობრივი ფორმები და ლექსიკური ერთეულები. მისი დასკვნით, „ამის გასაღებს იძლევა

სამხრეთ საქართველოს დიალექტური წრე — მესხური მეტყველება, რომელიც სტრუქტურულად აერთიანებს ჩვენი ენის შინაგან განშტოებებს... ამიტომ საფიქრებელია, რომ რუსთაველის ენას ასაზრდოებს, უპირველეს ყოვლისა, სწორედ სამხრეთ საქართველოს მეტყველება“.

ვაჟა-ფშაველას ენის პრობლემის განხილვისას მკვლევარმა უარყო ქართულ ლიტერატურათმცოდნეობაში გაბატონებული აზრი, თითქოს ვაჟა თავის ლექსებსა და პოემებს ფშაურ კილოზე წერდა და სალიტერატურო ენის ნაცვლად დიალექტის გაბატონებას ცდილობდა მწერლობაში. მან დაასაბუთა, რომ ვაჟას პოეტური მეტყველებაც თავის არსებით ნაწილში სალიტერატურო ენას ეყრდნობა, ხოლო დიალექტიზმებს მის ნაწერებში სტილისტური ფუნქცია აკისრია.

შ. ძიძიგურმა მოიძია და შეისწავლა დიდი ილიას მიერ შეგროვილი სალექსიკონო მასალის ფრაგმენტები, დაადგინა ამ მასალის წყაროები და გაარკვია მისი მნიშვნელობა ქართული ლექსიკოლოგიის ისტორიისათვის. მასვე ეკუთვნის ალ. ყაზბეგის ლექსიკონი, რომელიც პირველად დაერთო მწერლის თხზულებათა ხუთტომიან აკადემიურ გამოცემას, შემდეგ კი სხვა გამოცემებსაც.

გარდა კლასიკოსების ენის ანალიზისა, მკვლევარს მოეპოვება საინტერესო დაკვირვებანი თანამედროვე ქართველ მწერალთა ენაზე, სალიტერატურო ენის განვითარების ტენდენციებზე. ამ მხრივ აღსანიშნავია წერილები: „ახალი სალიტერატურო ენის ნორმალიზაციისათვის“, „დრამატული ნაწარმოების ენა“, „თავაზიანი მიმართვის ფორმები ქართულში“, „ირიბი მეტყველების დასაცავად“ და სხვანი.

მასვე ეკუთვნის საყურადღებო გამოკვლევა ქართული სალიტერატურო ენის სიწმინდისათვის ბრძოლის ისტორიიდან, სადაც განხილულია XIX საუკუნის ქართველ მწერალთა და მეცნიერთა შეხედულებანი ასეთ საკითხებზე.

საერთოდ, ენის სიწმინდის დაცვას, სალიტერატურო ენის ნორმების მოწესრიგებასა და დანერგვას მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია შ. ძიძიგურის სამეცნიერო და საზოგადოებრივ მოღვაწეობაში. ის არის ქართული სალიტერატურო ენის ნორმების დამდგენი მუდმივი სახელმწიფო კომისიის წევრი.

მკვლევარის ალღოსა და ქართული ლექსიკის სიმდიდრისათვის ზრუნვის დასახასიათებლად საინტერესოა ასეთი ფაქტა: ქართულში გაგონილი, თითქმის დავიწყებული, სიტყვა „შინაბერა“ მან შესთავაზა ჩვენს სახელოვან მწერალს კ. გამსახურდიას, რომლის მეოხებითაც ეს მოხდენილი სიტყვა დღეს სალიტერატურო ენაში უკვე მტკიცედ არის დამკვიდრებული.

როგორც ენათმეცნიერი, ისე ლიტერატურათმცოდნეობითი ასპექტით საინტერესოა გამოკვლევა „ცნება სინონიმური პარალელისა“ (სმამ, II, 1941), სადაც პირველად არის ახსნალი სინონიმურ წყვილთა ერთი რიგის წარმოშობის მიზეზები.

პოეტიკურ და ლექსიკოლოგიურ ლიტერატურაში სინონიმურ სიტყვათა პარალელური ხმარება გაგებულა როგორც ერთგვარი სტილისტიკური ხერხი, პოეტური ფიგურა. შ. ძიძიგურმა ცხადყო, რომ ასეთი გაგება მხოლოდ გარკვეული შემთხვევების ასახსნელად გამოდგება, სპეციალურ შემთხვევებში კი სინონიმთა ხმარებას „რაციონალური საწყისი“ აქვს და უცხო სიტყვის დანერგვის მეთოდად არის გამოყენებული. ამის შესაბამისად შ. ძიძიგურმა დაადგინა ცნება „სინონიმური პარალელიზმისა“.

მსგავსად „სინონიმური პარალელიზმისა“ შ. ძიძიგურმა პირველმა აქცია სპეციალური შესწავლის საგნად წინადადების თავისებურ კონსტრუქცია, რომლის აღსანიშნავადაც მანვე შემოიღო ტერმინი „მასდარული კონსტრუქცია“. გამოკვლევა ამ საკითხზე წაკითხული იყო მოხსენების სახით 1942 წელს საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ენის ინსტიტუტში. აღნიშნული გამოკვლევა დაიბეჭდა შედარებით გვიან, 1966 წელს.

გამოკვლევა ეხება წინადადების გარკვეულ ტიპს, რომელიც დამახასიათებელი იყო ძველი ქართულისათვის („მივიდა ხილვად საფლავისა მის“; „დასხდეს სერობად“; „ბრძანა შენებად იგი“; „ვითხოვთ მონიჭებად წყალობამ“ სხვ.). ვითარებით ბრუნვაში დასმული მასდარი ზოგან მიზნის გარემოებად წარმოგვიდგება, ზოგან კი დამატებად. ამასთან პირველს (დასხდეს ჭამად) მკვლევარი „გარემოების-მასდარულ კონსტრუქციას“ უწოდებს, მეორეს კი („ბრძანა შენებად“) — „დამატებით-მასდარულ კონსტრუქციას“.

აღსაგობის მიხედვით მასდარული კონსტრუქცია მარტივი წინადადებაა, მაგრამ ამავე დროს, როგორც მკვლევარი აღნიშნავს, განსხვავდება ჩვეულებრივი ტიპის მარტივი წინადადებისაგან: იგი რთული წინადადების ფუნქციას ასრულებს, სადაც მასდარი დამოკიდებული წინადადების როლში გამოდის.

ძველი ქართული ტექსტების სხვადასხვა რედაქციათა შედარების საფუძველზე მიღებულია დასკვნა: მასდარული კონსტრუქცია და ქვეწყობის კონსტრუქცია მონაცვლეობენ, ისინი ფაქულტატური ფორმებია, ერთმანეთისაგან იმიჯნებიან სტილისტური სხვაობის საფუძველზე.

ამასთან დაკავშირებით დგება მასდარული კონსტრუქციისა და ქვეწყობის კონსტრუქციის ისტორიული თანამიმართებას საკითხი.

თითქოს შეიძლებოდა გვეფიქრა, რომ ქვეყნობა მასდარული კონსტრუქციიდან მომდინარეობს, მაგრამ მკვლევარი სავსებით მართებულად თავს იკავებს ასეთი დასკვნისაგან და გამოთქვამს ვარაუდს, რომ ქვეყნობასა და მასდარულ კონსტრუქციას აქვთ ერთი საწყისი — თანწყობის კონსტრუქცია, საიდანაც ერთი მხრით ვლდებულობთ ქვეყნობას, მეორე მხრით კი — მასდარულ კონსტრუქციას.

ენის ისტორიისადმი მიძღვნილ ნაშრომთაგან განსაკუთრებით აღსანიშნავია „კავშირები ქართულ ენაში“, რომელშიაც მონოგრაფიულად არის განხილული ქართული სალიტერატურო ენის ისტორიის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი პრობლემა.

აქად ა. შანიძე წერდა: „ავტორმა ამ ნაშრომში მიზნად დაისახა, ეჩვენებინა კავშირები ქართულში სალიტერატურო ენას ძველებსა და თანამედროვე ცოცხალი მეტყველების მიხედვით, გამოეყლინა მათი ფუნქციები, ურთიერთდამოკიდებულება, მორფოლოგიური შედგენილობა და, ამასთანავე ერთად, ნათელყო, თუ რას გვეუბნება კავშირების სემანტიკურ-მორფოლოგიური ანალიზი ქართული რთული წინადადების ისტორიისათვის. ავტორმა სათანადო მასალის შესწავლასა და დამუშავებას წლები მოანდომა და ნაყოფიც ჩინებული მიიღო: ვერც ერთი სპეციალისტი, რომელიც ქართული სინტაქსის საკითხებს იკვლევს, გვერდს ვერ აუვლის შ. ძიძიგურის წიგნს, რომელიც მას უთუოდ დაეხმარება. თუ მივიღებთ მხედველობაში, რომ ქართული სინტაქსის საკითხები ნაკლებადაა დამუშავებული, უნდა ვთქვათ, რომ ეს წიგნი უთუოდ კარგი შენაძენია მეცნიერებისათვის და თვალსაჩინო ადგილი უკავია ქართულ-გრამატიკულ ლიტერატურაში“. აქად. თ. გამყრელიძის აზრით, „ეს ნაშრომი შესანიშნავად ეხმარება თანამედროვე თეორიულ ენათმეცნიერებაში სინტაქსურ-სემანტიკური პრობლემათიკისადმი გაზრდილ ინტერესს“.

როგორც თვითონ ავტორი აღნიშნავს, ის საკითხებზე, რომელთაც ხსენებული მონოგრაფია მიეძღვნა, ენათმეცნიერებაში საერთოდ არ ყოფილა სათანადო სიღრმით დამუშავებული. „რამდენადმე სქემატურია და პირობითი რთული წინადადების დაყოფა ქვეყნობისა და თანწყობის კონსტრუქციებად. ამ ცნებათა შინაარსი არ არის მკვეთრად ჩამოყალიბებული, არ არის მკაფიოდ გამიჯნული პიპიტაქს-პარატაქსის საზღვრები. ტრადიციულმა მეცნიერებამ გვიანდერდა რთული წინადადების ნაწილების მთავარი და დამოკიდებული წინადადებების — კლასიფიკაცია, აგებული ლოგიკურ-სემანტიკურ თვალსაზრისზე, ხოლო რთული წინადადების გრამატიკული სტრუქ-

ტურის კვლევა-ძიებას, მისი კონსტრუქციული ელემენტების გამოვლენას მკვლევარები დიდი გულისყურით არ ეკიდებოდნენ“.

ქართული წინადადების აგებულების, მისი კონსტრუქციული ელემენტების შესწავლისათვის ავტორმა მიზნად დაისახა კავშირებისა და საკავშირებელი სიტყვების (ე. წ. მიმართებითი ნაცვალსახელისა და მიმართებითი ზმნიზედის) ბუნების გარკვევა. მათი ფუნქციური, სემანტიკური და მორფოლოგიური (ეტიმოლოგიური) ანალიზი. შრომაში გარკვეულია თვითთველი კავშირის ფუნქცია სალიტერატურო ენის საფუძვრების მიხედვით, ასევე დიალექტების მიხედვით, და დადგენილია მათი გავრცელების არე და ხვედრითი წონა; ნაჩვენებია, თუ რომელი კავშირი გაქრა ენის განვითარების ამა თუ იმ ეტაპზე, რომელი გაჩნდა და, ამრიგად, მოხაზულია მათი წარმოქმნის ქრონოლოგიური საზღვრები.

ნაშრომში ცალკე თავი აქვს დათმობილი კავშირისა და შემასმენლის თანამიმართების საკითხებს. დადგენილია გარკვეული კანონზომიერებანი, თუ რომელ კავშირს რომელ მწკრივში და რომელ კილოში შეეხამება ზმნა-შემასმენელი.

მორფოლოგიური ანალიზის შედეგად გარკვეულია, რომ „ქართულ ენაში ზოგი კავშირი ნაცვალსახელურ-ზმნიზედური წარმოშობისაა, ზოგი თავის სათავეებს ნაწილაკებში პოულობს და ზოგსაც ზმნური საწყისები აქვს“.

ცალკე არის განხილული კავშირთა სემანტიკურ-ფუნქციური თანამიმართება. ფუნქციური ანალიზის დროს ავტორი აღგენს, რომ ერთი და იგივე კავშირი ხშირად წინადადების სხვადასხვა კონსტრუქციაში მონაწილეობს, სხვადასხვა სემანტიკა აქვს, სხვადასხვა ტიპოლოგიის კავშირია. პოლისემანტიზმის ძირითადი ფაქტორთაგანია ერთი ყალიბის კავშირისაგან მეორე ყალიბის კავშირის განვითარება, რაც ლოგიკურ საფუძველზეა აგებული და გარკვეულ კანონზომიერებას ემორჩილება.

კავშირების ბუნების გარკვევამ შინაგანი აუცილებლობით მოითხოვა რთული წინადადების ზოგიერთი კონსტრუქციული ელემენტის კვლევა-ძიება, კერძოდ, ქვეწყობის გენეზისის საკითხის განხილვა. მიღებულია დასკვნა, რომ ქართულ ენაში ქვეწყობის კონსტრუქცია თანწყობის კონსტრუქციიდან მომდინარეობს.

ნაშრომში ნათლად არის ნაჩვენები, რომ ქვეწყობის კონსტრუქცია უძველესი პერიოდის (V—VI სს.) სალიტერატურო ქართულში მკაფიოდ არის ჩამოყალიბებული და სინტაქსურ ნორმას წარმოადგენს, ეს კი იმას ნიშნავს, რომ სამწერლობო ენას იმ დროისათვის

უკვე ხანგრძლივი ტრადიციები ჰქონდა. ამრიგად, სალიტერატურო ქართულის ღრმა ისტორიული ფესვების დამადასტურებელ პალეოგრაფიულ და სტილისტიკურ კრიტერიუმებს გრამატიკული მონაცემებიც მხარს უჭერს და ასაბუთებს.

ქართველურ ენათა ისტორიის, მათი ურთიერთობისა და სხვა ენებთან კონტაქტების თვალსაზრისით ფრიად მნიშვნელოვანია შ. ძიძიგურის ეტიმოლოგიური კვლევა-ძიება, რომლის ზოგიერთი ნიმუშიც ზემოთ იყო დასახელებული. დამატებით აქ უნდა მოვიხსენიოთ ძიებანი ოსურ-ქართული ლექსიკური ურთიერთობის სუეროდან და ნართული ეპოსის საკუთარ სახელთა გამოვლენა მთარაჭულში („ნართული ეპოსის ქართული ვარიანტები ოსურ-ქართულის ლექსიკურ ურთიერთობასთან დაკავშირებით“: სმამ, V, № 10, 1944), მეგრული სუფიქსის კვალის ძიება ქართულში (იკე, I, 1946) და სხვ.

მკვლევარმა მთარაჭულში დაადასტურა ნართული ეპოსის ვარიანტები და მის გმირთა სახელები, როგორცაა: ორიზბუგი, ბათირბეგი, ბათოყა, ბათუყო, სოსუანი, სოსურანი (იგივე სოსლანი), სიბრიზი, გენჯე, სათანამ, შავამ და სხვანი.

ნართული ონომასტიკის ეტიმოლოგიურმა კვლევამ ცნობილი საბჭოთა ენათმეცნიერი პროფ. ვ. აბაევი იმ დასკვნამდე მიიყვანა, რომ ეს ეპოსი ერთი ეთნიკური ერთეულის — ალანთა ანუ ოსთა წიაღში წარმოიშვა და იქიდან გავრცელდა კავკასიის სხვადასხვა ხალხში. მთარაჭული ონომასტიკაც ოსურთან კავშირზე მიგვანიშნებს. ამასთან დაკავშირებით შ. ძიძიგური ყურადღებას ამახვილებს სხვა საინტერესო ლინგვისტურ და ფოლკლორულ მონაცემებზე.

მკვლევრის დაკვირვებით, მთარაჭულში ოსურიდან არის შესული ისეთი მნიშვნელოვანი ცნების გამომხატველი სიტყვა, როგორცაა „ნახშობა“ („ლაპარაკი“, „საუბარი“). აქედან ნაწარმოებია „სანახშო“, რაც სოფელში თავშესაყარ, სამასლაათო ადგილს ეწოდება; მთარაჭულს ოსურიდან შეუთვისებია აგრეთვე ისეთი ტერმინები როგორცაა „დურო (დუროიანი სახლი)“, „გვინოლი“, „იამანი“, „თალაყაური“, „ჯიკა“, „ქარჯინა“, „მუჯირა“. ზოგი ამათვანი ქართულში დასტურდება უფრო არქაული ფორმით, ვიდრე დღეს არის ოსურში. აქედან აშკარაა მათი მნიშვნელობა ოსური ენის ისტორიის თვალსაზრისითაც.

საგანგებოდ აღნიშვნის ღირსია შ. ძიძიგურის ნაშრომი „ქართული ენა“, რომელიც რუსულ და რამდენიმე ევროპულ ენაზე გამოიცა. მასში მოცემულია ძირითადი და არსებითი ცნობები ქართული ენის შესახებ, სხარტად და გასაგებად არის დახასიათებული მისი

სტრუქტურა, განვითარების გზა, შესწავლის ისტორია. ამ წიგნმა პირველი პრემია დაიმსახურა საკავშირო საზოგადოება „ცოდნის“ მიერ გამოცხადებულ კონკურსში. მას რეცენზიები უძღვნეს ცნობილმა უცხოელმა ქართველოლოგებმა: რ. ლაფონმა, ე. ბუიონმა, რ. გრულიხმა, ჰ. ფენრიხმა და სხვებმა.

შ. ძიძიგურიამ რამდენიმე ნაშრომი მიუძღვნა ბასკური და კავკასიური ენების ურთიერთობის პრობლემას, რომელიც დიდი ხანია ცხოველ ინტერესს იწვევს. მისი პირველი წერილი ამ თემაზე „საქართველო და ესპანეთის იბერია“ დაიბეჭდა ჟურნალ „მნათობში“ 1937 წელს. ორმოცი წლის შემდეგ, 1977 წლის ივლისში, მკვლევარს პირველად მიეცა შესაძლებლობა მოხვედრილიყო ბასკეთში როგორც საბჭოთა დელეგაციის მცირერიცხოვანი დელეგაციის მეთაური. ამ მოგზაურობის შთაბეჭდილებანი გადმოცემულია წიგნში „მოგზაურობა ბასკეთში“. აქ ავტორი არ იფარგლება მარტო მოგზაურობის აღწერით და ბევრ საინტერესო ცნობას გვაწვდის ბასკების ენის, კულტურის, ისტორიის საკითხებზე. მაგრამ ამ მხრივ გაცილებით სრული და მნიშვნელოვანია წიგნები: „ბასკები და ქართველები“ და „ბასკურ-კავკასიური პრობლემა“. ამ წიგნებში მიმოხილულია აღმოსავლეთის იბერების (ქართველების) და დასავლეთის იბერების (ბასკების) შესახებ არსებული ისტორიული ცნობები და მეცნიერული შეხედულებანი, დახასიათებულია ბასკების ისტორია, კულტურა და ენა, განსაკუთრებით დაწვრილებით კი განხილულია ბასკური ენისა და იბერიულ-კავკასიურ ენათა ნათესაობის პრობლემა. წიგნი დაიბეჭდა ესპანეთშიც, ითარგმნა ფრანგულადაც.

საგანგებოდ უნდა აღინიშნოს, რომ შ. ძიძიგური არის ქართული ენათმეცნიერების მონაპოვართა დაუცხრომელი პროპაგანდისტი. მის კალამს ეკუთვნის ფართო ერუდიციითა და ამავე დროს მიმზიდველად დაწერილი მეცნიერულ-პოპულარული ნაშრომები: „დამწერლობის წარმოშობა და განვითარება“ (1958 წ.), „საენათმეცნიერო საუბრები“ (1960 წ.), „ქართული ენის თავგადასავალი“ (1969 წ., 1973 წ.). აქვე აღსანიშნავია მონოგრაფიები ჩვენს გამოჩენილ მეცნიერებზე — ნიკო მარზე, აკაკი შანიძეზე, გიორგი ახვლედიანზე.

შ. ძიძიგურის ცალკეული ნაშრომები გამოქვეყნებულია რუსულ, ინგლისურ, გერმანულ, ფრანგულ, ესპანურ ენებზე. თვითონ მას არაერთი მოხსენება აქვს წაკითხული საზღვარგარეთ (გერმანიის დემოკრატიულ რესპუბლიკაში, პოლონეთში, ჩეხოსლოვაკიაში, საფრან-

გეთში, ესპანეთში). მისი მეცნიერული კონსულტაციებით ამირად სარგებლობენ როგორც საბჭოთა, ისე უცხოელი კოლეგები. მის მოწაფეთა შორის ბევრი უკვე ცნობილი მეცნიერია.

სოლიდური ასაკის მიუხედავად, პირად ცხოვრებაში შ. ძიძიგური მუდამ ხალისიანია, ენერგიით სავსე და ახალი საქმის წამოსაწყებად შემართული. იმედია, ის კიდევ ბევრი ნაშრომით გაამდიდრებს ჩვენს მეცნიერებას და წარმატებით დააგვირგვინებს არაერთ მნიშვნელოვან საქმეს.

პროფ. შ. კუმბურიძე

ШОТА ВАРЛАМОВИЧ ДЗИДЗИГУРИ

(Краткий обзор научной и общественной деятельности)

Академик Академии наук Грузинской ССР, профессор Тбилисского государственного университета, заслуженный деятель науки Шота Варламович Дзидзигури, прошел школу научной закалки в Тбилисском университете под руководством А. Шанидзе и Г. Ахвледiani, а затем в аспирантуре Академии наук СССР (Ленинград) под руководством Н. Марра.

Ш. В. Дзидзигури родился 15 августа 1911 года в сел. Матходжи (быв. Кутаисской губ., ныне Цулукидзеvского района) в семье педагогов. Отец, Варлам Дзидзигури, был известным педагогом, автором школьных учебников.

В 1917 году мальчика отдали в Матходжскую начальную школу, а затем учебу продолжил в Тбилисской 15-ой школе, которую в 1927 г. закончил с аттестатом первой степени.

Будучи еще учеником, Ш. В. Дзидзигури начал сотрудничать в ежемесячной газете Народного комиссариата просвещения «Моцалис хма» («Голос ученика»), а также в газ. «Ахалгазрда комунисти».

В 1927 г. Ш. В. Дзидзигури поступил на отделение словесности педагогического факультета Тбилисского государственного университета и параллельно занимался в языковедческом отделении. Студентом он включился в научную работу.

В 1929 году на публичном заседании «Грузинского лингвистического общества» прочитал доклад об особенностях имеретинского говора на основании собранного им интересного диалектического материала.

В 1930 году окончил Тбилисский государственный университет и некоторое время работал литературным редактором (стилистом) газ. «Норчи ленинели» («Юный ленинец»).

В 1931 году Ш. В. Дзидзигури был направлен в аспирантуру АН СССР в Ленинград. Курс аспирантуры прошел под руководством выдающихся ученых — академиков Н. Я. Марра, И. И. Мещанинова, Л. В. Щербы, проф. К. Д. Дондуа и др.

В бытность в аспирантуре участвовал в организованных Академией диалектолого-фольклористических экспедициях: в

1932 году — в Южную Грузию (вместе с Г. Церетели и С. Джикиа, проходившими в то же время курс аспирантуры в Ленинграде), в 1934 году — в Мтиулет и Гудамакари (вместе с аспирантами Е. Вирсаладзе, Г. Чхиквадзе и Ш. Хидашели).

В 1933—1935 г. читал курс грузинского языка аспирантам в Институте языка и мышления (в Ленинграде).

В 1935 году в Ленинграде успешно защитил кандидатскую диссертацию на тему «Опыт классификации грузинских диалектов».

В 1936 году возвратился в Тбилиси и начал работать доцентом кафедры грузинского языка Тбилисского университета и старшим научным сотрудником Грузинского филиала АН СССР. С этого времени Ш. В. Дзидзигури работал в ряде учебных заведений и научных учреждений: читал лекции в ВУЗ-ах Грузии, был заведующим Отделом научной пропаганды президиума АН ГССР, заведующим научным отделом журн. «Мнатоби» и т. д.

В 1962 году Ш. В. Дзидзигури защитил диссертацию на соискание ученой степени доктора филологических наук на тему «Союзы в грузинском языке». В 1963 году ему присвоено звание профессора. В том же году избирается заведующим кафедрой грузинского языка Тбилисского гос. педагогического института им. А. С. Пушкина.

В 1967—1983 гг. заведовал кафедрой нового грузинского языка Тбилисского государственного университета, профессором которой он по сей день является.

В 1971 году Ш. В. Дзидзигури избирается членом-корреспондентом, а в 1974 году — действительным членом АН ГССР. С этого же времени является членом Президиума и академиком-секретарем Отделения языка и литературы АН ГССР.

На протяжении ряда лет Ш. В. Дзидзигури ведет активную общественную работу: является председателем правления Тбилисского отделения общества «Знание» и членом Всесоюзного правления общества «Знание» СССР; председателем специализированного совета по присуждению ученых степеней Тбилисского государственного университета; председателем Комиссии по источникам истории Грузии; председателем Общества баскского языка и культуры; редактором совместного журнала Йенского (ГДР) и Тбилисского университета «Георгика» («Georgica»); заместителем редактора всесоюзного «Ежегодника иберийско-кавказского языкознания» и «Вестника» (серия языка и литературы) АН ГССР; членом редколлегии «Грузинской совет-

ской энциклопедии» и председателем Совета языкознания; членом комиссии по установлению академического текста «Витязя в тигровой шкуре»; членом «Постоянной государственной комиссии по установлению норм грузинского литературного языка» и др.

Ш. В. Дзидзигури является членом Союза писателей Грузии и избран в состав его правления.

Является членом КПСС с 1947 года.

Заслуги Ш. В. Дзидзигури оценены должным образом: он награжден орденами Октябрьской революции, Трудового Красного знамени, многими медалями и грамотами, в том числе медалями акад. И. А. Джавахишвили и акад. С. И. Гавилова, Ш. В. Дзидзигури присвоено звание заслуженного деятеля науки Грузинской ССР.

Ш. В. Дзидзигури — автор многих работ, из коих 30 изданы отдельными книгами, а общее количество его исследований и статей превышает 400 наименований. В них освещаются вопросы грамматики, истории, диалектологии, лексикологии и лексикографии, ономастики грузинского языка, а также вопросы общего языкознания, фольклористики, литературоведения.

В 1931 году на страницах журн. «Мнатоби» опубликована его статья «Грузинский литературный язык». В том же году вышел его учебник «Грузинская грамматика с пунктуацией» (под ред. А. С. Чикобава) для слушателей заочных курсов профактива. Так начинал свою научную деятельность двадцатилетний молодой человек.

В 24 года он стал кандидатом филологических наук. Официальные оппоненты И. И. Мещанинов, А. Г. Шанидзе и К. Д. Дондуа дали высокую оценку его работе «Опыт классификации диалектов грузинского языка».

Перед защитой были опубликованы только тезисы этой работы (отдельное издание: Ленинград, 1935, ред. И. Мещанинов), а позднее в I-м томе «Иберийско-кавказского языкознания» за 1946 г. была напечатана основная часть, переработанная и в сокращенном виде, под заглавием «Общая основа фонетических процессов комплексов гласных в диалектах грузинского языка и в занском».

В работе установлено, что пять гласных грузинского (а также занского) в сочетании друг с другом дают 25 разных комбинаций, создающих три основные группы комплексов гласных: «во-первых, комплексы, где за более широким гласным следует более узкий (широкий+узкий); во-вторых, — комплексы, где за более узким следует более широкий (узкий+широкий) и, в-третьих, — комплексы с гласными одинаковой открытости, сюда же относятся

идентичные гласные». Как замечает исследователь, эта классификация обнаруживает определенную фонетическую закономерность, могущую быть признанной одним из классификационных признаков грузинских диалектов.

В комплексах первого типа (широкий+узкий) имеет место регрессивная ассимиляция. Это явление характерно для западных диалектов и занского, а из восточных диалектов — для тушинского и отчасти мохевско-ферейданского.

В комплексах второго типа (узкий+широкий) предшествующий узкий гласный в соседстве с широким еще больше сужается, имеет место стремление к дифтонгизации через диссимиляцию. Это характерно для грузинского языка в целом и для занского.

Из комплексов третьего типа идентичные гласные стремятся к слиянию, гласные же *о* *е* в восточных и западных говорах претерпевают различные изменения, что должно быть следствием того, что диалектологически они разной открытости.

Выясняется, что комплексы гласных всех типов разными путями стремятся к моногласности. Грузинские говоры стоят на разных ступенях этого процесса.

Вообще диалектология является важной областью научных изысканий Ш. В. Дзидзигури. В этом отношении следует в первую очередь отметить широкую полевою собирательскую работу, чем Ш. В. Дзидзигури занимался с 1929 года, когда, еще студентом, он обошел села Аджарии (Кобулетский р-н) и нижней Имеретии (Цулукидзеvский р-н) и собрал весьма ценный диалектологический материал.

В 1930 году Ш. В. Дзидзигури обошел окраинные горные села Рачи, выделив говор этих сел в отдельную диалектологическую единицу под названием «торнорачинской».

В дальнейшем исследователь еще более расширил границы диалектологических изысканий и на местах изучил ряд грузинских диалектов.

Ш. В. Дзидзигури один из первых рассмотрел вопросы грузинской исторической диалектологии (по данным языка исторических документов Западной Грузии). Он же первый дал краткий обзор истории грузинской диалектологии (Труды ТГУ, III, 1936).

Результаты диалектологических исследований собраны в книге «Разыскания по грузинской диалектологии», изданной в 1954 году. Она предназначена в качестве учебного пособия для студентов университета и педагогических институтов.

Что же касается собранных исследователем диалектологических материалов, то они изданы в двух томах: «Хрестоматия грузинских диалектов со словарем» (1955) и «Материалы по грузинской диалектологии» (1974).

Диалектологические штудии ученого имеют большое значение как для изучения особенностей того или другого диалекта, так и для сравнительно-исторического исследования картвельских языков.

Ш. В. Дзидзигури первый обратил внимание на след нартекского эпоса в грузинском фольклоре и еще в 1944 году обратил к этому вопросу специальное исследование, а в 1971 году отдельной книжкой опубликовал итоговую работу на тему «Грузинские варианты нартекского эпоса (Исследование, тексты)».

Ш. В. Дзидзигури уделяет особое внимание вопросам нормализации грузинского литературного языка, языка и стиля писателя.

Ш. В. Дзидзигури нашел определенное языковое обоснование тому факту, что в языке «Витязя в тигровой шкуре» органически слиты восточно-грузинские и западно-грузинские языковые формы и лексические единицы. Согласно его заключению, «ключ к этому дает диалектный ареал Южной Грузии — месхская речь, структурно объединяющая внутренние разветвления нашего языка... Поэтому надо думать, что язык Руставели питает в первую очередь именно речь Южной Грузии».

Исследуя проблему языка Важа-Пшавела, ученый отверг бытовавшее в грузинском литературоведении мнение, будто поэт имел свои стихи и поэмы на пшавском диалекте и пытался утвердить в письменности диалект вместо литературного языка. Он доказал, что поэтическая речь Важа-Пшавела в своей сущности опирается на литературный язык, а диалектизмы в его произведениях выполняют стилистическую функцию.

Ш. В. Дзидзигури обнаружил и изучил собранные И. Г. Чавчавадзе фрагменты словарного материала, установил их источники и определил их значение для истории грузинской лексикографии. Ему же принадлежит словарь Ал. Казбеги, впервые приложенный к 5-томному академическому изданию сочинений писателя.

Кроме анализа языка классиков, Ш. В. Дзидзигури имеет ряд интересных наблюдений над языком современных грузинских писателей, над тенденциями развития литературного языка.

Ему же принадлежит важное исследование по истории борьбы за чистоту грузинского литературного языка, где рассмотрены взгляды грузинских писателей XIX в. и ученых по вопросам чистоты литературного языка.

Надо сказать, что борьба за чистоту языка, упорядочение и внедрение норм литературного языка занимают важное место в научной и общественной деятельности Ш. В.

Дзидзигури. Он является членом постоянно действующей государственной комиссии по установлению норм грузинского литературного языка.

О чутье исследователя и о стремлении обогатить лексику языка свидетельствует такой факт: услышанное в Картли слово *šipabeḡa* (старая дева) он подсказал известному писателю К. Гамсахурдиа, благодаря которому это удачное слово прочно обосновалось в литературном языке.

Интересным как в языковедческом, так и в литературоведческом аспекте является исследование «Понятие синонимического параллелизма» (Известия АН ГССР, II, 1941), где впервые дается объяснение происхождения одного типа синонимических пар.

В поэтической и лексикологической литературе параллельное употребление синонимических слов понимается как своеобразный стилистический прием, поэтическая фигура. Ш. В. Дзидзигури объяснил, что подобное понимание пригодно только для объяснения определенных случаев, иногда же употребление синонимов имеет «рациональное начало» и применяется в качестве приема для внедрения заимствования слова. Таким образом, следует друг от друга разграничить подсказанную требованиями стиля тавтологию и синонимический параллелизм, оправданный чисто языковыми потребностями. Ш. Дзидзигури устанавливает понятие синонимического параллелизма.

Подобно синонимическому параллелизму, Ш. В. Дзидзигури первый сделал объектом специального изучения своеобразную конструкцию предложения, для обозначения которой он же ввел термин **масдарная конструкция**. Исследование по этому вопросу в виде доклада было зачитано в 1942 году в Институте языка АН Грузинской ССР. В печати оно увидело свет позднее, в 1966 году в трудах педагогического института им. А. С. Пушкина (19-й том).

Исследование касается определенного типа предложения, характерного для древнегрузинского языка (*mivida xilvad sor-lisa miš; dasxdes serobad; bržana šenebad igi; vitxov monižebad čqalobaj*). Масдар в форме направительного падежа выступал то в качестве обстоятельства цели, то дополнения. В первом случае (*dasxges čamad*) по Ш. В. Дзидзигури имеем обстоятельственно-масдарную конструкцию, во втором (*bržana šenebad*)—дополнительно-масдарную конструкцию.

По строению масдарная конструкция — это простое предложение, но в то же время, как замечает Ш. В. Дзидзигури, отличается от обычного типа простого предложения: она выполняет функцию сложного предложения,

где масдар выступает в роли придаточного предложения.

На основании сопоставления древнегрузинских текстов разных редакций сделан вывод: масдарная конструкция и подчинительная конструкция замещают друг друга, они суть факультативной формы и отмежевываются друг от друга на основании стилистической разницы.

В связи с этим встает вопрос об историческом соотношении масдарной и подчинительной конструкций. Можно было думать, что подчинение идет от масдарной конструкции, но исследователь вполне правильно воздерживается от подобного вывода и высказывает соображение, что подчинение и масдарная конструкция восходят к сочинительной конструкции, давшей начало, с одной стороны, подчинению, с другой же — масдарной конструкции.

Из работ, посвященных истории языка, особо следует отметить «Союзы в грузинском языке», где монографически рассмотрена одна из важнейших проблем истории грузинского литературного языка.

Акад. А. Г. Шанидзе писал: «В настоящей работе автор поставил целью показ союзов в грузинском языке по памятникам литературного языка и живой речи, выявить их функции, взаимозависимость, морфологический состав и вместе с тем выявить, что дает семантико-морфологический анализ союзов для истории сложного предложения грузинского языка. Научению и обработке соответствующего материала автор посвятил годы и получил прекрасный результат: ни один специалист, исследующий вопросы грузинского синтаксиса, не обойдет книгу Ш. В. Дзидзигури и использует ее с успехом для дела. Если иметь в виду, что вопросы грузинского синтаксиса разработаны недостаточно, то надо сказать, что книга эта — безусловно важное явление в нашей науке и занимает заметное место в грузинской грамматической литературе». По мнению акад. Т. В. Гамкредидзе, «Эта работа полностью отвечает возросшим интересам к синтактико-семантической проблематике в современной лингвистической теории».

Как отмечает сам автор, вопросы, которым посвящена эта монография, вообще не были разработаны в языкознании с достаточной глубиной. «Деление сложного предложения на подчинительные и сочинительные конструкции является несколько схематическим и условным. Содержание этих понятий не сформулировано с достаточной полнотой, не определена граница между гипотаксисом и паратаксисом. Традиционное языкознание оставило нам в наследство классификацию частей сложного предложения — главного и придаточных предложений — основанную на логико-семантической точке зрения, а исследование грамматической струк-

туры сложного предложения и выявление его конструктивных элементов остались вне глубокого анализа исследователей».

Для изучения структуры сложного предложения грузинского языка и его конструктивных элементов автор задался целью выявить природу союзов и соотносительных слов, дать их функциональный, семантический и морфолого-этимологический анализ. В работе прослеживается функция каждого союза по ступеням литературного языка, а также по диалектам, устанавливается поле их распространения и вес, показано, какой союз исчез на том или ином этапе развития языка, какой появился и, таким образом, очерчены хронологические границы их образования.

В работе отдельная глава посвящена вопросам соотношения союза и сказуемого, установлены определенные закономерности, позволяющие определить, с каким союзом сочетается глагол-сказуемое в зависимости от скривы и наклонения.

В результате морфологического анализа ясно, что «в грузинском языке одни союзы местоименно-наречного происхождения, другие берут начало в частицах, третьи — в глаголе».

Отдельно рассмотрены семантико-функциональные соотношения союзов. Осуществляя функциональный анализ, автор устанавливает, что нередко один и тот же союз участвует в разных конструкциях, имеет различную семантику, являясь союзом разной типологии. Основным фактором полисемантизма является развитие союза одной формы в союз другой формы, что имеет под собой логическую основу и подчиняется определенной закономерности.

Выявление природы союза с внутренней необходимостью потребовало исследование некоторых конструктивных элементов сложного предложения, в частности рассмотрение вопроса о генезисе подчинения. Автор приходит к выводу, что в грузинском языке подчинительная конструкция вытекает из сочинительной конструкции.

В работе наглядно показано, что подчинительная конструкция довольно четко организована в грузинском литературном языке раннего периода (V—VII вв.) и является синтаксической нормой, а это означает, что к тому времени письменный язык уже имел длительную традицию. Таким образом, палеографические и стилистические критерии, показывающие глубокие исторические корни литературного языка, подтверждаются также и грамматическими данными.

С точки зрения истории картвельских языков, их взаимоотношений и их контактов с другими языками весьма важными являются этимологические разыскания Ш. В.

Дзидзигури, о некоторых из них говорилось выше. Заметим также разыскания в области осетинско-грузинских лексических взаимоотношений и выявление собственных имен нартского эпоса в горнорачинском диалекте («Грузинские варианты нартского эпоса в связи с осетинско-грузинскими лексическими взаимоотношениями»: Известия АН СССР, V, № 10, 1944), поиски следов мегрельского суффикса в грузинском (Иберийско-кавказское языкознание, I, 1946).

Ш. В. Дзидзигури в горнорачинском диалекте установил такие варианты и имена героев нартского эпоса, как Orizbegi, Batirbegi, Batoqa, Sosuani, Sosurani, Sibizi, Genze, Satana; и др.

Этимологические исследования нартской ономастики привели известного советского лингвиста проф. В. И. Абаева к выводу о том, что этот эпос возник в среде аланов, или осетин и оттуда распространился среди разных народов Кавказа. Горнорачинская ономастика также свидетельствует о связи с осетинами. В связи с этим Ш. В. Дзидзигури привлекает внимание на ряде других интересных лингвистических и фольклорных данных.

Некоторые заимствования в грузинском засвидетельствованы в более архаичной форме, чем в современном осетинском. Поэтому становится ясной их роль и с точки зрения истории самого осетинского языка.

Особо следует отметить работу Ш. В. Дзидзигури «Грузинский язык», изданную на русском и на нескольких европейских языках. В ней даны основные и существенные сведения о грузинском языке, кратко и ясно охарактеризованы его структура, путь развития, история изучения. Эта книга была удостоена первой премии в объявленном Всесоюзным обществом «Знание» конкурсе. Этой книге рецензии посвящали иностранные кавказоведы Р. Лафон, Ж. Буйон, Р. Грулих, Х. Фенрих и др.

Ш. В. Дзидзигури ряд работ посвятил проблеме взаимоотношений баскского и кавказских языков, давно вызывающей живой интерес. Его первая статья на эту тему «Грузия и испанская Иберия» была напечатана в журн. «Миатоби» в 1937 году. А сорок лет спустя, в июле 1977 года исследователю впервые предоставилась возможность побывать в Басконии в качестве члена малочисленной делегации советских ученых. Впечатления от этого путешествия изложены в книге «Путешествие в Басконию». Здесь автор не ограничивается только описанием своих впечатлений, и сообщает много интересных данных по вопросам баскского языка, культуры и истории. Но в этом отношении более значительны его книги «Баски и грузины» (1978 г.) и

«Баскско-кавказская проблема» (1981 г.). В этих книгах дан обзор исторических сведений и научных взглядов о восточных иберах (грузинах) и западных иберах (басках), дана характеристика истории, культуры и языка басков и особенно подробно рассмотрена проблема родства баскского и иберийско-кавказских языков.

Надо подчеркнуть, что Ш. В. Дзидзигури является неутомимым пропагандистом достижений грузинских языковедов. Его перу принадлежат написанные в увлекательной и интересной форме научно-популярные работы «Происхождение и развитие письма» (1958 г.), «Языковедческие беседы» (1960 г.), «Приключения грузинского языка» (1959, 1973 гг.). Здесь же следует отметить монографии о наших выдающихся ученых — Н. Я. Марре, А. Г. Шанидзе, Г. С. Ахвледиани.

Ряд работ Ш. В. Дзидзигури опубликован на русском, английском, немецком, французском, испанском языках. Не раз читал лекции в разных странах (в ГДР, ПНР, ЧССР, Франции, Испании). Научными консультациями Ш. В. Дзидзигури часто пользуются как советские ученые, так и иностранные коллеги.

Ш. В. Дзидзигури и сегодня полон неиссякаемой энергии, хорошего здоровья и готовности и дальше работать на благо отечественной науки. Нет сомнений, что он обогатит филологическую науку новыми трудами и успешно завершит многие полезные начинания.

Проф. З. Чумбуридзе

SHOTA V. DZIDZIGURI

(A Short Review of his Scholarly Work and Public Activities).

Shota V. Dzidziguri, member of the GSSR Academy of Sciences, professor of Tbilisi State University, Honoured Scholar of the GSSR, received scholarly training at Tbilisi University under the guidance of A. Shanidze and G. Akhvlediani, and subsequently at the post-graduate course of the GSSR Academy of Sciences (Leningrad) under the direction of N. Marr.

Dzidziguri was born in the village of Matkhoji, Tsulukidze district (formerly in the Kutaisi gubernia) on 15 August, 1911 into a teachers' family. His father Varlam Dzidziguri was a well-known teacher and author of textbooks.

In 1917 Dzidziguri was sent to the Matkhoji primary school, later he continued his studies at Tbilisi school 15, from which he graduated with a first-class certificate.

While a student, Dzidziguri began to collaborate with the weekly magazine „Motsapis Khma“ of the People's Commissariat of Public Education, and the „Akhalgazrda Komunisti“ newspaper.

In 1927 Dzidziguri enrolled at the department of philology of the pedagogical faculty of Tbilisi State University, and a year later entered the linguistic department of the same faculty.

In 1929 at a public meeting of the „Georgian Linguistic Society“ he read a paper on the peculiarities of the Imeretian dialect, based on interesting dialectological material he had collected.

In 1930 Dzidziguri graduated from Tbilisi State University and served for some time as a literary editor (stylist) of the magazine „Norchi Lenineli“.

In 1931 Dzidziguri was sent—together with other gifted young Georgians—to the post-graduate course of the USSR Academy of Sciences in Leningrad. He took this course under the supervision of eminent scholars—Academicians N. Marr, I. Meshchaninov, L. Shcherba, Prof. K. Dondua, and others.

While a student, Dzidziguri took part in dialectological-folklore expeditions organized by the Academy of Sciences: in 1932 to Eastern Georgia (together with G. Tsereteli and S. Jikia—both also postgraduates in Leningrad); and in 1934, to Mtiuleti and Gudamaqari (together with the postgraduates E. Virsaladze, G. Chkhikvadze and Sh. Khidasheli).

In 1933-35 Dzidziguri delivered a course of lectures on the Georgian language to post-graduates at the Institute of Language and Thinking (in Leningrad).

In 1935, in Leningrad, Dzidziguri successfully defended his candidate's thesis „An Attempt at Classification of Georgian Dialects“.

In 1936 the scholar returned to Tbilisi and began to work as an assistant professor at the chair of the Georgian language of Tbilisi University and a senior scholarly worker at the Georgian branch of the USSR Academy of Sciences. Subsequently Dzidziguri worked at a number of educational and scholarly institutions; he delivered lectures at pedagogical institutes of Georgia, at the same time being Head of the department for the popularization of science of the Presidium of the USSR Academy of Sciences and Head of the scholarly department of the magazine „Mnatobi“.

In 1962 Dzidziguri defended his Doctoral thesis in philology: „Conjunctions in the Georgian Language“. In 1963 he was awarded a doctor's degree. The same year he was elected Head of the chair of the Georgian language of Tbilisi A. S. Pushkin State Pedagogical Institute.

In 1967-1985 Dzidziguri was Head of the chair of the modern Georgian language of Tbilisi State University, serving as a professor of the chair to the present day.

In 1971 Dzidziguri was elected corresponding member, and in 1974 member of the Academy of Sciences of the GSSR. From that time he has been member of the Presidium and Academician-secretary of the Department of language and literature of the GSSR Academy of Sciences.

Dzidziguri has been carrying on active public work for a number of years: he is a member of the All-Union Board of the „Znanie“ Society and Chairman of the Board of the Tbilisi department of the GSSR „Znanie“ Society; he is chairman of the specialized council of Tbilisi State University for conferring degrees in linguistics.

tics, Chairman of the Society of the Basque language and culture, Editor of „Georgica“, a journal published jointly by Jena University and Tbilisi University, assistant-editor of the journals of the GSSR Academy of Sciences „Annual of Ibero-Caucasian Linguistics“ and „Matsne“ (series of language and literature), member of the Editorial Board of the „Georgian Soviet Encyclopaedia“ and Chairman of the Linguistic Council, member of the Committee for the establishment of academic text of „The Knight in the Panther's Skin“, member of „The Standing State Committee for the establishment of Literary Standards of the Georgian Language“, etc.

Dzidziguri is a member of the Writers' Union of the GSSR and an elected member of its Board.

From 1947 he has been a member of the CPSU.

Dzidziguri's services have been duly appreciated: he has been decorated with the Orders of the October Revolution and the Red Banner of Labour, with many medals and diplomas, among them are Acad. I. Javakhishvili and Acad. S. Vavilov medals; the scholar has been awarded the title of Honoured Scholar of the GSSR.

Dzidziguri is the author of many studies, including 30 books: the total number of his studies and papers exceeds 400. They deal with problems of the grammar, history, dialectology, lexicology and onomastics of the Georgian language as well as general linguistics, folk-lore studies and literary criticism.

Dzidziguri's first paper „Georgian Literary Language“ was published in the „Mnatobi“ magazine in 1931. The same year saw the publication of his textbook „Georgian Grammar with Punctuation“ (edited by A. S. Chikobava). It was designed for the students of the correspondence course of the most active officials of the trade unions.

This was the beginning of Dzidziguri's scholarly career at the age of 20.

He became a candidate of philological sciences when he was 24 years old. His official opponents I. Meshchaninov, A. Shanidze and K. Dondua highly appreciated his study „An Attempt at the Classification of the Dialects of the Georgian Language“.

Only an abstract of this study was published before the defence (separate edition: Leningrad, 1935, edited by I. Meshchaninov). A revised and abridged main part of the thesis entitled „The Common Basis of Phonetic Processes of Vowel Clusters in the Georgian

Dialects and in Zan⁴ was published later, in Vol. I of „Ibero-Caucasian Linguistics“ (1946).

According to the study just cited, five vowels in Georgian (and in Zan), in conjunction with each other, yield 25 different combinations, forming three main groups of vowel clusters: „firstly, clusters in which a broad vowel is followed by a narrower (broad+narrow); secondly, clusters in which a narrower vowel is followed by a broader vowel (narrow+broad), and thirdly, a cluster of vowels with equal openness, identical vowels belonging to this cluster. The researcher notes that this classification manifests a definite phonetic regularity that may be considered as one of the classificational feature of the Georgian dialects.

In clusters of type I there occurs regressional assimilation. This phenomenon is characteristic of the western dialects and of Zan and of Tushin, and partly of Mokhevian-Fereydan, belonging to the eastern ones.

In clusters of type II (narrow+broad) the preceding narrow vowel becomes still narrower in the neighbourhood of a broad one, a tendency to diphthongization through dissimilation being evidenced. This is characteristic of the Georgian language in general, and of Zan.

In clusters of type III identical vowels tend to fuse, but vowels of oy ($\text{o}\epsilon$) in western and eastern dialects undergo various changes, which must be the result of the fact that dialectally they differ in openness.

Vowel clusters of all types—in various ways—tend to monovocalism. Georgian dialects are in different stages of this process.

Dialectology in general holds a prominent place in Dzidziguri's research. In this respect mention should be primarily made of the scholar's field work, in which he engaged systematically from 1929; while a student Dzidziguri visited the villages of Achara (Kobuleti district) and Lower Imereti (Tsulukidze district), gathering highly valuable dialectological material.

In 1930 Dzidziguri visited the remote mountain villages of Racha. He identified the dialect of these villages as a separate dialectal unit, naming it „Mountainous Racha“ dialect. Subsequently the scholar broadened the limits of his dialectological research studying a number of Georgian dialects locally.

Dzidziguri was one of the first to study problems of Georgian historical dialectology (according to the evidence of historical documents of Western Georgia). He is credited with the first short review of the history of Georgian dialectology (Transactions of TSU, III, 1936).

The results of the scholars dialectological investigations are presented in his „Research in Georgian Dialectology“, published in 1954. It is a textbook for students of the University and of pedagogical institutes.

The dialectological materials gathered by the scholar, are published in two volumes: „A Reader of the Georgian Dialects with a Vocabulary“ (1955) and „Materials for Georgian Dialectology“ (1974).

Dzidziguri's dialectological studies are of major importance both for the study of the peculiarities of this of that dialect and for the comparative-historical study of Kartvelian languages.

Dzidziguri was the first to pay attention to a vestige of the Nart epic in Georgian folk-lore: as far back as in 1944 he summed up his findings in „The Georgian Versions of the Nart Epic (Investigations, Texts)“.

The scholar devotes special attention to problems of normalization of the Georgian literary language, to the language and style of writers.

His research in this field is presented in his „The Language Legacy of Georgian Classics“, which not a single researcher of the language of Georgian writers can ignore.

Dzidziguri found a definite linguistic substantiation of the fact that Western Georgian and Eastern Georgian language forms and lexical units are originally fused in the text of „The Knight in the Panther's Skin“. According to his conclusion, „the key to this is given in the dialectal area of Southern Georgia—Meschian dialect, structurally uniting the inner ramifications of our language...“

Hence, it would seem that Rustaveli's language is based primarily on the language of Southern Georgia“.

Studying the problem of the language of Vazha Pshavela, the scholar rejected the view prevalent in Georgian literary criticism according to which Vazha Pshavela wrote his poems and verses in the Pshavian dialect and that he attempted to establish it in writing instead of the literary language. Dzidziguri demonstrated that the

poetic language of Vazha Pshavela is — by its very nature — based on the literary language, while the dialectisms in his works perform a stylistic function.

Dzidziguri discovered and studied fragments of dictionary material gathered by Iliā Chavchavadze, ascertained their sources and determined their significance for the history of Georgian lexicography. The vocabulary of A. Qazbegi, appended for the first time to the writer's 5-volume academic edition, was also compiled by Dzidziguri.

Apart from an analysis of the language of classics, Dzidziguri has investigated the language of contemporary Georgian writers, the tendencies of development of the literary language. Here must be noted his following articles: „Towards the Normalization of the New Literary Language“, „The Culture of a Dramatic Work“, „The Forms of Polite Address in Georgian“, „Towards the Defence of Indirect Speech“ etc.

Dzidziguri is also the author of an important study dealing with the history of the fight for the purity of the Georgian literary language, the views of 19th century Georgian writers and scholars on this subject are passed under review.

It should be noted that the fight for the purity of the literary language, regulation and introduction of literary standards hold a significant place in Dzidziguri's scholarly and public activities. He is a member of the standing State Committee dealing with the establishment of the standards of the Georgian literary language.

The following fact shows the scholar's flair and his striving to enrich the vocabulary of the Georgian language; in Kartli, Dzidziguri happened to hear the word *šinabera* („a spinster“) and passed it on to the well-known writer K. Gamsachurdia. Owing to the latter's use of this felicitous word, it has become established in the literary language.

Dzidziguri's study „The Concept of Synonymical Parallelism (Bull. GSSR, II, 1941) — explaining the origins of synonymical pairs of one type — is interesting both from the linguistic and from the literary points of view.

Parallel use of synonymic words in poetic and lexicological literature is generally conceived of as a kind of stylistic device, a poetical figure. Dzidziguri has shown that such an interpretation is applicable only to definite cases; sometimes, however, the use of

synonyms has „a rational basis“ and is used as a device to get a loan word established.

Thus, a distinction must be drawn between tautology, dictated by the demands of style, and synonymical parallelism, justified by purely linguistic requirements. Dzidziguri established the concept of synonymical parallelism.

Dzidziguri was the first to carry out a special study of a peculiar sentence construction, which he designated „Masdar construction“. In 1942 he presented a paper on this topic at the Institute of Language Acad. Sci. GSSR. The paper was published later (in 1966) in the Transactions of the A. S. Pushkin Pedagogical Institute (vol. XIX).

The study deals with a definite type of sentence characteristic of the old Georgian language (mivida xilvad soplisa mis; dasxdes serobad; brzana šenebad igi; vitxov monišebad cqalobai).

Masdar in the form of the aditive-adverbial case served both as an adverb of purpose and as an object. According to Dzidziguri in the former cases (dasxdes čamad) we are dealing with an adverbial-masdar construction“, and in the latter (brzana šenebad), with an objective-masdar construction.

Structurally, the masdar construction is a simple sentence, yet differs—as Dzidziguri notes—from the usual type of a simple sentence: it functions as a complex sentence in which masdar is a subordinate clause.

On the basis of a comparison of old Georgian texts of different redactions the following conclusion is drawn: the masdar construction and subordinate construction substitute each other; they are optional forms and demarkated on the basis of stylistic difference.

In this connection the problem of historical correlation of the masdar and subordinate constructions arises. It might be conjectured that subordination comes from the masdar construction, but Dzidziguri refrained from such a conclusion and suggested instead that subordination and the masdar construction go back to a coordinating construction, which gave rise to subordination, on the one hand, and to the masdar construction on the other.

Among Dzidziguri's studies devoted to the history of the language special note should be made of his „Conjunctions in the Geor-

gian Language“ dealing with one of the most important problems of the history of literary Georgian.

Acad. A. G. Shanidze wrote: „The author of the present study set himself the task of showing the conjunctions of the Georgian language according to the monuments of the literary language and oral speech, as well as of ascertaining their functions, interdependence and morphological structure: thereby light would be shed on the significance of a semantic-morphological analysis of conjunctions for the history of the complex sentence in the Georgian language. The scholar devoted years to the study of relevant material, obtaining an excellent result: no specialist, studying the problems of the Georgian syntax will ignore this book. Problems of Georgian syntax have not been studied adequately, and it must be noted that the present book is doubtless an important development in our field and holds its due place in Georgian grammatical literature“.

In Acad. Th. V. Gamkrelidze's view „This study fully answers the enhanced interest in syntactic-structural problems of modern linguistics theory“.

Dzidziguri himself notes that the problems dealt with in this monograph have not received an in-depth treatment in linguistics. „The division of a complex sentence into subordinating and coordinating constructions is somewhat sketchy and tentative.

The content of these concepts has not been comprehensively formulated, the boundary between the hypotaxis and parataxis has not been demarkated. Traditional linguistics has left us the legacy of the classification of the parts of a complex sentence—principal and subordinate clauses—based on the logico-semantic viewpoint, whereas the grammatical structure of a complex sentence and identification of its constructional elements have not been the object of thorough analysis“.

With a view to study the structure of a complex sentence of the Georgian language and its constructive elements the author set himself the task of clarifying the nature of conjunctions and correlative words and of analysing them from functional, semantic and morpho-etymological angles. The function of each conjunction is determined according to the stages of the literary language as well as the dialects; the areas of their distribution and share is ascertained; the author shows which conjunction has disappeared at some stage

of development of the language, and which appeared; thus, the chronological limits of their appearance are outlined.

A separate chapter is devoted to problems of correlation of conjunction and predicate, some regularities are established, enabling to determine with which conjunction a verb predicate may be coupled, depending on the screeve and mood.

The morphological analysis made it clear that „some conjunctions in Georgian are of pronominal-adverbial origin, some came from particles, others from verbs.

Semantico-structural correlations of the conjunctions are examined separately. On the basis of functional analysis the author found that often one and the same conjunction may occur in various constructions, has differing semantics and is of distinct typology. The main factor of polysemanticism is the development of a conjunction of one form into that of a different form, this having a logical basis and subject to a definite regularity.

The elucidation of the nature of conjunctions necessitated the study of some constructive elements of a complex sentence, in particular, consideration of the problem of the genesis of subordination. The scholar came to the conclusion that the subordinating construction in Georgian derives from its co-ordinating counterpart. It is shown clearly in the study that the subordinating construction was fairly well-established in the early Georgian literary language (5th-7th centuries), representing a syntactical norm; this means that, by that time, the Georgian written language had a long tradition. Thus, palaeographical and stylistic criteria proving the deep historical roots of the literary language are confirmed also by grammatical evidence.

Dzidziguri's etymological studies, some of which were mentioned above, are of major importance from the standpoint of the history of Kartvelian languages, their interrelationship, and contacts with other languages. Note should be also made of his studies on Ossetic-Georgian] lexical interrelationship and on the identification of proper names of the Nart epic in the Mountainous Racha dialect („The Georgian Versions of the Nart Epic in connection with Ossetic-Georgian Lexical Relations“: Bull. Acad. Sci. GSSR, vol. 10, 1944), the search for traces of Megrelian suffix in the Georgian language. (Ibero-Caucasian Linguistics, I, 1946).

In the Mountainous Racha dialect Dzidziguri identified uch variants and names of the characters of the Nart epic as orizbegi, batirbegi, batoqva, batugo, sosuani, sosurani, sibirzi, genze, satanaj, savaj etc.

Etymological studies of Nart onomastics led the well-known Soviet linguist Professor V. I. Abaev to the conclusion that the epic originated among the Alans or Ossetes, spreading from there among the various peoples of the Caucasus. Mountainous Racha onomastics also attests to relations with the Ossetes. In this connection Dzidziguri focuses attention on a number of other interesting linguistic and folklore data.

Some loan-words in Georgian are attested in more archaic form than in present-day Ossetic. Hence, their obvious role from the standpoint of the history of the Ossetic language.

Special note should be made of Dzidziguri's study „The Georgian Language“, published in Russian and several European languages. It presents the basic and essential data on the Georgian language, together with a brief and clear description of its structure, the path of its development, and the history of its research into it. The book was awarded the first prize in the competition announced by the All-Union „Znanie“ Society. The well-known foreign Kartvelologists R. Lafon, Bouillon, A. Grulich, Kh. Foenrich wrote reviews on the book in question.

Dzidziguri devoted a number of studies to the interrelationship of Basque and Caucasian languages, the problem evoking long lively interest. His first article on this topic: „Georgia and Spanish Iberia“ was published in the „Mnatobi“ magazine in 1937. And 40 years later — in July 1977 — Dzidziguri happened to visit Basconia as a member of a small delegation of Soviet scholars. His impressions of this journey are given in „A Journey to Basconia“. The scholar does not restrict himself only to the description of his impressions, but presents much interesting evidence on problems of the Basque language, culture and history. In this respect more important are his books „The Basques and the Georgians“ (1978) and „The Basque-Caucasian Problem“ (1981). These books pass under review the historical evidence and scholarly views regarding the Eastern Iberians (Georgians) and Western Iberians (Basques); the history, culture, and the language of the Basques are described, the problem

of the affinity of the Basque and the Iberian-Caucasian languages is discussed in detail.

It should be emphasized that Dzidziguri is a tireless popularizer of the achievements of Georgian linguists. He is the author of popular-scholarly studies, written in a fascinating form, such as „The Origin and Evolution of Writing“ (1958), „Linguistic Conversations“ (1960), „The Adventures of the Georgian Language“ (1959, 1973). Mention should also be made here of his monographs on the outstanding Georgian scholars—N. Ya. Marr, A. G. Shanidze, and G. S. Akhvlediani.

A number of his studies have been published in Russian, English, German, French and Spanish. He has often delivered lectures in various countries (in the GDR, PPR, CSSR, France and Spain).

Both Soviet scholars and their foreign colleagues frequently avail themselves of Dzidziguri's expert consultation.

Today, too, Dzidziguri is full of inexhaustible energy, and enjoying good health, is ready to work further for the scholarly benefit of his native country. He will doubtless enrich philology with fresh studies by successfully accomplishing many useful plans.

Prof. Z. Chumburidze

შოთა ძიძიგურის ცხომრებისა და მოღვაწეობის
ძირითადი თარიღები

- 1911 წ. — 15 აგვისტოს დაიბადა იმერეთში (სოფ. მათხოჯი, ყოფ. ქუთაისის მაზრა, აწ — წულუკიძის რაიონი) პედაგოგის ოჯახში.
- 1917 წ. — შეიყვანეს სოფ. მათხოჯის დაწყებით სკოლაში, შემდეგ სწავლობდა ქ. თბილისის მე-15 საშუალო სკოლაში.
- 1925—1926 წწ. — საქართველოს განათლების სახალხო კომისარიატის ყოველთვიური გაზეთის „მოწადის ხმის“ სარედაქციო კოლეგიის წევრია და სისტემატურად თანამშრომლობს გაზეთში.
- 1927 წ. — შევიდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პედაგოგიური ფაკულტეტის სიტყვიერების დარგზე; მომდევნო წლიდან პარალელურად სწავლობდა საენათმეცნიერო დარგზე.
- 1929 წ. — ზაფხულის თვეებში ფაკულტეტის მივლინებით დიალექტოლოგიურ მასალებს აგროვებდა იმერეთსა და აჭარაში.
- 1929 წ. — მოხსენებით გამოვიდა დიალექტოლოგიის საკითხებზე „ქართული საენათმეცნიერო საზოგადოების“ საჯარო სხდომაზე.
- 1930 წ. — ზაფხულის თვეებში ყოფილი „საქართველოს სამეცნიერო აკადემიის“ მივლინებით, პროფ. ა. შანიძის და პროფ. გ. ახვლედიანის თაოსნობით, დიალექტოლოგიურ მასალებს აგროვებდა რაჭაში.
- 1930 წ. (XII) — დამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი.
- 1931 წ. — პროფ. ა. შანიძემ და პროფ. გ. ახვლედიანმა წარადგინეს ასპირანტად თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში.
- 1931 წ. — დანიშნეს საქართველოს ალკა ცენტრალური კომიტეტის გაზეთის „ნორჩი ლენინელის“ ლიტერატურული რედაქტორის თანამდებობაზე (სტილისტად).
- 1931 წ. (IX) — ჩარიცხეს სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის ასპირანტურაში (ლენინგრადი) ენათმეცნიერების განხრით.
- 1931 წ. — გამოაქვეყნა სტატია „ქართული სალიტერატურო ენა“ ჟურნალ „მნათობში“ და ცალკე წიგნად — სახელმძღვანელო საქართველოს სსრ პროფაქტივის დაუსწრებელი კურსებისა-

თვის: „ქართული გრამატიკა პუნქტუაციითურთ“ (რედაქტორი არნ. ჩიქობავა).

- 1982 წ.** — სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის მივლინებით მონაწილეობა მიიღო კომპლექსურ დიალექტოლოგიურ ექსპედიციაში სამხრეთ საქართველოში (ასპირანტ გიორგი წერეთელთან და ასპირანტ სერგი ჭიქიასთან ერთად).
- 1982—1985 წწ.** — კითხულობდა ქართული ენის გრამატიკის კურსს სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის ენისა და აზროვნების ინსტიტუტის ასპირანტებთან.
- 1984 წ.** — სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის მივლინებით მონაწილეობა მიიღო დიალექტოლოგიურ-ფოლკლორისტულ ექსპედიციაში მთიულეთ-გუდამაყარში (ასპირანტებთან — ელენე ვირსალაძესთან, გრიგოლ ჩხიკვაძესა და შალვა ხიდაშელთან ერთად)!
- 1985 წ.** — სსრკ მეცნიერებათა აკადემიაში (ლენინგრადი) დაიცვა დისერტაცია მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად თემაზე: „ქართული დიალექტების კლასიფიკაციის ცდა“.
- 1985—1986 წწ.** — სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის დოქტორანტია.
- 1986—1941 წწ.** — სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის საქართველოს ფილიალის ნ. მარის სახელობის ენის, ისტორიისა და მატერიალური კულტურის ისტორიის ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერი თანამშრომელია.
- 1986—1951 წწ.** — თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოცენტი.
- 1986—1988 წწ.** — ა. წულუკიძის სახელობის ქუთაისის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის დოცენტი (შეთავსებით).
- 1986—1948 წწ.** — ი. გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის დოცენტი (შეთავსებით).
- 1986—1942 წწ.** — შ. რუსთაველის სახელობის ბათუმის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის ქართული ენის კათედრის გამგეა.
- 1987—1988 წწ.** — საქართველოს დაუსწრებელი პედაგოგიური ინსტიტუტის დოცენტი (შეთავსებით).
- 1987—1949 წწ.** — დიალექტოლოგიურ მასალებს აგროვებს რაჭაში, ლეჩხუმში, იმერეთში, ჭავჭავთვში, ფშავსა და მთათუშეთში.
- 1988 წ.** — მიიღო პრემია საქართველოს ალკვ ცენტრალური კომიტეტის მიერ გამოცხადებული ახალგაზრდა მეცნიერი მუშაკების კონკურსში ნაშრომისათვის „ქართული ენის მთარაქულო დიალექტი“.

- 1941—1947 წწ.** — საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკად. ნ. მარის სახელობის ენის ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერი თანამშრომელია.
- 1943—1945 წწ.** — საქართველოს თეატრალური ინსტიტუტის დოცენტი (შეთავსებით).
- 1945 წ.** — დააჯილდოვეს მედლით „კავკასიის დაცვისათვის“.
- 1946 წ.** — დააჯილდოვეს მედლით „მამაკური შრომისათვის 1941—1945 წწ. დიდ სამამულო ომში“.
- 1947—1950 წწ.** — საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმის სამეცნიერო პროპაგანდის განყოფილების გამგეა.
- 1947 წ.** — მიიღეს სკკპ რიგებში.
- 1952—1956 წწ.** — ურნალ „მნათობის“ მეცნიერების განყოფილების გამგეა (შეთავსებით).
- 1952 წ-დან** — სსრკ მწერალთა კავშირის წევრია.
- 1952—1956 წწ.** — თბილისის ვ. სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორიის ენების კათედრის გამგეა.
- 1957—1963 წწ.** — თბილისის ა. პუშკინის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის დოცენტი.
- 1962 წ.** — დაიცვა დისერტაცია ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად თემაზე: „კავშირები ქართულ ენაში“ და მიანიჭეს დოქტორის სამეცნიერო ხარისხი და პროფესორის წოდება.
- 1963—1967 წწ.** — თბილისის ა. პუშკინის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის პროფესორი და ქართული ენის კათედრის გამგეა.
- 1963 წ.** — დააჯილდოვეს სსრკ მეცნიერული და პოლიტიკური ცოდნის გამავრცელებელი საზოგადოების მადლობის სიკელით („მშრომელთა შორის ლიტერატურისა და ხელოვნების დარგში პროპაგანდის საქმეში აქტიური მონაწილეობისათვის“).
- 1963—1968 წწ.** „ქართული საბჭოთა ენციკლოპედიის“ ერთ-ერთი რედაქციის გამგეა.
- 1967—1983 წწ.** — თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ახალი ქართული ენის კათედრის გამგეა.
- 1967 წ.** — უნგრეთში „ქართული კულტურის დღეების“ დელეგაციის წევრია.
- 1967 წ.** — მიანიჭეს საქართველოს სსრ მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის საპატიო წოდება.
- 1967—1973 წწ.** — თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის „შრომების“ (B — ჰუმანიტარული მეცნიერება) მთავარი რედაქტორია.

- 1968 წ. — დააჯილდოვეს საიუბილეო მედლით თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის 50-ე წლისთავის აღსანიშნავად.
- 1969 წ. — გერმანიის დემოკრატიულ რესპუბლიკაში ქართული კულტურის დღეების დღეუგაცის წევრია.
- 1969 წ. — მისი ინიციატივით დაარსდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ტოპონიმიკური კვლევის ცენტრი-ტოპონიმიკური ლაბორატორია და დაინიშნა ლაბორატორიის მეცნიერ-ხელმძღვანელად.
- 1969—1978 წწ. — საქართველოს სსრ უმაღლესი და სპეციალური საშუალო განათლების სამინისტროს ქართული ენის სამეცნიერო სექციის თავმჯდომარეა.
- 1970 წ. — დააჯილდოვეს უნგრეთ-საბჭოთა კავშირის კულტურული ურთიერთობის საზოგადოების საპატიო სიგელით.
- 1971 წ. — აირჩიეს საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად.
- 1971 წ. — დააჯილდოვეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით („ხანგრძლივი და ნაყოფიერი სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობისათვის“).
- 1971 წ. — დააჯილდოვეს საქართველოს სსრ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტროს სიგელით („დაბალების 60 და პედაგოგიური მოღვაწეობის 35 წლისთავის შესრულებასთან დაკავშირებით უმწიკვლო და ნაყოფიერი მუშაობისათვის“).
- 1971 წ. — დააჯილდოვეს „შრომის წითელი დროშის“ ორდენით.
- 1971 წ. — დააჯილდოვეს მედლით „საბჭოთა საქართველოს 60 წლისთავი“.
- 1972 წლიდან — „ქართული სალიტერატურო ენის ნორმათა დამდგენი მუდმივი სახელმწიფო კომისიის“ წევრია.
- 1972 წ-დან — „ვეფხისტყაოსნის“ აკადემიური ტექსტის დამდგენი სარედაქციო კოლეგიის წევრია.
- 1978 წ-დან — „ქართული საბჭოთა ენციკლოპედიის“ ენათმეცნიერების საბჭოს თავმჯდომარეა.
- 1974 წ. — აირჩიეს საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსად.
- 1974 წ-დან — საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ენისა და ლიტერატურის განყოფილების აკადემიკოს-მდივანია და აკადემიის პრეზიდიუმის წევრი.
- 1974 წ-დან — თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ენათმეცნ-

ურების დარგში დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მიმნიჭებელი სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარეა.

1976 წ-დან — ბასკური ენისა და კულტურის საზოგადოების თავმჯდომარეა.

1976 წ. — დააჯილდოვეს აკადემიკოს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის საიუბილეო მედლით.

1975—1982 წწ. — საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ბიბლიოთეკრაფიული სერიის „ქართველი მეცნიერები“ მთავარი რედაქტორია.

1977—1982 წწ. — საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის სვანეთის კომპლექსური შესწავლის კომისიის ხელმძღვანელია.

1977—1988 წწ. — საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის საბიბლიოთეკო საბჭოს თავმჯდომარეა.

1977—1988 წწ. — საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის არქეოლოგიური კომისიის თავმჯდომარეა.

1977 წ. — იყო თავმჯდომარე სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსთან არსებული მეცნიერებისა და ტექნიკის კომიტეტის მიერ წარგზავნილი საბჭოთა მეცნიერების დელეგაციისა ესპანეთში.

1979 წ. — დაინიშნა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის და ქალაქ იენის (გდრ) ერთობლივი ჟურნალის „გეორგიკა“ (Georgica) რედაქტორად.

1979 წ-დან — თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ყოველწლიური ორგანოს „ტოპონიმიკის“ მთავარი რედაქტორია.

1979 წ. — დაინიშნა აკაკი შანიძის თხზულებათა სრული კრებულის მთავარ რედაქტორად.

1980 წ-დან — საქართველოს საბჭოთა მწერლების კავშირის გამგეობის წევრია.

1981 წ. — გაიგზავნა დელეგატად და მოხსენება წაიკითხა ბასკოლოგთა საერთაშორისო კონგრესზე ესპანეთში.

1981 წ. — დააჯილდოვეს „ოქტომბრის რევოლუციის“ ორდენით.

1981 წ. — დააჯილდოვეს საქართველოს ალკც ცენტრალური კომიტეტის საპატიო სიგელით („ქართული საბჭოთა მეცნიერებას განვითარებაში დიდი დამსახურებისა და ახალგაზრდა მეცნიერთა კადრების აღზრდის საქმეში მნიშვნელოვანი წვლილისათვის, დაბადების 70 წლისთავთან დაკავშირებით“).

1981 წ. — აირჩიეს გელათის სახალხო აკადემიის პრეზიდენტად.

1982 წ-დან — „ესპანეთის ხალხთა კულტურის კომპლექსური შესწავლის კომიტეტის“ წევრია (სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის მსოფლიო კულტურის ისტორიის სამეცნიერო საბჭო).

- 1982 წ. — დააჯილდოვეს საქართველოს ალკ თბილისის საქალაქო კომიტეტის საიბილეო სიგელით („დედაქალაქის ახალგაზრდობის კომუნისტური აღზრდის საქმეში დიდი დამსახურებისათვის და თბილისის კომკავშირული ორგანიზაციის 60 წლისთავთან დაკავშირებით“).
- 1982 წ-დან — სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის არქეოგრაფიული კომისიის წევრია.
- 1982 წ-დან — საქართველოს სსრ საზოგადოება „ცოდნის“ თბილისის ორგანიზაციის თავმჯდომარეა.
- 1988 წ-დან — საზოგადოება „ცოდნის“ სრულიად საქავშირო საზოგადოების გამგეობის წევრია.
- 1988 წ. — აირჩიეს იყალთოს საპატიო მოქალაქედ.
- 1988 წ. — დააჯილდოვეს აჭარის ავტონომიური საბჭოთა რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით („საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ბათუმის ნ. ბერძენიშვილის სახ. ინსტიტუტისათვის მალაკვალაფიციური კადრების მომზადებისა და მეცნიერული მუშაობის ორგანიზაციის საქმეში დამსახურებისათვის ინსტიტუტის დაარსების 25 წლისთავთან დაკავშირებით“).
- 1988 წ. — დაჯილდოვდა ს. ვავილოვის სახელობის მედლით.
- 1984 წ. — ესპანეთში „ქართული კულტურის დღეების“ დელეგაციის წევრია და მოხსენებებს კითხულობს ვიტორიაში, სანსებასტიანსა და პამპლონაში.
- 1984 წ. — დაინიშნა საქავშირო ორგანოს „იბერიულ-კავკასიურ ენათმეცნიერების წელიწდეულის“ რედაქტორის მოადგილედ.
- 1984 წ. — აირჩიეს ქ. მცხეთის საპატიო მოქალაქედ.
- 1985 წ. — დაჯილდოვდა მედლით „1941—1945 წწ. დიდ სამამულო ომში გამარჯვების 40 წელი“.

ОСНОВНЫЕ ДАТЫ ЖИЗНИ И ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ШОТА ДЗИДЗИГУРИ

- 1911 г. — Родился 15 августа в Имерети (сел. Матходжи, бывший Кутаисский уезд, ныне Цулукидзеvский район), в семье педагогов.
- 1917 г. — Поступил в начальную школу в с. Матходжи, затем продолжил учебу в 15-й средней школе в гор. Тбилиси.
- 1925 г. — Член редакционной коллегии ежемесячной газеты «Моцапис хма» («Голос ученика») Народного комиссариата просвещения Грузии и систематически сотрудничает в газете.
- 1927 г. — Окончил тбилисскую 15-ю среднюю школу с дипломом 1-ой степени.
- 1927 г. — Поступил в Тбилисский государственный университет на педагогический факультет отделения словесности. С последующего года параллельно учился на отделении языкознания.
- 1929 г. — В летние месяцы по заданию факультета собирал диалектологические материалы в Имерети и Абхазии.
- 1929 г. — (На основе полевых работ) на публичном заседании грузинского лингвистического общества прочел доклад по вопросам диалектологии.
- 1930 г. — В летние месяцы по инициативе проф. А. Шанидзе и проф. Ахвледиани собирал диалектологические материалы в Омском районе ГССР.
- 1930 г (XII) Окончил Тбилисский государственный университет.
- 1931 г. — Проф. А. Шанидзе и проф. Г. Ахвледиани рекомендовали его в аспирантуру Тбилисского госуниверситета.
- 1931 г. — Назначили на должность «литературного редактора» (стилистом) газеты ЦК ЛКСМ Грузии «Норчи лениели» («Молодой ленинец»).

- 1931 г. — зачислили в аспирантуру Академии наук СССР в Ленинграде по специальности языковедение.
- 1931 г. — Опубликовал статью «Грузинский литературный язык» в журн. «Мнатоби», издал отдельной книгой «Грузинскую грамматику с пунктуацией» (редактор Арн. Чикобава) для заочных курсов профактива Грузинской ССР.
- 1932 г. — Совместно с аспирантами Г. Церетели и С. Джикия принимал участие в комплексной диалектологической экспедиции в Южную Грузию, организованной АН СССР.
- 1933—1935 гг. — Читал курс для аспирантов по грузинской грамматике в Институте языка и мышления.
- 1934 г. — Принимает участие (вместе с Еленой Вирсаладзе, Григолом Чхиквадзе и Шалва Хидашели) в диалектолого-фольклористической экспедиции АН СССР в Мтиулет-Гудамакари.
- 1935 г. — В АН СССР (в Ленинграде) защитил диссертацию на тему: «Опыт классификации грузинских диалектов» на соискание ученой степени кандидата филологических наук.
- 1935—1936 гг. — докторант Академии наук СССР (в Ленинграде).
- 1936 г. — Переводится на должность старшего научного сотрудника в грузинский филиал АН СССР.
- 1936—1951 гг. — Доцент Тбилисского государственного университета.
- 1936—1938 гг. Доцент Кутаисского государственного педагогического института им А. Цулукидзе (по совместительству).
- 1936—1943 гг. — Доцент Телавского государственного педагогического института им. И. Гогебашвили (по совместительству).
- 1936—1942 гг. — Заведующий кафедрой грузинского языка в Батумском государственном педагогическом институте им. Ш. Руставели (по совместительству).
- 1937—1939 гг. — Доцент Грузинского заочного педагогического института (по совместительству).
- 1937—1949 гг. — Для сбора диалектологических материалов посылается в районы Грузии (в Рачу, Лечхуми, Имере-

ти, Джавахети, Картли, Хевсурети, Пасанаури, Пшави и Мта-Тушети).

1941—1947 гг. — Старший научный сотрудник Института языка АН Грузинской ССР.

1943—1945 гг. — Доцент Грузинского театрального института (по совместительству).

1945 г. — Наградили медалью «За оборону Кавказа».

1946 г. — Наградили медалью «За доблестный труд в годы Великой Отечественной войны 1941—1945 гг.»

1947—1950 гг. — Заведующий отделом научной пропаганды Президиума АН Грузинской ССР.

С 1947 года — Член КПСС

1952—1966 гг. — Заведующий отделом науки журнала «Мнатоби» (по совместительству).

С 1952 года — Член Союза писателей СССР.

1952—1956 гг. — Заведующий кафедрой языков Тбилисской гос. консерватории им. В. Сараджишвили.

1957—1962 гг. — Доцент Тбилисского государственного педагогического института им. А. С. Пушкина.

1962 г. — Защитил диссертацию на тему «Союзы в грузинском языке» на соискание ученой степени доктора филологических наук, присудили докторскую степень и звание профессора.

1962 г. — Наградили Почвальной грамотой Общества по распространению научных и политических знаний в СССР («За активное участие в пропаганде литературы и искусства среди трудящихся»).

1962—1968 гг. — Заведующий редакцией «Грузинской советской энциклопедии».

1963—1967 гг. — Профессор и зав. кафедрой грузинского языка Тбилисского государственного педагогического института им. А. С. Пушкина.

1967—1983 гг. — Заведующий кафедрой нового грузинского языка Тбилисского гос. университета.

1967 г. — Член делегации Дней грузинской культуры в Венгрии.

1967 г. — Присудили Почетное звание заслуженного деятеля науки Грузинской ССР.

1967—1973 гг. — Главный редактор Трудов Тбилисского гос. университета (В — гуманитарные науки).

- 1968 г. — Наградили юбилейной медалью в ознаменование 50-летия Тбилисского гос. университета.
- 1969 г. — Член делегации Дней грузинской культуры в Германской Демократической республике.
- 1969 г. — По его инициативе в Тбилисском государственном университете основывается исследовательский центр топонимики — лаборатория топонимики и назначается научным руководителем этой лаборатории.
- 1969—1973 гг. — Председатель научной секции грузинского языка Министерства высшего и среднего специального Образования СССР.
- 1970 г. — Наградили Почетной грамотой Общества по культурным связям «Венгрия — СССР».
- 1971 г. — Избрали член-корреспондентом Академии наук СССР.
- 1971 г. — Наградили Почетной грамотой Президиума Верховного совета СССР («За долгосрочную и плодотворную научно-педагогическую деятельность»).
- 1971 г. — Наградили Грамотой Министерства высшего и среднего специального образования СССР («В связи с 60-летием со дня рождения и 35-летием беззаветной и плодотворной деятельности»).
- 1971 г. — Наградили орденом «Трудового Красного знамени».
- 1971 г. — Наградили медалью «60-летие Советской Грузии».
- С 1972 года — Член постоянной Государственной комиссии по установлению норм современного грузинского литературного языка.
- С 1972 года — Член редакционной коллегии по установлению академического текста «Вепхисткаосани».
- С 1973 года — Председатель научного совета по языкознанию «Грузинской советской энциклопедии».
- 1974 г. — Избран действительным членом Академии наук СССР.
- С 1974 года — Председатель специализированного научного совета Академии наук СССР и член Президиума АН СССР.
- С 1974 года — Председатель специализированного научного совета Тбилисского государственного университета по присуждению докторской степени в области языкознания.
- С 1974 года — Председатель Комиссии по источникам истории Грузии Президиума АН СССР.

- С 1976 года — председатель Общества баскского языка и культуры.
- 1976 г. — Наградили юбилейной медалью академика Иванэ Джавахишвили.
- 1976—1982 гг. — Главный редактор библиографической серии АН ГССР «Грузинские ученые».
- 1977—1982 гг. — Зам. председателя Комиссии по комплексному изучению Сванети Президиума АН ГССР.
- 1977—1983 гг. — Председатель библиотечного совета АН ГССР.
- 1977—1983 гг. — Председатель Археологической комиссии при Президиуме АН ГССР.
- 1977 г. — Руководитель делегации советских ученых в Испанию, организованной Комитетом по науке и технике при Совете Министров СССР.
- 1979 г. — Назначили редактором совместного журнала Тбилисского государственного университета и Йенского университета (ГДР) «Георгика» («Georgica»).
- 1979 г. — Редактор ежегодного органа Тбилисского государственного университета «Топонимика».
- 1979—1982 гг. — Председатель организации АН ГССР Общества «Цодна» («Знание»).
- 1980 г. — Член Правления союза писателей Грузии.
- 1981 г. — Делегат и докладчик на Международном конгрессе баскологов в Испании.
- 1981 г. — Наградили орденом «Октябрьской революции».
- 1981 г. — Избран президентом Гелатской народной Академии.
- 1981 г. — Наградили Почетной грамотой ЦК комсомола Грузии. («За большие заслуги в развитии грузинской советской науки и значительный вклад в дело воспитания молодых научных кадров и в связи с 70-летием со дня рождения»).
- С 1982 года — Член комплексного комитета по изучению культуры народов Испании (Научный совет истории мировой культуры АН СССР).
- 1982 г. — Наградили юбилейной медалью Тбилисского горкома ЛКСМ ГССР («За большие заслуги в деле коммунистического воспитания молодежи столицы республики и в связи с 60-летием Тбилисского комсомольской организации»).
- С 1982 года — Член Археологической комиссии АН СССР.

- С 1982 года** — председатель Тбилисской организации Общества «Цодна» («Знание») Грузинской ССР.
- С 1983 года** — Член правления Всесоюзного Общества «Знание».
- 1983 г.** — Избрали почетным гражданином Икалто (ГССР).
- 1983 г.** — Наградили почетной грамотой Президиума Верховного совета Аджарской АССР («За заслуги в подготовке высококвалифицированных кадров для Батумского института им. Н. Бердзенишвили АН ГССР, организации научной работы и в связи с 25-летием со дня основания института»).
- 1938 г.** — Наградили медалью имени акад. С. Вавилова.
- 1984 г.** — Член делегации Дней грузинской культуры в Испании; выступает с докладами в гг. Виттории, Сан-Себастьяне и Памплоне.
- 1984 г.** — Заместитель гл. редактора всесоюзного «Ежегодника иберийско-кавказского языкознания».
- 1984 г.** — Избрали почетным гражданином гор. Мцхета.
- 1985 г.** — Наградили юбилейной медалью «Сорок лет победы в Великой Отечественной войне. 1941—1945 гг.».

შოთა ძიძიგურის შრომები
ТРУДЫ ШОТА ДЗИДЗИГУРИ

1924

1. სოფ. მათხოჯი (ქუთაისის მაზრა). — მოწაფის ხმა, 1924, № 6, 14 დეკ., გვ. 3—4.

Село Матходжи (Кутаисский уезд). — Моцапис хма, 1924, № 6, 14 дек., с. 3—4.

1925

2. აკაკი წერეთელს [ლექსი]. — მოწაფის ხმა, 1925, № 14, 15 თებ., გვ. 4.

Акакию Церетели [Стихотворение]. — Моцапис хма, 1925, № 14, 15 февр., с. 4.

3. აკაკის „გამზრდელის“ გმირი — აჯი უსუფი. (ვ. გეგეშიძის წერილის გამო). — მოწაფის ხმა, 1925, № 11, 25 იანვ., გვ. 3—4.

გეგეშიძე ვ. კიდევ აკაკის „გამზრდელი“-ს ჰაჯი უსუფის შესახებ. [„მოწაფის ხმის“ № 11-ში მოთავსებული შ. ძიძიგურის წერილის საპასუხოდ]. — მოწაფის ხმა, 1925, № 15, 22 თებ., გვ. 3—4.

Герой поэмы Акакия «Воспитатель» — Аджи-Усуп. (По поводу статьи В. Гегешидзе). — Моцапис хма, 1925, № 11, 25 янв., с. 3—4.

Гегешидзе В. Еще раз о «Воспитателе» Акакия Хаджи-Усупе. [Ответ на письмо Ш. В. Дзидзигури, помещенной в № 11 «Моцапис хма»]. — Моцапис хма, 1925, № 15 22 февр., с. 3—4.

4. კიდევ აკაკის „გამზრდელ“ ჰაჯი-უსუფის შესახებ. — მოწაფის ხმა, 1925, № 25, გვ. 1—3.

Еще раз о «Воспитателе» Акакия Аджи-Усупе. — Моцапис хма, 1925, № 25, с. 1—3.

5. პირველი მაისი [ლექსი]. — მოწაფის ხმა, 1925, № 23, 3 მაისი, გვ. 2.

Первое мая. [Стихотворение]. — Моцапис хმა, 1925, № 23,
3 мая, с. 2.

1926

6. კინო „აბრეკ ზაური“ (კინო-სოლეი). — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1926, № 73, 23 სექტ., გვ. 4.

Кино «Абрек Заур». (Кино-солей). — Ахалгаზრდა კომუნისტი, 1926, № 173, 23 სენტ., с. 4.

1930

7. რეცენზია. — შანიძე ა. ქართული ენის გრამატიკა. 1. ტფ., ტფილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1930. — განათლების მუშაკი, 1930, 2 ოქტ., № 35, გვ. 4.

Рецензия. — Шанидзе А. Грамматика грузинского языка. 1. Тифлис, Изд-во Тифл. ун-та, 1930. — განათლების მუშაკი, 1930, 2 ოქტ., № 35, с. 4.

1931

8. გრამატიკა და პუნქტუაცია ქართული ენისათვის. ტფ.: „ტექნიკა და შრომა“, 1931, 23 გვ.

Грамматика и пунктуация для грузинского языка. Тифлис, «Техника и шрома», 1931. 23 с.

1931

9. ქართული სალიტერატურო ენა. — მნათობი, 1931, № 11—12, გვ. 163—181.

Грузинский литературный язык. — მნათობი, 1931, № 11—12, с. 163—181.

1933

10. ნიკო მარი როგორც მეცნიერი (იუბილეს გამო). — მნათობი, 1933, № 12, გვ. 203—223.

Николай Марр, как ученый. (По поводу юбилея). — მნათობი, 1933, № 12, с. 203—223.

1935

11. ამოვიარე თვალზეო, ჩაწერა შ. ძიძიგურმა მთა რაჭაში (ს. გლოლა); დედამ კაბა შემიკერა. ჩაწერა მთა-რაჭაში (ს. ქოორა) შ. ძიძიგურმა. — კოლექტივიზაცია, 1935, № 96 (1364), 26 აპრ., გვ. 3.

Прошел по селению Твали. Записал в Раче (с. Глола)

შ. В. Дзидზიგური; Сошила мать мне платье. Записал в Раче (с. Чиора) Ш. В. Дзидзигური — Коллективизация, 1935, № 96 (1364), 36 апр., с. 3.

12. დედამ გაზარდა შვილები. ჩაწერა შ. ძიძიგურმა მთა-რაჭაში (ს. გლოლა); თინია. ჩაწერა შ. ძიძიგურმა მთა-რაჭაში (ს. ჭიორა); მინდორში ბალახ-ბულახი. ჩაწერა შ. ძიძიგურმა მთა-რაჭაში (ს. ლები). — კოლექტივიზაცია, 1935, № 97 (1365), 27 აპრ., გვ. 2.

Взрастила мать детей. Записал в Раче (с. Глола) Ш. В. Дзидзигური; Тиниа. Записал в Раче (с. Чиора) Ш. В. Дзидзигური; В поле на травке-траве. Записал в раче (с. Геби) Ш. В. Дзидзигური — Коллективизация, 1935, № 97, (1365), 27 апр., с. 2.

13. ლენინის გარდაცვალებაზე [ლექსი]. ნათქვამი მეფანდურე მწყემსის ს. ჭრიკიშვილისაგან. ს. ყვარელში ჩაწერა შ. ძიძიგურმა. — საუნჯე ხალხური შემოქმედებისა. თბ., გაზ. „კოლექტივიზაციის“ გამოცემა, 1935, გვ. 7—8.

На смерть Ленина [Стихотворение]. Сказанный пастухом С. Чрикишвили в с. Кварели. Записал Ш. В. Дзидзигური. — Сокровищница народного творчества. Тб., 1935, с. 7—8.

14. О плюральном вербальном объекте в грузинском. — В кн.: Академия наук СССР — XLV Академику Н. Я. Марру. М. — Л., Изд-во АН СССР, 1935, с. 213—221.

15. Опыт классификации диалектов грузинского языка, (Тезисы диссертации на степень канд. наук). Л., 1935. 5 с.

16. Рецензия. — За марксистское языкознание. Юбилейный сборник, посвященный 45-летию научной деятельности акад. Н. Я. Марра от яфетидологического кружка им. акад. Н. Я. Марра при Тифлисском гос. университете. Тифлис, 1934. — Язык и мышление, 1935, V, с. 147—152. Ленинград.

1936

17. საოხუნჯო [ლექსი]. ჩაწერა რაჭაში შ. ძიძიგურმა. — საუნჯე ხალხური შემოქმედებისა. ტფ., „ტეხნიკა და შრომა“, 1936, გვ. 77—78.

Юмористическое [стихотворение]. Записал Ш. В. Дзидзигური. — Сокровищница народного творчества, 11. Тифлис, «Техника да шროма», 1936, с. 77—78.

18. ქართული დიალექტოლოგიის ისტორიისათვის. — ტფილ. უნ-ტის შრომები, ტ. 3, 1936, გვ. 310—328. — რეზიუმე რუს. და გერმ. ენ.

К истории грузинской диалектологии. — Труды Тифл. ун-та, т. 3, 1936, с. 310—328. — Резюме на рус. и нем. яз.

19. ძველი ოჯახი [ლექსი]. ჩაწერა მთიულეთში შ. ძიძიგურმა. — საუნჯე ხალხური შემოქმედებისა, II, ტფ., «ტენიკა და შრომა», 1936, გვ. 96—97.

Старая семья. [Стихотворение]. Записал в Мтиулети Ш. В. Дзидзигური. — Сокровишница народного творчества. II. Тифлис, «Техника და შრომა», 1936, с. 96—97.

20. Марр Н. Я. Место грузинского языка в мировой истории создания и развития языка. Перевод с груз. Ш. В. Дзидзигური. — В кн.: Язык и история. Л., 1936, с. 42—61.

1937

21. საქართველო და ესპანეთის იბერია. — მნათობი, 1937, № 3, გვ. 137—146.

Грузия и Испанская Иберия. — Мнатоби, 1937, № 3, с. 137—146.

22. ქართლში ჩატარებული სალექსიკოლოგიო მუშაობის ანგარიში. ქსნისა და ლიახვის ხეობა. 1937. II. — ენიმკის მოამბე, ტ. 2, ნაკვ. 3, 1937, გვ. 317—324.

Отчет о проделанной летом 1937 года в Картли лексикологической работе II. — Известия Ин-та языка, истории и мат. культуры им. Н. Я. Марра, т. 2, вып. 3, с. 317—324.

23. ქართულ-ხეტური პრობლემა. — მნათობი, 1937, № 3, გვ. 169—174.

Грузинско-хетская проблема. — Мнатоби, 1937, № 3, с. 169—174.

24. ქართული ენის მთარაქული დიალექტის ძირითადი თავისებურებანი. — ენიმკის მოამბე, ტ. 2, ნაკვ. 1, 1937, გვ. 67—109. — რეზიუმე რუს. და ფრანგ. ენ.

Основные особенности Мтарачинского диалекта грузинского языка. — Известия Ин-та языка, истории и мат. культуры им. Н. Я. Марра, т. 2, вып. 1, 1937, с. 67—109. — Резюме на рус. и франц. яз.

1938

25. К характеристике нижеимерского говора грузинского языка. — В сб.: Памяти акад. Н. Я. Марра. (1864—1934). М. — Л., Изд-во АН СССР, 1938, с. 116—133.

26. პროფ. გ. ახვლედიანი [საბჭოთა კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად არჩევის გამო]. — ბოლშევიკური კადრებისათვის, 1939, 21 აპრ., გვ. 2.

Проф. Г. С. Ахвледiani. [По поводу избирания членом-корр. АН СССР]. — Болшевикури кадрებისათვის, 1939, 21 აპრ., ს. 2.

27. Из истории грамматической литературы о пружинском языке. — Язык и мышление, III—IV, 1935, Ленинград.

28. კონიუნქტივის კატეგორია რაჭულში უძველესი ქართულის მესამე პირის სუბიექტური სუფიქსის პრობლემასთან დაკავშირებით. — ენიმკის მოამბე, ტ. 5—6, 1940, გვ. 103—108.

Категория конъюнктива в рачинском говоре в связи с проблемой субъектного суффикса третьего лица в древнейшем грузинском языке. — Известия Ин-та языка, ист. и мат. культуры им. Н. Я. Марра, т. 5—6, 1940, с. 103—108.

29. ლოგიკური სუბიექტის რიცხვის დიალექტური ვარიაციები ქართულში (ყე /კე/-ს უცნობი ფუნქცია). — სსრკ მეცნ. აკად. საქ. ფილიალის მოამბე, ტ. 1, № 2, 1940, გვ. 163—167. — რეზიუმე რუს. ენ.

Диалектные вариации множественности логического субъекта в грузинском. (Неизвестная функция частицы $Ke + p$). — Сообщения Груз. филиала АН СССР, т. 1, № 2, 1940, с. 163—167. — Резюме на рус. яз.

30. მესხურ-ჭავჭავთური დიალექტის აღწერითი ანალიზი სხვა კილოებთან მიმართების თვალსაზრისით [მოხსენების უბისები]. — თბილ. უნ-ტის სამეცნიერო სესია, 1940 წ. 7—11 მაისი. მოხსენებათა თეზისები. თბ., თბილ. უნ-ის გამ-ბა, 1940, გვ. 150—152; ენიმკის მოამბე, ტ. 10, 1941, გვ. 237—256. — რეზიუმე რუს. და ფრანგ. ენ.

Описательный анализ месхского диалекта. [Тезисы доклада]. — Научная сессия Тбил. ун-та, 1940 г. 7—11 мая. Тезисы докладов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1940, с. 150—152; Известия Ин-та языка, ист. и мат. культуры им. Н. Я. Марра, т. 10, 1941, с. 237—257. — Резюме на рус. и франц. яз.

31. ქართული ენის მთარაქული დიალექტის ძირითადი თავისებურებანი. — ენიმკის მოამბე, II, 1938, გვ. 67—74 [ანოტაცია]. —

ფონეტიკური ლიტერატურის ანტირებული ბიბლიოგრაფია. II. კავკასიური ენები. თბ., 1940, გვ. 189.

Основные особенности горнорачинского диалекта грузинского языка. — Вестник Ин-та языка, ист. и лит-ры им. Н. Я. Марра, 11, 1938, с. 67—74 [Аннотация]. — Аннотированная библиография фонетической литературы, 11, Кавказские языки. Тб., 1940, с. 189.

32. ქართული საენათმეცნიერო ლიტერატურა (მიმოხილვა). — ბიბლიოგრაფიის მოამბე, 1940, წგ. 1, გვ. 109—118.

Грузинская языковедческая литература. (Обзор). — Библиографический моамбе, 1940, кн. 1, с. 109—118.

33. К характеристике нижеимерского говора грузинского языка. — Памяти акад. Н. Я. Марра, 1938, с. 116—127. (Аннотация). — Аннотированная библиография фонетической литературы, 11, Кавказские языки. Тб., 1940, с. 189—190.

1941

34. ლექსიკის განვითარების გზები და დიალექტური სალექსიკონო მასალის შეგროვების პრინციპები. — ბათუმის სამასწავლებლო ინ-ტის სამეცნიერო შრომების კრებული, 1941, წგ. 1, გვ. 141—148.

Пути развития лексики и принципы собирания диалектно-словарного материала. — Сборник трудов Батумского учительского ин-та, 1941, кн. 1, с. 141—148.

35. ცნება სინონიმური პარალელიზმისა [მოხსენების თეზისები]. — საქ. სსრ მეცნ. აკადემიის საზღვრის მეცნ. განყ-ბის სამეცნიერო სესია. 1941 წ. 11—13 ივნისი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1941, გვ. 18—19; საქ. სსრ მეცნ. აკად. მოამბე, ტ. 2, № 7, 1941, გვ. 689—696. — რეზიუმე რუს. ენ.

Понятие о синонимическом параллелизме. [Тезисы доклада]. — Научная сессия Отд. общ. наук АН ГССР. 1941 г. 11—13 июня. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во АН ГССР, 1941, с. 18—19; Сообщения АН ГССР, т. 2, № 7, 1941, с. 689—696. — Резюме на рус. яз.

36. პირობითი და დამატებითი დამოკიდებული წინადადებების ჩამოყალიბების საკითხისათვის ძველსა და საშუალო ქართულში. [მოხსენების თეზისები] — საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემიის საზღვრულ მეცნ. განყ-ბის სამეცნიერო სესია, მე-6. 1946 წ. 24—25 აპრილი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1942, გვ. 12—13.

К вопросу о формировании условных и дополнительных предложений в древнем и среднем грузинском языке [Тезисы доклада]. — Научная сессия Отд. общ. наук АН ГССР, 6-ая. 1942 г. 24—25 апреля. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во АН ГССР, 1942, с. 12—13.

37. დიდი ქართველი მეცნიერი (აკადემიკოს ნიკო მარის გარდაცვალების ათი წლისთავი). — კომუნისტი, 1944, 20 დეკ., გვ. 2.

Выдающий грузинский ученый. (К 10-летию со дня смерти акад. Н. Я. Марра). — Комунისტი, 1944, 20 дек., с. 2.

38. მოსე ჯანაშვილი როგორც ქართული ენის მკვლევარი (გარდაცვალებიდან 10 წლის შესრულების გამო). — მნათობი, 1944, № 4—5, გვ. 218—229.

Мосе Джанашвили, как исследователь грузинского языка. (К 10-летию со дня смерти). — Мნათობი, 1944, № 4—5, с. 218—229.

39. ნართული ეპოსის ქართული ვარიანტები ოსურ-ქართულის ლექსიკურ ურთიერთობასთან დაკავშირებით. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. მოამბე, ტ. 5, № 10, 1944, გვ. 1029—1038. — რეზიუმე რუს. ენ.

Грузинские варианты нартского эпоса в связи с осетинско-грузинскими лексическими взаимоотношениями. — Сообщения АН ГССР, т. 5, № 10, 1944, с. 1029—1038. — Резюме на рус. яз.

40. რეცენზია. — საყურადღებო დიალექტოლოგიური ლექსიკონი. მენტეშაშვილი სტ. ქიზიყური ლექსიკონი. თბ., 1944. — მნათობი, 1944, № 11, გვ. 124—126.

Рецензия.—Важный диалектологический словарь. Ментешашвили Ст. Словарь кизикского диалекта грузинского языка. Тб., 1944. — Мნათობი, 1944, № 11, с. 124—126.

41. ვაჟა-ფშაველას „ხის ბეჭის“ ფაბულისათვის. — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1945, 27 მაისი, გვ. 3.

К вопросу о фабуле поэмы Важа-Пшавела. — Литература да хеловნება, 1945, 27 мая, с. 3.

42. მეცნიერებათა აკადემია და ქართველოლოგია. სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის 220 წლისთავი. — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1945, 5 ივლ., გვ. 1, 4.

Академия наук [СССР] и пружиноведение. К 220-летию АН СССР. — Литература да хеловნება, 1945, 5 июля, с. 1, 4.

43. რა უფრო საკვირველია? ხალხური ზღაპარი დამუშავებულ შ. ძიძიგურის მიერ. ნახ. ლ. გუდიაშვილისა. — ოქტომბრელი, 1945, № 7, გვ. 6—7.

Что больше удивительно? (Народная сказка). Образ Ш. В. Дзидзури. Рис. Л. Гудиашвили. — Октомбрели, 1945, № 7, с. 6—7.

44. რეცენზია. — აკად. ბ. მარის სახ. ენის, ისტორიისა და მატერიალური კულტურის ინ-ტის მოამბე, XIV, 1944. — მნათობი, 1945, № 1, გვ. 124—126.

Рецензия. — Известия Ин-та языка, ист. и матер. культуры им. Н. Я. Марра. т. XIV. 1944. — Мнатоби, 1945, № 1, с. 124—126.

45. სამაგალითო ინიციატივა [ამბროლაურის რ-ნის სოფ. ლიხეთის საშუალო სკოლის ინიციატივა ხალხური მეტყველების შესასწავლად]. — საბჭოთა მასწავლებელი, 1945, 22 ნოემბ., გვ. 4.

Примерная инициатива [средней школы села Лихети Амбролаурского района для изучения народного говора]. — Саб-чота მასწავლებელი, 1945, 22 ნოემბ., с. 4.

46. ქართული ენისა და ლიტერატურის გამოჩენილი ჰეგლეგარა (პროფ. ალ. ცაგარელის დაბადებიდან 100 წლისა და გარდაცვალებიდან 15 წლისთავის გამო). — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1945, 26 იანვ., გვ. 3.

Видный исследователь грузинского языка и литературы. (К 100-летию со дня рождения и 15-летию со дня смерти проф. Ал. Цагарели). — Литература და ხელვნება, 1945, 26 янв., с. 3.

47. დათვი და მელა (ხალხური ზღაპარი). დამუშ. შ. ძიძიგურის მიერ. ნახ. ლ. გუდიაშვილისა. — ოქტომბრელი, 1946, № 1, გვ. 7—8.

Кума и лиса. (Народная сказка). Обр. Ш. В. Дзидзигური. Рис. Л. Гудиашвили. — Октомბრელი, 1946, № 1, с. 7—8.

48. მეგრული სუფიქსის კვალი ქართულში (ეტიმოლოგიური შეხედულება). — იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება, ტ. 1, 1946, გვ. 355—358.

Мегрельский суффикс в грузинском языке. (Этимологическая заметка). — Иберийско-кавказское языкознание, т. 1, 1946, с. 355—358.

49. ნათლია მელია [ხალხური ზღაპარი]. დამუშ. შ. ბიძიგურის მიერ. ნახ. ლ. გულიაშვილისა. — ოქტომბრელი, 1946, № 6, გვ. 10—11.

Лисица-крестница. [Народная сказка]. Обр. Ш. В. Дзидзигური. Рис. Л. Гудиашвили. — Октомბრელი, 1946, № 6, с. 10—11.

50. რაჭის მეცნიერული შესწავლისათვის. — სოციალისტური მშენებლობა, 1946, 7 სექტ., გვ. 4.

К научному изучению Рачи. — Социалистური მშენებლობა, 1946, 7 სენტ., с. 4.

51. რაჭული დიალექტის მუსიკალური აქცენტაცია [მოხსენების თეზისები]. — ენის ინ-ტის სამეცნიერო სესია, მე-3. 1946 წ. 28, 29 და 30 ოქტ. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1946, გვ. 7—9.

Музыкальная акцентуация рачинского диалекта. [Тезисы доклада]. — Научная сессия Ин-та языка, 3-я. 1946 г. 28, 29 и 30 окт. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во АН ГССР, 1946, с. 7—9.

52. რეცენზია. — იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. 1. 1946. — მნათობი, 1946, № 12, გვ. 149—154.

Рецензия. — Иберийско-кавказское языкознание. 1. 1946. — Мнათობი, 1946, № 12, с. 149—154.

53. ხმოვანთა კომპლექსების ფონეტიკურ პროცესთა საერთო საფუძველი ქართულ კილოებსა და ზანურში. — იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება, ტ. 1, 1946, გვ. 19—34. — რეზიუმე რუს. ენ.

Общность фонетических процессов в комплексах гласных в говорах грузинского и занского языков. — Иберийско-кавказское языкознание, т. 1, 1946, с. 19—34. — Резюме на рус. яз.

1947

54. აკაცი შანიძე (დაბადებიდან 60 წლისთავის გამო). — პიონერი, 1947, № 7, გვ. 27—28.

Акакий Шанидзе. (К 60-летию со дня рождения). — Пионери, 1947, № 7, с. 27—28.

55. რეცენზია. — ახალი გამოკვლევა ჩრდილოეთ კავკასიის ეპოსის შესახებ. В. Абаев. Нартовский эпос—Известия Северо-Осетинского научно-исследовательского института, т. X, вып. 1.—მნათობი, 1947, №1—2, გვ. 277—281.

Рецензия. — Новое исследование об эпосе Северного Кавказа. Абаев В. Нартовский эпос. — Известия Северо-Осетинского научно-исследовательского института, т. X, вып. 1. — Мნათობი, 1947, № 1—2, с. 277—281.

56. რეცენზია. — გიორგი მთაწმიდლის თხზულების ახალი გამოკვლევა. — გიორგი მთაწმიდელი, ცხოვრება იოვანესი და ეფთჳკმესი. გამოსაცემად დაამზადა ივ. ჭავჭავიძემ. გიორგი მთაწმიდლის ენა იოვანეს და ეფთჳკმეს მიხედვით, ავ. შანიძისა. რედ. ავ. ძანიძე. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1946. — მნათობი, 1947, № 1—2, გვ. 284—288. — ხელმოწერა: მიმომხილველი.

Рецензия. — Новое издание сочинений Георгия Святигорца. — Георгий Святигорец. Житие св. Иоанна и св. Евфимия. Подгот. к печати И. Джавахишвили. С исслед. А. Шанидзе — Язык Георгия Святигорца по его житию св. Иоанна и св. Евфимия. Ред. Ак. Шанидзе. Тб., Изд-во АН ГССР, 1946. XII, 171 с. — Мნათობი, 1947, № 1—2, с. 284—288. — Подпись: Мимомхилвели.

57. რეცენზია. — თეიმურაზ ბატონიშვილის ახლად აღმოჩენილი „მოგზაურობა“ [„მოგზაურობა ჩემი ევროპისა და სხვისთა აღგილობა“. ს. იორდანიშვილის რედ-ით, წერილითა და შენიშვნებით]. თბ., ზუგდიდის საბ. ისტ-ეთნ. მუზეუმი, 1946. — მნათობი, 1947, № 5, გვ. 195—198. — ხელმოწერა: მიმომხილველი.

Рецензия. — Нововыявленное «Путешествие» Теймураза Батонишвили. [«Мое путешествие в Европу и в других местах». Под ред., вступ. словом и примеч. С. Иорданишвили]. Тб., Ист.-этн. музей Зугдиди, 1946. — Мნათობი, 1947, № 5, с. 195—198. — Подпись: Мимомхилвели.

58. რეცენზია. — ქართული აგიოგრაფიული ძეგლები. ნაწ. 1. — კიმენი. ტ. II, თბ., 1946. — მნათობი, 1947, № 3, გვ. 163—164. — ხელმოწერა: მიმომხილველი.

Рецензия. — Памятники грузинской агиографии. Ч. 1. — КИМЕНИ, т. II. Тб., 1946. — Мნათობი, 1947, № 3, 3, с. 163—164. — Подпись: Мимомхилвели.

59. რეცენზია. — ქართული კლასიკური ლიტერატურული შეტყველების მნიშვნელოვანი ძეგლი. ბასილი დიდი. ექუსთაა დღეთაჲ, გიორგი მთაწმიდლის თარგმანი. ტექსტი გამოსცა და გამოკვლევა და ლექსიკონი დაურთო მ. კახიძემ. — მასალები საქ. და კავკასიის ისტორიისათვის, ნაკვ. 26, 1947. — მნათობი, 1947, № 10, გვ. 131—185.

Рецензия. — Значительный труд грузинской классической литературной речи. М. Л. Кахидзе. «Шестоднев» Василия Великого в переводе Георгия Афонского. — Материалы по истории Грузии и Кавказа, вып. 25, 1947. — Мнатоби, 1947, № 10, с. 181—185.

60. სიტყვის სესხება. — მნათობი, 1947, № 7, გვ. 118—143.

Заимствование слова. — Мнатоби, 1947, № 7, с. 118—143.

1948

61. ალ. ყაზბეგის ენა. — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1948, 26 სექტ., გვ. 2.

Язык Ал. Казбеки. — Литература да хеловнеба, 1948, 26 сент., с. 2.

62. ალექსანდრე ყაზბეგის ლექსიკონი. — წგ-ში: ყაზბეგი ალ. თხზულებათა სრული კრებული ოთხ ტომად. ტ. 1, თბ., „საბჭოთა მწერალი“, 1948, გვ. 495—519.

Словарь Ал. Казбеки. — В кн.: Казбеки Ал. Полное собрание сочинений в 4-х томах. Т. 1. Тб., «Сабчота მცერალი», 1948, с. 495—519.

63. ალექსანდრე ყაზბეგის ლექსიკონი. — წგ-ში: ყაზბეგი ალ. თხზულებათა სრული კრებული ოთხ ტომად. ტ. 2, თბ., „საბჭოთა მწერალი“, 1948, გვ. 535—562.

Словарь Александре Казбеки. — В кн.: Казбеки Ал. Полное собрание сочинений в 4-х томах. Т. 2. Тб., «Сабчота მცერალი», 1948, с. 535—562.

64. ლექსიკოლოგიის ელემენტები სკოლაში. 1. ომონიმიკა. — სახალხო განათლება, 1948, 7 ოქტ., გვ. 3.

Элементы лексикологии в школе. 1. Омонимика. — Сахалхо ганатლება, 1948, 7 окт., с. 3.

1949

65. ალექსანდრე ყაზბეგის ლექსიკონი. — წგ-ში: ყაზბეგი ალ. თხზულებათა სრული კრებული ოთხ ტომად. ტ. 3, თბ., „საბჭოთა მწერალი“, 1949, გვ. 645—663.

Словарь Ал. Казбеки. — В кн.: Казбеки Ал. Полное собрание сочинений в 4-х томах. Т. 3. Тб., «Сабчота мцერალი», 1949, с. 645—663.

66. ლექსიკოლოგიის ელემენტები სკოლაში. II. სიტყვის მნიშვნელობის გაფართოება და დაეწროება. — სახალხო განათლება, 1949, 21 ივლ., გვ. 4.

Элементы лексикологии в школе. II. — Сахалхо ганатлеба, 1949, 21 июля, с. 4.

67. ქართული ენის ძეგლების გამოცემათა სერია. — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1949, 6 თებ., გვ. 4.

Серия изданий памятников грузинского языка. [Основание серии памятников древнегрузинского языка]. — Литература да хеловნება, 1949, 6 ფებრ., с. 4.

68. По историческим местам. В помощь слушателям кружков и политшкол. — Заря Востока, 1949, 5 дек., с. 3.

1950

69. ალ. ყაზბეგის ლექსიკონი. — წგ-ში: ყაზბეგი ალ. თხზულებათა სრული კრებული ხუთ ტომად. ტ. 4. თბ., „საბჭოთა მწერალი“, 1950, გვ. 495—509.

Словарь Ал. Казбеки. — В кн.: Казбеки Ал. Полное собрание сочинений в 5-ти томах. Т. 4. Тб., «Сабчота мцერალი», 1950 с. 495—509.

70. ნიკო მარი (დაბადების 85 წლისთავი). — ნორჩა ლენინელი, 1950, 12 იანვ., გვ. 2.

Н. Я. Марр. (К 85-летию со дня рождения). — Норчи ленинели, 1950, 12 янв., с. 2.

1951

71. ახალი სალიტერატურო ქართულის სათავეებთან. — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1951, 28 იანვ., გვ. 3—4.

У истоков нового литературного грузинского языка. — Литература და ხელვნება, 1951, 28 янв., с. 3—4.

72. ი. გოგებაშვილი და ახალი ქართული ლიტერატურული ენა. — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1951, 8 აპრ., გვ. 3.

Яков Гогобашвили и новый грузинский литературный язык. — Литература და ხელვნება, 1951, 8 апр., с. 3.

73. პერსონაჟის ენის საკითხი. — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1951, 24 ივნ., გვ. 2; 15 ივლ., გვ. 4.

Вопрос языка персонажа. — Литература да хеловნება, 1951, 24 июня, с. 2; 15 июля, с. 4.

74. რეცენზია. — ნეიმანი, ალ. ქართულ სინონიმთა ლექსიკონი. თბ., სახელგამი, 1951. — მნათობი, 1951, № 10, გვ. 147—150.

Рецензия. — Нейман Ал. Словарь грузинских синонимов. Тб., Госиздат ГССР, 1951. — Мნათობი, 1951, № 10, с. 147--150.

75. რეცენზია. — ქართული სალიტერატურო ენის ადრინდელი ძეგლების პუბლიკაცია. ძველი ქართული ენის ძეგლები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1951. — დროშა, 1951, № 3, გვ. 18.

Рецензия. — Публикация древних памятников грузинского литературного языка. Тб., Изд-во АН ГССР, 1951. — Дроша, 1951, № 3, с. 18.

1952

76. იაკობ გოგებაშვილი და ქართული საერთო-სახალხო ენა. თბილისში წაკითხული საჯარო ლექციის სტენოგრამა. თბ., 1952. 32 გვ. (საქ. სსრ პოლიტ. და მეცნ. ცოდნის გამაერც. საზ-ბა).

Яков Гогобашвили и грузинский общенародный язык. Стенограмма публичной лекции. Тб., 1952. 32 с. (О-во распростр. полит. и науч. знаний ГССР).

77. ლექსიკის განვითარების საკითხები. — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1952, 25 ივლ., გვ. 4.

Вопросы развития лексики. — Литература да хеловნება, 1952, 25 июля, с. 4.

78. რეცენზია. — ალ. წულუკიძის სახ. ქუთაისის სახელმწ. პედაგოგიური ინ-ტის შრომები. X. 1951. — მნათობი, 1952, № 5, გვ. 146—148.

Рецензия. — Труды Кутайского педагогического института имени Ал. Цулукидзе. X. 1951. — Мнათობი, 1952, № 5, с. 146—148.

79. რეცენზია. — იოსებ დავითაშვილი. სრული კრებული. ს. ყუბანეიშვილის რედ-ით, წინასიტყ. და შენიშვნებით. თბ., „საბჭოთა მწერალი“, 1951. — მნათობი, 1952, № 2, გვ. 147—150.

Рецензия. — Давиташвили И. Полное собрание. Под ред. с. предисл. и примеч. С. Кубанейшвили. Тб., «Сабчота мцერალი», 1951. — Мнათობი, 1952, № 2, с. 147—150.

80. რეცენზია. — ლიტერატურული ძიებანი. 7. 1951. (საქ. სსრ მეცნ. აკადემია. შ. რუსთაველის სახ. ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი). — მნათობი, 1952, № 4, გვ. 157—160.

Рецензия. — Литературные разыскания, 7, 1951. (АН ГССР. Ин-т ист. груз. лит-ры им. Ш. Руставели). — Мнатоби, 1952, № 4, с. 157—160.

81. რეცენზია. — მელიქიშვილი გ. ურარტუ. სამეცნიერო-პოპულარული ნარკვევი. თბ., საბლიტგამი, 1951. — მნათობი, 1952, № 2, გვ. 156—159. — ხელმოწერა: კახაბერიძე შ.

Рецензия. — Меликишвили Г. Урарту. Научно-популярный очерк. Тб., Саблитгამი, 1951. — Мнатоби, 1952, № 2 с. 156—159. — Подпись: Ш. Кахаберидзе.

82. რეცენზია. — ხალხური სიტყვიერების ახალი მასალები. ქართული ხალხური ზღაპრები. ტ. 2. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1952. — მნათობი, 1952, № 12, გვ. 158—161.

Рецензия. — Новые материалы народной словесности. Грузинские народные сказки. Т. 2. Под ред. М. Чиковани. Тб., Изд-во АН ГССР, 1952. — Мнатоби, 1952, № 12, с. 158—161.

1958

83. რეცენზია. — ბათუმის პედაგოგიური ინსტიტუტის შრომები. II. 1952. — მნათობი, 1953, № 6, გვ. 153—154. — ხელმოწერა: კახაბერიძე შ.

Рецензия. — Труды Батумского педагогического института, II. 1952. — Мнатоби, 1953, № 6, с. 153—154. — Подпись: Ш. Кахаберидзе.

84. რეცენზია. — ეთნოგრაფიული ნარკვევი ქართული მეტალურგიის ისტორიიდან. რეხვიაშვილი ნ. მჭედლობა რაჭაში. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1953. — მნათობი, 1953, № 9, გვ. 167—168.

Рецензия. — Этнографический очерк из истории грузинской металлургии. Рехвиашвили Н. Кузнечное ремесло в Рачи. Тб., Изд-во АН ГССР, 1953. — Мнатоби, 1953, № 9, с. 167—168.

85. რეცენზია. — საყურადღებო ნარკვევები XIX საუკუნის ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. ვაჩეჩილაძე ა. ნარკვევები XIX საუკუნის ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. თბ., სამეცნ.-მეთოდ. კაბინეტის გამ-ბა, 1952. — მნათობი, 1953, № 4, გვ. 146—148.

Рецензия. — Важный очерк из истории грузинской литературы XIX века. Гачечиладзе А. Очерки из истории грузинс-

1954

86. გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი [მ. ჯანაშვილი. გარდაცვა-
ლების 20 წლისთავის გამო]. — სახალხო განათლება, 1954, 22 დეკ.,
გვ. 4

Выдающий грузинский ученый. [К 20-летию со дня смерти
М. Джанашивили]. — Сахалхо განათლება, 1954, 22 დეკ., ს. 4.

87. თელავის ერთი ქუჩის სახელწოდების მართლწერისათვის. —
კოლმეურნის ხმა (თელავი), 1954, 23 მაისი, გვ. 4.

К правописанию одной улицы г. Телави. — Колмеурნის ხმა
(Телавი), 1954, 23 მაისი, ს. 4.

88. მახვილისა და ინტონაციის საკითხები ქართულ ენაში [მოხსენ-
ებების თეზისები]. — ვ. სარაჯიშვილის სახ. თბილისის სახელმწ. კონ-
სერვატორიის სამეცნიერო-საშემსრულებლო სესია, III. 1954 წ.
27—28 მაისი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., 1954,
გვ. 13—14.

Вопросы ударения и интонции в грузинской языке. [Тези-
сы доклада]. — 3-я научно-испольнительская сессия Тбилис-
ской гос. консерватории им. В. Сараджишвили. 1954 г. 27—
28 მაისი. План работы и тезисы докладов. ტბ., 1954, ს. 26—27.

89. მწერლის ენის საკითხები. — ლიტერატურული გაზეთი, 1954,
17 სექტ., გვ. 3—4.

Вопросы языка писателя. — Литერатуриლი გაზეთი, 1954,
17 სექტ., ს. 3—4.

90. რეცენზია. — ახალი ქართული ენის მეცნიერული გრამატი-
კა. შანიძე ა. ქართული ენის გრამატიკის საფუძვლები. I. თბ., თბილ.
უნ-ტის გამ-ბა, 1953. — საქართველოს კომუნისტი, 1954, № 3,
გვ. 79—85.

Рецензия. — Научная грамматика нового грузинского язы-
ка. Шанидзе А. Основы грузинской грамматики. I. ტბ., გამ-ვო
ტბილ. უნ-ტა, 1953. — საქართველოს კომუნისტი, 1954, № 3, ს. 79—
85.

91. რეცენზია. — თედო რაზიკაშვილის მიერ ჩაწერილი ხალხუ-
რი ლექსები. ხალხური ლექსები თედო რაზიკაშვილის მიერ ჩაწერი-
ლი. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1953. — ლიტერატურული გა-
ზეთი, 1954, 2 ივლ., გვ. 3.

Рецензия. — Грузинские народные стихотворения, записанные Т. Разикашвили. Под ред. М. Чиковани. Тб., Изд-во АН СССР, 1953. — Литературиლი газети, 1954, 2 იული, ს. 3.

92. რეცენზია. — ნარკვევები ქართული მუშათა რევოლუციური პოეზიის ისტორიიდან. ასათიანი ლ. სტალინი და ქართული ლიტერატურის საკითხები. თბ., „საბჭოთა მწერალი“, 1951. — კომუნისტი, 1954, 18 ივნ., გვ. 3.

Рецензия. — Очерки по истории грузинской революционной поэзии рабочих. Асатиани Л. Сталин и вопросы грузинской литературы. Тб., «Сабчота მცერალი», 1954. — Комунисти, 1954, 18 ივნია, ს. 3.

93. რეცენზია. — რუსთაველის ხალხური ბიოგრაფიის მასალები. მეგრელიძე ი. გადმოცემები რუსთაველის შესახებ. სტალინირი, სამხრეთ-ოსეთის სახელგამი, 1954. — მნათობი, 1954, № 12, გვ. 156—197. — ხელმოწერა: კახაბერიძე შ.

Рецензия. — Материалы народной биографии Руставели. Мегрелидзе И. Предания о Руставели. Сталинири, 1954. — Мნათობი, 1954, № 12, с. 156—197. — Подпись: Кахаберидзе Ш.

94. რეცენზია. — ქართული ენის ისტორიული ქრესტომათია. ქართული ენის ისტორიული ქრესტომათია. ტ. 1. V—X საუკუნეების ძეგლები. თბ., სამეცნ.-მეთოდ. კაბინეტის გამ-ბა, 1953. — მნათობი, 1954, № 1. გვ. 174—176.

Рецензия. — Историческая хрестоматия грузинского языка. Т. 1. Памятники V—X вв. Изд., с табл. и словарем снабдил И. Имнаишвили. Тб., Изд-во научн.-метод. кабинета 1953. — Мნათობი, 1954 № 1, с. 174—176.

95. რეცენზია. — ქართული კლასიკური ლექსი. გაწერელია ა. ქართული კლასიკური ლექსი. თბ., „საბჭოთა მწერალი“, 1954. — კომუნისტი, 1954, 3 სექტ., გვ. 3.

Рецензия. — Грузинское классическое стихотворение. Гацелна А. Грузинское классическое стихотворение. Тб. «Сабчота მცერალი», 1954. — Комунисти, 1954, 3 სენტ., ს. 3.

96. რეცენზია. — შენიშვნები ახალი „ქართულ-რუსული ლექსიკონის“ გამო. დათიკაშვილი ს. ქართულ-რუსული ლექსიკონი. 1. თბ., სახელგამი, 1953. — მნათობი, 1954, № 6, გვ. 140—146.

თანაავტორი: ს. გუგუშვილი.

Рецензия. Замечания о новом «грузинско-русском» словаре. Датикашвили С. Грузинско-русский словарь. 1. Тб., Изд-во Госиздат СССР, 1953. — Мნათობი, 1954, № 6, с. 140—146.

Соавтор: С. Гугушвили.

97. ქართული ენის გამოჩენილი მკვლევარი [აქ. შანიძე]. — დროშა, 1954, № 5, გვ. 14.

Выдающийся исследователь грузинского языка [Ак. Шанидзе]. — Дроша, 1954, № 5, с. 14.

98. ქვეწყობის გენეზისის საკითხი კავშირის ჩვენებათა მიხედვით [მოხსენების თეზისები]. — ი. გოგებაშვილის სახ. თელავის პედ. ინ-ტის სამეცნიერო სესია, მე-11. 1954 წ. 15—18 ივნისი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თელავი, 1954, გვ. 9—11.

Вопрос о генезисе гипотаксиса [Тезисы доклада]. — Научная сессия Телавского пед. ин-та им. Я. Гогобашвили, 11-ая. 1954 г. 15—18 июня. План работы и тезисы докладов. Телави, 1954, с. 9—11.

99. ძიებანი ქართული დიალექტოლოგიიდან. რედ. ს. ქლენტი. თბ., სამეცნ.-მეთოდ. კაბინეტის გამ-ბა, 1954. 272 გვ.

რეც.: ლლონტი ალ. წიგნი ქართულ დიალექტებზე. — ლიტერატურული გაზეთი, 1955, 11 თებ., გვ. 4.

— შამელაშვილი რ. ქართული დიალექტოლოგიის მნიშვნელოვანი შენაძენი. — სახალხო განათლება, 1955, 11 მაისი, გვ. 4.

Разыскания по грузинской диалектологии. Ред. С. Жгенти. Тб., Изд-во науч. - мет. кабинета, 1954. 272 с.

Рец.: Глonti Ал. Книга о грузинских диалектах. — Литературиლი გაზეთი, 1955, 11 ფებრ., ს. 4.

— Шамелашвили Р. Значительное приобретение грузинской диалектологии. — Сахалхо განათლება, 1955, 11 მაისი, ს. 4.

1955

100. ალ. ყაზბეგის ლექსიკონი. — წგ-ში: ყაზბეგი ალ. თბზულე-ბანი 2 ტომად. ტ. I. თბ., „საბჭოთა მწერალი“, 1955, გვ. 528—554.

Словарь Александра Казбеги. — В кн.: Казбеги Ал. Сочинения в 2-х томах. Т. I. Тб., «Сабчота მცერალი», 1955, с. 528—554.

101. ალ. ყაზბეგის ლექსიკონი. — წგ-ში: ყაზბეგი ალ. თბზულე-ბანი 2 ტომად. ტ. II. თბ., „საბჭოთა მწერალი“, 1955, გვ. 555—580.

Словарь Александра Казбеги. — В кн.: Казбеги Ал. Сочинения. Т. II. Тб., «Сабчота მცერალი», 1955, 1955, с. 555—580.

102. ანდერსენი ჰ. ბულბული. ზღაპარი. თარგმ. გერმ. შ. ბიძი-გურისა. — მხატვარი, 1955, № 4, გვ. 59—71.

Андерсен Г. Соловей. Сказка. Пер. с нем. Ш. В. Дзидзи-
гури. — Мნათობი, 1955, № 4, с. 59—71.

103. დავით გურამიშვილის ენა. — მნათობი, 1955, № 10, გვ.
163—169.

Язык Давида Гурамишвили. — Мნათობი, 1955, № 10, с.
163—169.

104. რეცენზია. — ეთერიანი (ეთერიანის ვერსიების გამოქვეყ-
ნების გამო). ეთერიანი. მ. ჩიქოვანის რედ-ით, თბ., საქ. სსრ მეცნ.
აკად. გამ-ბა, 1954. — დროშა, 1955, № 1, გვ. 18.

Рецензия. — Этериани. (По поводу опубликования версии
Этериани). Этериани. Под ред. М. Чиковани. Тб., Изд-во АН
ГССР, 1954. — Дроша, 1955, № 1, с. 18.

105. რეცენზია — სადავო გასწორება „დავითიანის“ აკადემიურ
გამოცემაში. გურამიშვილი დ. დავითიანი. თბ., სახელგამი, 1955. —
ლიტერატურული გაზეთი, 1955, 4 ნოემბ., გვ. 4.

Рецензия. — Спорное исправление в академическом изда-
нии «Давитиани». Гурамишвили Д. Давитиани. Тб., Госиздат
ГССР, 1955. — Литературиლი გაზეთი, 1955, 4 ნოემბერი, с. 4.

106. რეცენზია. — ქართული ენის სახელმძღვანელო. კეკელია შ.
ქართული ენის სახელმძღვანელო. უმაღლესი სკოლების რუსული
განყოფილებისათვის. თბ., სამეცნ.-მეთოდ. კაბინეტის გამ-ბა, 1954. —
კომუნისტი, 1955, 5 მარტი, გვ. 3.

Рецензия. — Учебник грузинского языка. Кекелиа Ш. У-
чебник грузинского языка. Для русск. отд. высшей школы. Тб.,
Изд-во науч.-метод. кабинета, 1954. — Комунისტ, 1955, 5
марта, с. 3.

107. რეცენზია. — წიგნი შესანიშნავ მოღვაწეებზე. ცაიშვილი ს.
სახალხო განათლების მოღვაწენი. თბ., პედ. ინ-ტის გამ-ბა, 1954. —
ლიტერატურული გაზეთი, 1955, 11 მარტი, გვ. 3.

Рецензия. — Книга о замечательных деятелях. Цаишвили
С. Деятели народного образования. Тб., Изд-во пед. ин-та, 1954.
— Литературиლი გაზეთი, 1955, 11 მარტი, с. 3.

108. სოლომონ დოდაშვილი და ქართული გრამატიკული აზროვნების
ისტორია. — ლიტერატურული გაზეთი, 1955, 3 ივნ., გვ. 4.

Соломон Додашвили и история мышления грузинской грам-
матики. — Литературиლი გაზეთი, 1955, 3 ივნისი, с. 4.

109. ქართული სიტყვის დიდი ოსტატი [გურამიშვილის დაბადე-
ბის 250 წლისთავი]. — კომუნისტი, 1955, 9 ოქტ., გვ. 3.

Большой мастер грузинского слова [К 250-летию со дня рождения Д. Гурамишвили]. — Комунисти, 1955, 9 окт. с. 3.

1956

110. ვაჟა-ფშაველას ენის პრობლემა. — მნათობი, 1956, № 7, გვ. 146—159.

Проблема языка Важа-Пшавела. — Мнათობი, 1956, № 7, с. 146—159.

111. თედო სახოკია [ნეკროლოგი]. — დროშა, 1956, № 4, გვ. 14.

Тедо Сахокиа. [Некролог]. — Дроша, 1956, № 4, с. 14.

112. მოსე ჯანაშვილი როგორც ქართული ენის მკვლევარი. — კრ-ში: მოსე ჯანაშვილი. თბ., 1956, გვ. 26—40.

Мосэ Джанашвили как исследователь грузинского языка. — В сб.: Мосэ Джанашвили. Тб., 1956, с. 26—40.

113. რეცენზია. — ახალი ნაშრომი ზოგადი ფონეტიკის დარგში. ახვლედიანი გ. ზოგადი ფონეტიკის შესავალი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1956. — მნათობი, 1956, № 12, გვ. 188—190.

Рецензия. — Новый труд по общей фонетики. Ахвледiani Г. В. Введение в общую фонетику. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1956. — Мнათობი, 1956, № 12, с. 188—190.

114. რეცენზია. — იონა მეუნარგიას ლიტერატურული მემკვიდრეობა. იონა მეუნარგია. ქართველი მწერლები. I. თბ., 1954. — მნათობი, 1956, № 5, გვ. 178—180.

Рецензия. — Литературное наследство И. Меунаргия. Иона Меунаргия. Грузинские писатели. I. Тб., 1954. — Мнათობი, 1956, № 5, с. 178—180.

115. რეცენზია. — ლენინგრადში დაცული ძველი ქართული ხელნაწერები. Орбели Р. Р. Грузинские рукописи института востоковедения. Вып. 1. М.-Л., Изд-во АН СССР, 1956. — მნათობი, 1956, № 11, გვ. 185—186.

Рецензия. — Древние грузинские рукописи хранившийся в Ленинграде. Орбели Р. Р. Грузинские рукописи института Востоковедения. Вып. 1. М.—Л., Изд-во АН СССР, 1956. — Мнათობი, 1956, № 11, с. 185—186.

116. როგორ წარმოიშვა ენა. — პიონერი, 1956, № 8, გვ. 27—29.

Приосхождение языка. — Пионери, 1956, № 8, с. 27—29.

117. სალიტერატურო ენის ნორმალიზაციის საკითხები. — ლიტერატურული გაზეთი, 1956, 27 ივლ., გვ. 3—4.

Вопросы нормализации литературного языка. — Литературиლი გაზეთი, 1956, 27 ივლისი, ს. 3—4.

118. ქართული დიალექტების ქრესტომათია ლექსიკონითურთ. რედ. გ. ახვლედიანი. თბ., სამეცნ.-მეთოდ. კაბინეტის გამ-ბა, 1956. 402 გვ.

რეც.: მეგრელიძე ი. ქართული დიალექტების ქრესტომათია. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1957, 17 იანვ., გვ. 3.

— ნოლაიდელი ჯ. ზოგიერთი შენიშვნა (შ. ძიძიგურას წიგნის გამოცემის გამო). — საბჭოთა აჭარა, 1957, 24 სექტ., გვ. 2.

— ჭინჭარაული ალ., უთურგაიძე თ. — იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება, ტ. 8, 1956, გვ. 525—531.

Хрестоматия грузинских диалектов со словарем. Тб., Изд-во науч.-метод. кабинета, 1956. 402 с.

Рец.: Мегрелидзе И. Хрестоматия грузинских диалектов. — Ахалгаზრდა კომუნისტი, 1957, 17 იანვ., ს. 3.

— Ногаидели Дж. Некоторые замечания. (По поводу издания книги Ш. В. Дзидзигури). — საბჭოთა აჭარა, 1957, 24 სექტ., ს. 2.

— Чинчараული А., Утургаидзе Т. — Иберийско-кавказское языкознание, т. 8, 1956, с. 525—531.

119. ქართული ენის ლექსიკა, ფონეტიკა, მორფოლოგია. რედ. გ. ახვლედიანი. სახელმძღვ. პედ. სასწავლებლებისათვის. თბ., სამეცნ.-მეთოდ. კაბინეტის გამ-ბა, 1956. 142 გვ.

რეც.: შამელაშვილი რ. ქართული ენის სახელმძღვანელოები პედაგოგიური სასწავლებლებისათვის. — კომუნისტური აღზრდისათვის, 1956, № 9, გვ. 87—88.

Лексика, фонетика, морфология грузинского языка. Ред. Г. С. Ахвледиани. Учебник для пед. училищ. Тб., Изд-во науч.-метод. кабинета, 1956. 142 с.

Рец.: Шамелашвили Р. Учебники грузинского языка для педагогических училищ. — Кომუნისტური აგზრდისათვის, 1956, № 9, ს. 87—88.

120. ჩანდრი კრიშან. მისი სახე [ნარკვევი ქართულ სოფელზე]. თარგმნა შ. ძიძიგურმა. — მნათობი, 1956, № 9, გვ. 62—66.

Чандр Кришан. Его образ. [Очерк о грузинской деревне]. — Пер. Ш. В. Дзидзигури. — მნათობი, 1956, № 9, ს. 62—66.

121. აკაკი შანიძე (დაბადების 70 წლისთავის გამო). — მნათობი, 1957, № 12, გვ. 170—176.

Акакий Шанидзе (К 70-летию со дня рождения). — Мнато-
би, 1957, № 12, с. 170-176.

122. აღმოჩენილია ილია ჭავჭავაძის „ქართულ-რუსული ლექსი-
კონის“ მასალები. — კომუნისტი, 1957, 22 სექტ., გვ. 4.

Найдены материалы «Грузинско-русского словаря» Ильи
Чавчавадзе. — Комунисти, 1957, 22 сент., с. 4.

123. ახალი ქართული ენის ფუძემდებელი [ი. ჭავჭავაძის დაბა-
დების 120 წლისთავისა და გარდაცვალების 50 წლისთავის გამო]. —
კომუნისტი, 1957, 22 ოქტ., გვ. 2.

Основоположник нового грузинского языка. [К 120-летию
со дня рождения и 50-летию со дня смерти И. Чавчавадзе]. —
Комунисти, 1957, 22 окт., с. 2.

124. ვერიკო ანჯაფარიძე და ქართული სასცენო მეტყველება. —
მნათობი, 1957, № 5, გვ. 171—172.

Верико Анджапаридзе и грузинская сценическая речь —
Мнатоби, 1957, № 5, с. 171—172.

125. [ვერიკო ანჯაფარიძე]. — წგ-ში: ვერიკო ანჯაფარიძე. საიუ-
ბილეო კრებული. თბ., „ხელოვნება“, 1957, გვ. 211—213.

[Верико Анджапаридзе]. — В кн.: Верико Анджапаридзе.
Юбилейный сборник. Тб., «Хеловნება», 1957, с. 211—213.

126. ილია ჭავჭავაძე და ქართული ლექსიკის საკითხები. — ახალ-
გაზრდა კომუნისტი, 1957, 26 სექტ., გვ. 3.

Илья Чавчавадзе и вопросы грузинской лексики. — Ахал-
газрда комунисти, 1957, 26 сент., с. 3.

127. ილია ჭავჭავაძის უცნობი სალექსიკონო მასალები. — დიდი
ქართველი მწერლის ილია ჭავჭავაძის დაბადებიდან 120 და გარდა-
ცვალებიდან 50 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო-სამეცნიერო
სესია. 1957 წ. 12 ოქტ. მუშაობის გეგმა. თბ., 1957, გვ. 1.

Неизвестные лексические материалы о И. Чавчавадзе. —
Юбилейно-научная сессия, посвященная к 120-летию со дня ро-
ждения и 50-летию со дня смерти великого грузинского писа-
теля И. Чавчавадзе. 1957 г. 12 окт. План работы. Тб., 1957, с.
1.

128. მწერლის ენა. თბ., „საბჭოთა მწერალი“, 1957. 208 გვ.
რეც.: ონიანი აღ. ნაშრომი მწერლის ენის შესახებ. — მნათობი,
1958, № 5, გვ. 180—183.

— ქართველიშვილი შ. — კომუნისტური აღზრდისათვის, 1953, № 2, გვ. 85—87.

— შათირიშვილი შ. ახალი შრომა მწერლის ენის შესახებ. — ლიტერატურული გაზეთი, 1958, 4 იანვ., გვ. 3—4.

— შამელაშვილი რ. — სტალინელი (ქუთაისი), 1957, 16 სექტ., გვ. 3.

Язык писателя. Тб., «Сабчота мцeralи», 1957. 208 с.

Рец.: Ониани Ал. Труд об языке писателя. — Мнათობი, 1958, № 5, с. 180—183.

— Картвелишвили М. — Комунистури აგრძისათვის, 1958, № 2, с. 85—87.

— შატირიშვილი შ. Новый труд об языке писателя. — Литერатуриლი გაზეთი, 1958, 4 янв., с. 3—4.

— Шамелашвили Р. — Сталиნელი (Кутаиси), 1957, 16 сент., с. 3.

129. პატრიოტი, ღვაწლმოსილი მეცნიერი [გ. ახვლედიანის დაბადების 70 წლისთავი]. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1957, 1 ოქტ., გვ. 3.

Патриот, заслуженный ученый. [К 70-летию со дня рождения Г. С. Ахвледиани]. — Ахалгазრდა კომუნისტი, 1957, 1 окт., с. 3.

130. რეცენზია. — ახალი ექსპერიმენტული ნაშრომი. ელენტი ს. ქართული ენის ფონეტიკა. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1957. — კომუნისტი, 1957, 29 აგვ., გვ. 3.

Рецензия. — Новый экспериментальный труд Жгенти С. Фонетика грузинского языка. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1957. — Комуниტი, 1957, 29 авг., с. 3.

131. რეცენზია. — ახალი წიგნი აჭარული დიალექტის შესახებ. ნიქარაძე შ. ზემო აჭარულის თავისებურებანი. ბათუმი, პედ. ინ-ტის გამ-ბა, 1957. — ლიტერატურული გაზეთი, 1957, 7 ნოემბ., გვ. 2.

Рецензия. — Новая книга об аджарском диалекте. Нижарадзе Ш. Особенности верхнеаджарского. Батуми, Изд-во пед. ин-та, 1957. — Литერатуриლი გაზეთი, 1957, 7 ноября, с. 2.

132. რეცენზია. — ი. გრიშაშვილის „ლიტერატურული ნარკვევები“. გრიშაშვილი ი. ლიტერატურული ნარკვევები. თბ., სახელგამი, 1957. — მნათობი, 1957, № 7, გვ. 181—183.

Рецензия. — «Литературные очерки» И. Гришашвили. Гришашвили И. Литературные очерки. Тб., Госиздат ГССР, 1957. — Мнათობი, 1957, № 7, с. 181—183.

133. რეცენზია. — ნაშრომი ქართული დრამატურგიისა და თეატრის ისტორიის საკითხებზე. გაჩეჩილაძე ა. ნარკვევები მე-19 საუკუნის ქართული დრამატურგიისა და თეატრის ისტორიიდან. ტ. 1. თბ., „ხელოვნება“, 1957. — მნათობი, 1957, № 9, გვ. 192—195.

Рецензия — Труд по вопросам грузинской драматургии и театра. Гачечиладзе А. Очерки из истории грузинской драматургии и театра XIX века. Т. 1. Тб., «Хеловნება», 1957. — Мნათობი, 1957, № 9, с. 192—195.

134. რეცენზია. — საყურადღებო ნაშრომი ქართულ დიალექტოლოგიაში. მარტიროსოვი არ., იმნაიშვილი გრ. ქართული ენის კახური დიალექტი. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1956. — დროშა, 1957, № 3, გვ. 18—19.

Рецензия. — Значительный труд по грузинской диалектологии. Мартиросов Ар.; Имнаишвили Гр. Кахетинский диалект грузинского языка. Тб., Изд-во АН ГССР, 1956. — Дроша, 1957, № 3, с. 18—19.

135. ფურცლები ენის სიწმინდისათვის ბრძოლის ისტორიიდან. — მნათობი, 1957, № 3, გვ. 160—170.

Страницы из истории борьбы о чистоте языка. — Мнათობი, 1957, № 3, с. 160—170.

136. შენიშვნები. — ჭავჭავაძე ი. სალექსიკონო მასალა. — მნათობი, 1957, № 10, გვ. 172—177. — მნათობი, 1957, № 10, გვ. 178—182.

Замечания. — Чавчавадзе И. Словарный материал. — Мнათობი, 1957, № 10, с. 172—177. — Мнათობი, 1957, № 10, с. 178—182.

1958

137. ახალი სალიტერატურო ენის ნორმალიზაციისათვის. — ლიტერატურული გაზეთი, 1958, 20 ივნ., გვ. 4.

К нормализации нового литературного языка. — Литературული გაზეთი, 1958, 20 ივნ., с. 4.

138. დამწერლობის წარმოშობა და განვითარება, თბ., 1958. 35 გვ. (საქ. სსრ პოლიტ. და მეცნ. ცოდნის გამავრც. საზ-ბა).

რეც.: რუხაძე ნ. როგორ გამოიგონეს ანბანი. — თბილისი, 1959, 16 იანვ., გვ. 3.

— ლლონტი ალ. დამწერლობის წარმოშობის საკითხები. — ლიტერატურული გაზეთი, 1959, 17 აპრ., გვ. 2.

Происхождение и развитие письменности. Тб., 1958. 35 с.
(О-ва по распротр. политич. и научных знаний ГССР).

Рец.: Рухадзе Н. Как изобрели алфавит — Тбилиси, 1959,
16 янв., с. 3.

— Глonti Ал. Вопросы происхождения письменности. —
Литერатури газети, 1959, 17 апр., с. 2.

139. ენობრივი ნატურალიზმის წინააღმდეგ მწერლობაში. — ლი-
ტერატურული გაზეთი, 1958, 12 სექტ., გვ. 1.

Против языкового натурализма в литературе. — Литера-
турули газети, 1958, 12 сент., с. 1.

140. ორი ენათმეცნიერი (ა. შანიძე და გ. ახვლედიანი). — ცის-
კარი, 1958, № 1, გვ. 77—81.

Два языковеда (А. Шанидзе и Г. Ахвледиани). — Цискари,
1958, № 1, с. 77—81.

141. რეცენზია. — ქართული ხალხური სიმღერები და მათთან
დაკავშირებული თქმულებანი. სვანიძე გ. ქართული ხალხური სიმ-
ღერები და მათთან დაკავშირებული თქმულებანი. თბ., სახელგამი,
1947. — მნათობი, 1958, № 7, გვ. 188—190.

Рецензия. — Грузинские народные песни и сказания о них.
Сванидзе Г. Грузинские народные песни и сказания о них. Тб.,
Госиздат ГССР, 1947. — Мნათობი, 1958, № 7, с. 188—190.

142. სიტყვა [მწერალთა კავშირის პრეზიდიუმის გაფართოებულ
სხდომაზე ო. ჩხეიძის რომანის „მეჩეჩის“ განხილვასთან დაკავშირე-
ბით]. — ლიტერატურული გაზეთი, 1958, 28 ნოემბ., გვ. 3.

Слово [По поводу разбора романа О. Чхендзе «Мечечи» на
расширенном заседании Президиума Союза писателей Гру-
зии]. — Литერатури газети, 1958, 28 ноября, с. 3.

143. Пояснительный словарь. — В кн.: Ираклий Абашидзе.
Стихотворения. Пер. с груз. М., 1958, с. 207—211.

1959

144. დამწერლობის წარმოშობა. — პიონერი, 1959, № 5, გვ.-
26—27; № 6, გვ. 27—28.

Возникновение письменности. — Пионери, 1959, № 5, с.
26—27; № 6, с. 27—28.

145. ილიას ლექსიკოგრაფიული ნაშრომის წყარო. — თბილისი,
1959, 26 ოქტ., გვ. 3.

Источник лексикографического труда И. Чавчавадзе. — Тбилиси, 1959, 26 окт., с. 3.

146. ილიასა და აკაკის ძეგლის წარწერისათვის. წერილი რედაქციას. — კომუნისტი, 1959, 26 აპრ., გვ. 3.

К надписи на памятнике И. Чавчавадзе и А. Церетели. — Комунисти, 1959, 26 апр., с. 3.

147. კვლავაც ეღერდეს პოეტის ენა. გ. ლეონიძის დაბადების 60 წლისთავისათვის. — თბილისი, 1959, 28 დეკ., გვ. 3.

Да звучит голос поэта. К 60-летию со дня рождения Г. Леонидзе. — Тбилиси, 1959, 28 дек., с. 3.

148. ლექსიკონი. — წგ-ში: ქართული ხალხური ზღაპრები. თბ., საბლიტგამი, 1959, გვ. 277—296.

Словарь. — В кн.: Грузинские народные сказки. Тб., Саблитгами, 1959, с. 277—296.

149. ნოდარმა, ვახტანგმა და არა ნოდარიმ, ვახტანგიმ. ერთი მკდარი ენობრივი მოვლენის გამო. — თბილისი, 1959, 21 ნოემბ., გვ. 3.

«Нодарма», «Вахтангма», а не «Нодарим». «Вахатнагим»! По поводу одного искаженного языкового явления. — Тбилиси, 1959, 21 ноября, с. 3.

150. რედაქტორისაგან. — წგ-ში: ქართული ხალხური ზღაპრები. თბ., საბლიტგამი, 1959, გვ. 3—4.

От редактора. — В кн.: Грузинские народные сказки. Тб., Саблитгами, 1959, с. 3—4.

151. რეცენზია. — თეიმურაზ ბაგრატიონის კრიპტოგრაფიული წინაწერები. Орбели Р. Р. Из криптографированных записей Теймураза Багратиони. — Ученые записки Ин-та востоковедения (АН СССР), т. 16, 1958, с. 393—403. — მნათობი, 1959, № 6, გვ. 180—191.

Рецензия. — Криптографические записки Теймураза Багратиони. Орбели Р. Р. Из криптографированных записей Теймураза Багратиони. — Ученые записки Ин-та востоковедения (АН СССР), т. 16, 1958, с. 393—403. — Мнатооби, 1959, № 6, с. 189—191.

152. საერთაშორისო სიტყვები (საუბრები ენის შესახებ). — მნათობი, 1959, № 12, გვ. 171—176.

Международные слова. (Беседы о вопросах языка). — Мнатооби, 1959, № 12, с. 171—176.

153. სერგი გორგაძე [გარდაცვალებიდან 30 წლისთავის გამო]. — ლიტერატურული გაზეთი, 1959, 26 ივნ., გვ. 4.

Серги Горгадзе. [К 30-летию со дня смерти]. — Литератури газети, 1959, 26 июня, с. 4.

154. სულხან-საბა ორბელიანის „სიტყვის კონა“ — ცისკარა, 1959, № 10, გვ. 124—128.

Словарь Сулхан-Саба Орбелиани. — Цискари, 1959, № 10, с. 124—128.

155. ქართული სალიტერატურო ენის ისტორიისათვის. კავშირები და საკავშირებელი სიტყვები. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1959, 393 გვ.

რეც.: დანელია კ. სასარგებლო ნაშრომი. — სკოლა და ცხოვრება, 1961, № 2, გვ. 92—94.

— მაისურაძე ი. — მნათობი, 1961, № 11, გვ. 187—189.

— ქაჯაია ო., შამელაშვილი რ. მშობლიური ენის სიყვარულით დაწერილი მონოგრაფია. — საბჭოთა ოსეთი, 1961, 22 აგვ., გვ. 3—4.

К истории грузинского литературного языка. Союзы и союзные слова. Тб., «Сабчота Сакартвелო», 1959. 393 с.

Рец.: Дanelia K. Полезный труд. — Скола да цховრება, 1961, № 2, с. 92—94.

— Майсурадзе И. — Мнათობი, 1961, № 11, с. 187—189.

— Каджая О., Шамелашвили Р. Монография, написанная с любовью родного языка. — Сабчота Осети, 1961, 22 авг., с. 3—4.

1960

156. აკაკი და ქართული ენა [ა. წერეთლის დაბადების 120 წლისთავისათვის]. — მნათობი, 1960, № 9, გვ. 67—74.

Акакий и грузинский язык. [К 120-летию со дня рождения Ак. Церетели]. — Мнათობი, 1960, № 9, с. 67—74.

157. ენის განმაახლებელი, სიტყვის უებრო ოსტატი [აკაკი წერეთლის დაბადების 120 წლისთავი]. — სახალხო განათლება, 1960, 7 დეკ., გვ. 3.

Обновитель языка, блестящий мастер слова. [К 120-летию со дня рождения Ак. Церетели]. — Сахалхо ганатლება, 1960, 7 дек., с. 3.

158. ლევან ასათიანი. დაბადებიდან 60 წლისთავის გამო. — ცისკარი, 1960, № 6, გვ. 139—141.

Леван Асатиани. К 60-летию со дня рождения. — Цискари, 1960, № 6, с. 139—141.

159. რეცენზია. — ქართველურ ენათა შედარებითი ფონეტიკა. ელენტი ს. ქართველურ ენათა შედარებითი ფონეტიკა. ნაწ. I. მარცვლის აგებულების პრობლემა. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1960. — მნათობი, 1960, № 5, გვ. 191—192.

Рецензия. — Сравнительная фонетика картвельских языков. Жгенти С. Сравнительная фонетика картвельских языков: I. Проблема структуры слога. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1960. — Мნათობი, 1960, № 5, с. 191—192.

160. საენათმეცნიერო საუბრები. თბ., „ნაკადული“, 1960. 207 გვ.

რეც.: ბეგაშვილი ალ, საინტერესო საენათმეცნიერო საუბრები. — ლიტერატურული გაზეთი, 1961, 7 ივლ., გვ. 3.

— ნიკოლაიშვილი ნ. მოკლედ ახალ წიგნებზე. — სახალხო განათლება, 1961, 11 იანვ., გვ. 4.

— შამელაშვილი რ. შოთა ძიძიგურის „საენათმეცნიერო საუბრები“. — სტალინელი (ქუთაისი), 1961, 29 აგვ., გვ. 3.

— ჯაყელი მ. — თბილისი, 1960, 10 ოქტ., გვ. 3.

Лингвистические беседы. Тб., «Накадули», 1960. 207 с. Рец.: Интересные лингвистические беседы. — Литературы-ли газеты, 1961, 7 июля, с. 3.

— Николайшвили Н. Коротко о новых книгах. — Сахалхо-ганатлеба, 1961, 11 янв., с. 4.

— Шамелашвили Р. «Лингвистические беседы» Ш. В. Дзид-дигური. — Сталиნელი (Кутаиси), 1961, 29 авг., с. 3.

— Джакели М. — Тбилиси, 1960, 10 окт., с. 3.

161. სიტყვის ცხოვრება [სიტყვათა წარმოშობის შესახებ]. — ცისკარი, 1960, № 5, გვ. 134—142.

Жизнь языка [О происхождении слов]. — Цискари, 1960, № 5, с. 134 — 142.

162. სოლომონ ცაიშვილი. დაბადების 60 წლისთავი. — ლიტერატურული გაზეთი, 1960, 26 თებ., გვ. 4.

Соломон Цаишвили. К 60-летию со дня рождения. — Литературы-ли газеты, 1960, 26 февр., с. 4.

163. ქართულის მონათესავე ენები მსოფლიოში. — მნათობი, 1960, № 2, გვ. 150—156; № 3, გვ. 154—158.

Родственные языки грузинского в мире. — Мნათობი, 1960, № 2, с. 150—156; № 3, с. 154—158.

164. ხატოვანი სიტყვები. წერილი. — პიონერი, 1960, № 7, გვ. 18—19.

Образные слова. Письмо. — Пионери, 1960, №7, с. 18—19.

165. ჯანსაღი სიცილის ხელოვანი. ემანუილ აფხაიძის დაბადების 60 წლისთავის გამო. — კომუნისტი, 1960, 20 ნოემბ., გვ. 4.

Художник здорового смеха. К 60-летию со дня рождения Э. Аpxандзе. — Комунисти, 1960, 20 ноября, с. 4.

1961

166. ენა მთისა და ბარისა [ვაჟა-ფშაველას დაბადების 100 წლისთავი]. — კომუნისტი, 1961, 28 ივლ., გვ. 3.

Язык гор и долин. [К 100-летию со дня рождения Важа-Пшавела]. — Комунисти, 1961, 28 июля, с. 3.

167. საგულისხმო შეხედულებები [ავკასიის იბერიისა და პირენეის ნახევარკუნძულის იბერიის ნათესაობის შესახებ]. — ანალგაზრდა კომუნისტი, 1961, 21 მარტი, გვ. 3.

Впечатляющие воззрения. — Ахалгазрда комунисти, 1961, 21 марта, с. 3.

168. ქართული ენის კულტურა. — კრ-ში: ირატორული ხელოვნება. თბ., 1961, გვ. 109—117.

Культура грузинского языка. — В сб.: Ораторული ხელოვნება, ტბ., 1961, с. 109—117.

169. წინათქმა. — წგ-ში: მეფისაშვილი გ. მესხების ოჯახი. თბ., 1961, გვ. 3—8.

Предисловие. — В кн.: Мелисашვილი Г. Семья Месхи. ტბ., 1961, с. 3—8.

1962

170. ალ. ყაზბეგის ლექსიკონი. — წგ-ში: ყაზბეგი ალ. თხზულებანი ორ ტომად. ტ. I. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1962, გვ. 559—581.

Словарь Ал. Казбеги. — В кн.: Казбеги Ал. Сочинения в 2-х томах., т. 1. ტბ. «Сაბჭოთა საქართველო» 1962, с. 559—581.

171. ალ. ყაზბეგის ლექსიკონი. — წგ-ში: ყაზბეგი ალ. თხზულებანი ორ ტომად. ტ. 2. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1962, გვ. 539—561.

Словарь Ал. Казбеги. — В кн.: Казбеги Ал. Сочинения в 2-х томах. т. 2. ტბ., «Сაბჭოთა საქართველო», 1962, с. 539—561.

172. რეცენზია. — აკაკი გაწერელიას ნოველების წიგნი. ვაწერელია აკ. ნოველები. 1932—1959. მოთხრობები, დღაურები და თარგმანები. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1960. — ცისკარი, 1962, № 2, გვ. 155—157.

Рецензия. — Книга новеллы Акакия Гацерелия. Гацере-
лия Ак. Новеллы. 1932—1959. Повести, дневники, переводы.
Тб., «Сабчота Сакартвело», 1960. — Цискари, 1962, № 2, с.
155—157.

173. ჩვენი მეცნიერები [აკაკი შანიძე, გიორგი ახვლედიანი]. —
დროშა, 1962, № 5, გვ. 13.

Наши ученые. [Акакий Шанидзе, Георгий Ахвლედიани]. —
Дроша, 1962, № 5, с. 13.

174. Союзы в грузинском языке. Автореферат дисс. на
сонск. учен. степени докт. Филолог. наук. Тб., 1962. 84 с. (Тбил.
ун-т).

1968

175. აკაკი შანიძე. მონოგრაფია. რედ. ს. ჟღენტის თბ., „ნაკა-
დული“, 1963. 93 გვ. (ჩვენი სახელოვანი თანამედროვენი).

რეც.: ბიწაძე ლ. — ჭიათურის მალაროელი, 1963, 12 მაისი,
გვ. 3.

— დავითაშვილი შ. უცხოელი მეცნიერები: „შესანიშნავი წიგ-
ნია“. — თბილისი, 1965, 13 იანვ., გვ. 3.

— მაისურაძე ი. მეცნიერის ღვაწლის გასაცნობად. — თბილისი,
1963, 8 აპრ., გვ. 3.

— შამელაშვილი რ. საყურადღებო ნაშრომი. — ქუთაისი, 1963,
31 მარტი, გვ. 3.

— ჭუმბურიძე ზ. ჩვენი სახელოვანი თანამედროვე. — მნათობი,
1963, № 10, გვ. 189—191.

Акакий Шанидзе. Монография. Ред. С. Жгенти. Тб., «Нака-
дули», 1963. 93 с. (Наши современники).

Рец.: Бицадзе Л. — Чиатурის მაგაროელი, 1963, 12 мая, с. 3.

— Давиташвили Ш. Иностранные ученые говорят: «Заме-
чательная книга». — Тбилиси, 1965, 13 янв., с. 3.

— Маисурадзе И. К ознакомлению заслуги ученого. — Тби-
ლისი, 1963, 8 апр., с. 3.

— Шамелашвили Р. Значительный труд. — Кутаиси, 1963,
31 марта, с. 3.

— Чумбуридзе З. Наш славный современник. — Мнато-
ბი, 1963, № 10, с. 189—191.

176. ი. ჭავჭავაძე და ქართული ლექსიკა. — მნათობი, 1963, № 1,
გვ. 132—139.

177. Б. დუმბაძე, გ. ლორთქიფანიძე. „მე ვხედავ მზეს“ (ენობრივი გარჩევა). — საქ. თეატრალური საზღვის მოამბე, 1, 1963, გვ. 8—11.

Н. Думбадзе, Г. Лордкипанидзе. «Я вижу солнце». (Языковой обзор). — Вестник груз. театрального общества, 1, 1963, с. 8—11.

178. რეცენზია. — თეატრალური მემუარები. ანთაძე დ. დღეები ახლო წარსულისა. თბ., „ხელოვნება“, 1962. — კომუნისტი, 1963, 19 დეკ.

Рецензия. — Театральные мемуары. Антадзе Д. Дни близкого прошлого. Тб., «Хеловნება», 1962. — Комунисти, 1963, 19 дек.,

179. შესანიშნავი მეცნიერი და მოქალაქე. პროფ. სერგი ელენტიის გარდაცვალების გამო. — სახალხო განათლება, 1963, 18 სექტ., გვ. 3.

Замечательный ученый и гражданин. По поводу кончины проф. С. Жгенти. — Сахалხო განათლება, 1963, 18 сент., с. 3.

1964

180. დრამატული ნაწარმოების ენა [მოსხენების აუზისები]. — სასცენო მეტყველების მეთოდური საბჭოს პირველი სამეცნიერო სესია. 1964 წ. 27—28 აპრილი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., 1964, გვ. 7—8; ცისკარი, 1964, № 11, გვ. 102—113.

Язык драматических произведений. [Тезисы доклады]. — Первая научная сессия методического совета сценической речи. 1964 г. 27—28 апреля. План работы и тезисы докладов. Тб., 1964, с. 7—8; Цискари, 1964, № 11, с. 102—113.

181. კადრები — საბავშვო ბაღებს! [პედ. ინ-ტთან სკოლაშდელი აღზრდის ფაკ-ტის გახსნის შესახებ]. — კომუნისტი, 1964, 13 მარტი, გვ. 2. — ხელმოწერა: შ. ძიძიგური, დ. ბენაშვილი, ლ. ციხისთავი, პ. კვიციანი.

Кадры детским садам [об учреждении факультета дошкольного воспитания при пединституте]. — Комунисти, 1964, 13 марта, с. 2. — Подпись: Ш. Дзидзигури, Д. Бенашвили, Л. Цихистави, П. Квирквелия.

182. მეცნიერი და მოღვაწე [ვეუკოლ ბერიძე]. — ლიტერატურული საქართველო, 1964, 17 ივლ., გვ. 2.

Ученый и деятель [В. Беридзе]. — Литератури Сакартველო, 1964, 17 იული, ს. 2.

183. რეცენზია. — პეტრე იბერიელის ქართული თარგმანების ახალი გამოცემის გამო. პეტრე იბერიელი. შრომები. ეფრემ მკირის თარგმანი. გამოსცა, წინასიტყვ., გამოკვლევა და ლექსიკონი დაურთო ს. ენუქაშვილმა. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1961. ფილოლოგიური განხილვა. — ცისკარი, 1964, № 3, გვ. 134—143.

Рецензия. Петр Ивер. Труды. Древнегрузинский перевод Ефрема Мцире. Издал, иссл. и словарем снабдил С. Я. Енукашвили. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1962. Филологический обзор. — Цискари, 1964, № 3, с. 134—143.

184. რეცენზია. — ქართული ენის ძეგლთა უახლესი გამოცემები. იმნაიშვილი ი. ქართული ენის ისტორიული ქრესტომათია. წგ. 2. თბ., „ცოდნა“, 1963. — მნათობი, 1964, № 3, გვ. 190—193.

Рецензия. — Новые издания памятников древнегрузинского языка. Имнаишвили И. Историческая хрестоматия грузинского языка. Кн. 2. Тб., «Цодна», 1963. — Мнатоби, 1964, № 3, с. 190—193.

185. სოლომონ იორდანიშვილი. — წგ-ში: იორდანიშვილი ს. ნარკვევები. თბ., 1964, გვ. III—X.

Соломон Иорданишвили. — В кн.: Иорданишвили С. Очерки. Тб., 1964, с. III—X.

186. Во главе школы грузиноведения. К 100-летию со дня рождения Н. Я. Марра. — Вечерний Тбилиси, 1964, 21 дек., с. 3.

1965

187. ა. ს. პუშკინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტი [1935—1965]. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1965. 66 გვ.

თანაავტორი: შ. კეკელია.

Тбилисский государственный педагогический институт имени А. С. Пушкина [1935—1965]. (К 30-летию со дня основания). Тб., «Сабчота Сакартველო», 1965. 66 с.

Соавтор: Ш. Кекелна.

188. ენა და ლიტერატურა. თბ., „ლიტერატურა და ხელოვნება“, 1965. 282 გვ.

რეც.: მაისურაძე ი. — ბორჯომი, 1968, 20 თებ., გვ. 2—3.

— შამელაშვილი რ. საყურადღებო ენობრივი ეტიუდები. — ქუთაისი, 1965, 20 ოქტ., გვ. 3.

Язык и литература. Тб., «Литература да хеловнеба», 1965. 282 с.

Рец.: Майсурадзе И. — Боржоми, 1968, 20 февр., с. 2—3.

— Шамелашвили Р. Интересные языковые этюды. — Кутаиси, 1965, 29 окт., с. 3.

189. თავაზიანი შიმართვის ფორმა ქართულ ენაში. — ლიტერატურული საქართველო, 1965, 30 ივლ., გვ. 2; კომუნიზმის დროში (წალენჯიხა), 1965, 24 აგვ., გვ. 4.

Форма вежливого обращения в грузинском языке. — Литературиლი საქართველო, 1965, 30 იული, ს. 2; კომუნიზმის დროში (წალენჯიხა), 1965, 24 ავგ., ს. 4.

190. „ირიბი მეტყველების“ დასაცავად [გამოხმაურება ქურს. „ცისკრის“ 1965 წ. № 3-ში გამოქვეყნებულ გრ. შანიძის წერილზე: „მოყვანილი სიტყვების გარკვევისათვის“]. — ცისკარი, 1965, № 7, გვ. 94—101.

В защиту «косвенной речи». [По поводу статьи Гр. Шанидзе опубл. в журн. «Цискари» 1965, № 3.]. — Цискари, 1965, № 7, с. 94—101.

191. ნიკო მარი — ქართული კულტურის მკვლევარი. თბ., „ნაკადული“, 1965. 107 გვ.; 1 ფ. პორტრ.

რეც.: ბეგაშვილი ალ. საინტერესო წიგნი დიდ მეცნიერზე. — ლიტერატურული საქართველო, 1965, 10 დეკ., გვ. 2.

— ახალგაზრდა კომუნისტი, 1965, 5 აგვ., გვ. 3.

Николай Марр — исследователь грузинской культуры. Тб., «Накадули», 1965. 107 с.; 1 л. портр.

Рец.: Бегашвили Ал. Интересная книга о большом ученом. — Литературиლი საქართველო, 1965, 10 дек., с. 2.

— ახალგაზრდა კომუნისტი, 1965, 5 ავგ., ს. 3.

192. რედაქტორისაგან. — წგ-ში: ევანია გ. ლიტერატურული გასამართლებანი საქართველოში. თბ., „ლიტერატურა და ხელოვნება“, 1965, გვ. 172—173.

От редактора. — В кн.: Жвания Г. Литературные суды в Грузии. Тб., «Литература да хеловнеба», 1965, с. 172—173.

193. რეცენზია. — დიდმნიშვნელოვანი ნაშრომი ქართველურ ენათმეცნიერებაში. გამყრელიძე თ. და მაჭავარიანი გ. სონანტთა სისტემა და აბლაუტი ქართველურ ენებში. თბ., 1965. — კომუნისტი, 1965, 12 ნოემბ., გვ. 3.

თანაავტორი: გ. ახვლედიანი.

Рецензия. — Многозначительный труд в грузинском языкознании. Гамкрелидзе Т. В., Мачавариани Г. И. Система сонантов и аблаут в картвельских языках. Тб., 1965. — Комунисти, 1965, 12 ноября, с. 3.

Соавтор: Г. Ахвледiani.

194. სახელმწიფო გამოცდების შედეგები. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1965, 30 ივნ., გვ. 1.

Итоги государственных экзаменов. — Тбилисисс университети, 1965, 30 июня, с. 1.

195. ქართველებისა და ბასკების ნათესაობის პრობლემა. „ბასკები. საიდან არიან ისინი?“ — თბილისი, 1965. 17 დეკ., გვ. 3.

Проблема родства басков и грузин. — Тбилиси, 1965, 17 дек., с. 3.

196. ქართული ერის დიდი საუნჯე [„ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონის“ 8-ტომეულის გამოსვლის გამო]. — საქ. კომუნისტი, 1965, № 7, გვ. 88—91. Заря Востока, 1965, 21 июля, с. 3.

Большое сокровище грузинского народа. [К выходу в свет 8-томного Толькового словаря грузинского языка]. — Сакартвелოს комунисти, 1965, № 7, с. 88—91; Заря Востока. 1967, 21 июля., с. 3.

197. ქართული ენის აპოლოგია [ი. აბაშიძის ლექსის „ზმა კატამონთან“ შესახებ. ლექსების ციკლიდან — „პალესტინა, პალესტინა“ — „რუსთაველის ნაკვალევზე“]. — ლიტერატურულ საქართველო, 1965, 26 თებ., გვ. 3; კრ-ში: ირაკლი აბაშიძე. თბ., 1966, გვ. 33—35.

Апология грузинского языка. [Стихотворение И. Абашидзе «Голос у Катамона». Из цикла стихотворений «Палестина, Палестина» — По следам Руставели]. — Литერатури Сакарტველო, 1965, 26 февრ., с. 3; В сб.: Ираклий Абашидзе. Тб., 1966, с. 33—35.

198. ქართული ენის მეცნიერული შესწავლა უცხოეთში [მოხსენების თეზისები]. — ა. ს. პუშკინის სახ. თბილისის სახ. პედ. ინ-ტის სამეცნიერო სესია, მიძღვნილი ინ-ტის დაარსების 30 წლისთავისადმი. 15.IV—16.IV.1965 წ., თბ., 1965, გვ. 26—28.

Научное изучение грузинского языка в Загранице. [Тезисы доклада]. — Научная сессия Тбил. пед. ин-та им. А. С. Пушкина, посвящ. к 30-летию со дня основания ин-та, 15. IV. 1965 г. Тб., 1965, с. 26—28.

199. აწ ენა მინდა გამოთქმად... „ვეფხისტყაოსნის“ ენის საფუძვლები [შ. რუსთაველის დაბადების 800 წლისთავი]. — კომუნისტი, 1966, 20 აგვ., გვ. 3.

Язык мне нужен... [К 800-летию со дня рождения Ш. Руставели]. — Комунисти, 1966, 20 ავგ., ს. 3.

200. ენამზეობა [შ. რუსთაველის დაბადების 800 წლისთავი]. — თბილისი, 1966, 30 სექტ., გვ. 2.

Красноречие языка. [800-летию Руставели]. — Тбилиси, 1966, 30 სენტ., ს. 2.

201. პროსოდული „და“ „ვეფხისტყაოსანში“. პოემის ტექსტის საკითხები. — თბილისი, 1966, 18 აგვ., გვ. 3.

Просодическая частица «да» в «Витязе в тигровой шкуре». Вопросы текста поэмы. — Тбилиси, 1966, 18 ავგ., ს. 3.

202. რეცენზია. — სასარგებლო ნაშრომი. დლონტი ალ. ქართული წინადადების სავარჯიშო მასალა სინტაქსში. მე-2 გამოც., თბ., „განათლება“, 1966. — საბჭოთა პედაგოგი, 1966, 30 ნოემბ., გვ. 4.

Рецензия. — Полезный труд. Глонти Ал. Предложение в грузинском языке. 2-е изд. Тб., «Ганатлеба», 1966. — Сабчота педагоგი, 1966, 30 ნოემბერა, ს. 4.

203. რთული ქვეწყობილი წინადადების კორელაციის სისტემა. — ქართული ენა და ლიტერატურა სკოლაში, 1966, № 1, გვ. 13—17.

Корреляционная система сложно-подчиненного предложения. — Картული ენა და ლიტერატურა სკოლაში, 1966, № 1, ს. 13—17.

204. რუსთაველის ენის ერთი თავისებურების ხალხური საწყისი [მოსხენების თეზისები]. — XXXI სამეცნიერო სესია, მიძღვნილი შ. რუსთაველის დაბადებიდან 800 წლისთავისადმი. 1966 წ. 19/IV—21/IV. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., 1966, გვ. 17—18; სკოლა და ცხოვრება, 1966, № 8, გვ. 58—61.

Народные истоки одной особенности языка Руставели. [Тезисы доклада]. — XXXI научная сессия, посвящ. 800-летию со дня рождения Ш. Руставели. 1966 г. 19—21 апреля. План работы и тезисы докладов. Тб., 1966, с. 17—18; Скола და ცხოვრება, 1966, № 8, ს. 58—61.

205. რუსთაველის ენის საკითხები. თბ., „ლიტერატურა და ხელოვნება“, 1966, 60 გვ.

რეც.: დლონტი ალ. საინტერესო გამოკვლევა. რუსთაველის ენის

ხალხური საფუძვლებისათვის. — საბჭოთა პედაგოგი, 1966, 12 ოქტ., გვ. 4.

— შამელაშვილი რ. ლინგვისტური ლიტერატურის საყურადღებო შენაძენი. — ქუთაისი, 1966, 15 ნოემბ., გვ. 3.

Вопросы языка Руставели. Тб., «Литература да хеловნება», 1966. 60 с.

Рец.: Глонти Ал. Интересное исследование. К народным корням языка Руставели. — Сабчота педагоგი, 1966, 12 окт., с. 4.

— Шамелашвили Р. Важное приобретение лингвистической литературы. — Кутаиси, 1966, 15 ноября, с. 3.

206. ქართული სიმღერები პოლონეთში აუღერდა. ჩვენი იხტერვიუ [თბილ. ა. ს. პუშკინის სახ. პედ. ინ-ტის ლექტორ-სტუდენტების დელეგაცია პოლონეთში. საუბარი დელეგაციის ხელმძღვ. შ. ძიძიგურთან]. — თბილისი, 1966, 11 მაისი, გვ. 3.

Грузинские песни звучали в Польше. Наш интервью [Делегация Тбил. пед. ин-та им. А. С. Пушкина в Польше. Беседа с руков. делегации Ш. В. Дзидзигури]. — Тбилиси, 1966, 11 мая, с. 3.

207. ქართული სიტყვის ჯადოქარი [შ. რუსთაველის დაბადების 800 წლისთავი]. — სახალხო განათლება, 1966, 28 სექტ., გვ. 3.

Чародей грузинского слова. [К 800-летию со дня рождения Руставели]. — Сахალხო განათლება, 1966, 28 сент., с. 3.

208. შოთა რუსთაველის ენის ერთი თავისებურების ხალხური საწყისი. — სკოლა და ცხოვრება, 1966, № 8, გვ. 58—61.

Народный исток одной особенности языка Ш. Руставели. — Скола და ცხოვრება, 1966, № 8, с. 58—61.

209. წინადადების მასდარული კონსტრუქცია. — თბილ. ა. ს. პუშკინის სახ. სახელმწ. პედ. ინ-ტის შრომები, ტ. 19, 1966, გვ. 91—101. — რეზიუმე რუს. ენ.

Масдарная конструкция предложения. — Труды Тбил. пед. ин-та им. А. С. Пушкина, т. 19, 1966, с. 91—101. — Резюме на рус. яз.

1967

210. აკაკი შანიძე. — კრ-ში: ორიონი. აკაკი შანიძეს. საიუმბილეო კრებული, მიძღვნილი დაბადების 80 წლისთავისადმი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1967, გვ. 7—37.

თანაავტორი: ი. იმნაიშვილი.

Акакий Шанидзе В сб.: Орион. Акакию Шанидзе. Сборник, посвящ. 80-летию А. Г. Шанидзе. Тб., Изд-во Тбил. ун-та; 1967, с. 7—37.

Соавтор: И. Имнашвили.

211. აკაკი შანიძე. დაბადების 80 წლის შესრულების გამო. — მნათობი, 1967, № 6, გვ. 168—174.

Акакий Шанидзе. К 80-летию со дня рождения. — Мнато-
би, 1967, № 6, с. 168—174.

212. აკაკი შანიძე (ცხოვრება და შემოქმედება). თბ., თბილ. უნ-
ტის გამ-ბა, 1967. 115 გვ.; 6 ფ. პორტრ.

რეც.: შამელაშვილი რ. მონოგრაფია სახელოვან მეცნიერზე. —
ქუთაისი, 1967, 20 მაისი, გვ. 3.

Акакий Шанидзе. (Жизнь и деятельность). Тб., Изд-во
Тбил. ун-та, 1967. 115 с.; 6 л. портр.

Рец.: Шамелашвили Р. Монография о славном ученом. —
Кутаиси, 1967, 20 мая, с. 3.

213. აკაკი შანიძე და ქართული დიალექტოლოგია. — კრ-ში:
ორიონი. საიუბილეო კრებული, მიძღვნილი აკაკი შანიძის დაბადების
80 წლისთავისადმი. თბ., 1967, გვ. 77—82.

Акакий Шанидзе и грузинская диалектология. — В сб.:
Орион. Сборник, посвящ. 80-летию А. Г. Шанидзе. Тб., 1967, с.
77—82.

214. გორგი ახვლედიანი. — სკოლა და ცხოვრება, 1967, № 6,
გვ. 85—88; მაცნე, 1967, № 6, გვ. 403—408; ცისკარა. № 6, გვ.
137—142.

Георгий Ахвледнани. — Скола да цховრება, 1967, № 6, с.
85—88; Вестник (Отд. общ. наук ГССР), 1967, № 6, с. 403—
408; Цискари, 1967, № 6, с. 137—142.

215. გორგი ახვლედიანი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1967.
71 გვ.

რეც.: შამელაშვილი რ. საყურადღებო ნაშრომი. — საბჭოთა
ოსეთი, 1967, 14 სექტ., გვ. 4.

Георгий Ахвледнани. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1967. 71 с.

Рец.: Шамелашвили Р. Важный труд. — Сабчота Осети,
1967, 14 сент., с. 4.

— Немсадзе А. На службе науки и школы. — Русский язык
в грузинской школе, 1967, № 4, с. 78.

216. დიდი ენათმეცნიერი [გ. ახვლედიანის დაბადების 80 წლის-
თავი]. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1967, 5 ივნ., გვ. 1.

Большой лингвист. [80-летию Г. Ахвледиани]. — Тбилисис
универსიტეტი, 1967, 5 იუნია, წ. 1.

217. დიდი ქართველი მეცნიერი [აკ. შანიძის დაბადების 80 წლის-
თავი]. — განთიადი (კასპი), 1967, 16 მაისი, გვ. 3.

Большой грузинский ученый. [К 80-летию со дня рождения
Ак. Шанидзе]. — Гантиади (Каспи), 1967, 16 მაია, ს. 3.

218. დღესასწაულს გილოცავთ, ძვირფასო ქალბო! [8 მარტის
მილოცვა რ. ლალიძის, შ. ძიძიგურის, ა. სანებლიძის და სხვ.]. —
საბჭოთა პედაგოგი, 1967, 7 მარტი, გვ. 3.

С праздником, дорогие женщины! [Поздравление 8-го мар-
та Р. Лагидзе, Ш. Дзидзигури, А. Санеблидзе и др.]. — საბჭოთა
პედაგოგი, 1967, 7 მარტი, ს. 3.

219. ერის სამსახურში. გ. ახვლედიანის დაბადების 80 წლის-
თავის გამო. — კომუნისტი, 1967, 4 ივნ., გვ. 3.

На службе народу. К 80-летию со дня рождения Г. Ахвле-
диани. — Комунисти, 1967, 4 იუნია, ს. 3.

220. „თბილისის“ საახალწლო ინტერვიუ. [შ. ძიძიგურის, რ. ლა-
ლიძის, ა. ქუთათელაძის, მ. ხურცილავას პასუხები 5 საახალწლო შე-
კითხვაზე]. — თბილისი, 1967, 31 დეკ., გვ. 3.

Новогоднее интервью газеты «Тбилиси». [Ответ на 5 вопро-
сов Ш. В. Дзидзигури, Р. Лагидзе, А. Кутателадзе, М. Хурци-
лава]. — Тбилиსი, 1967, 31 დეკ., ს. 3.

221. რეცენზია. — ახალი ენათმეცნიერული ნაშრომი. მაჭავა-
რიანი გ. საერთო-ქართველური კონსონანტური სისტემა. მონოგრა-
ფია. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1965. — მნათობი, 1967, № 3, გვ.
186—189.

Рецензия. — Новое языковедческое исследование. Мачава-
риани Г. Обще-картвельская консонантная система. Моногра-
фия. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1965. — მნათობი, 1967, № 3, ს.
186—189.

222. რეცენზია. — ილია ჭავჭავაძის ენის საკითხები. 'მალამბე-
რიძე გ. ილია ჭავჭავაძის ენა. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1966. —
მნათობი, 1967, № 12, გვ. 174—181.

Рецензия. — Вопросы Языка И. Чавчавадзе. Шаламбери-
дзе Г. Язык Ильи Чавчавадзе. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1966. —
მნათობი, 1967, № 12, ს. 174—181.

223. რეცენზია. — ქართული ენის პრობლემები XVII—XVIII
საუკუნეების დასავლეთ ევროპის ფილოლოგიურ მეცნიერებაში.
Орловская Н. Грузия в литературе Западной Европы XVII —
XVIII вв. Тб., 1965. — ცისკარი, 1967, № 12, გვ. 142—147.

Рецензия. — Проблемы грузинского языка в литературе Западной Европы XVII—XVIII вв. Орловская Н. Грузия в литературе Западной Европы XVII—XVIII веков. Тб., 1965. — Цискари, 1967, № 12, с. 142—147.

224. როგორ უნდა გავიგოთ „კაცია-ადამიანის“ სათაური. — ლიტერატურული საქართველო, 1967, 23 ივნ., გვ. 3.

Как понять заглавие повести И. Чавчавадзе «Человек ли он?» — Литერатури Сакарთველო, 1967, 23 ივნისი, ს. 3.

225. უნგარო მეგობრობის ძველთაძველი ფესვები. უნგრეთ-საქართველოს კულტურული ურთიერთობის ფურცლებიდან. — თბილისი, 1967, 16 სექტ., გვ. 3.

Старые корни незабвенной дружбы. Из страниц венгерско-грузинских культурных взаимоотношений. — Тбилиси, 1967, 16 сент., с. 3.

226. უნგრეთ-საქართველოს კულტურული ურთიერთობის ისტორიიდან. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1967. 63 გვ.

რეც.: კლიაშვილი ა. საჭირო, დროული. — თბილისი, 1967, 25 სექტ., გვ. 3.

Из истории Венгерско-грузинских культурных отношений. Тб., «Сაბჭოთა საქართველო», 1967. 63 ს.

Рец.: Кლიашвили А. Нужное, своевременное. — Тбилиси, 1967, 25 сент., с. 3.

227. ქართველოლოგიის დედაბოძი [ა. შანიძის დაბადების 80 წლისთავი]. — საბჭოთა ოსეთი, 1967, 27 მაისი, გვ. 3.

Корифей кавказологии. [К 80-летию со дня рождения Ак. Шанидзе]. — Сабჭოთა ოსეთი, 1967., 27 მაისი, ს. 3.

228. ქართული ენათმეცნიერების ბერძენული [ა. შანიძის დაბადების 80 წლისთავი]. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1967, 12 მაისი, გვ. 1.

Старейшина грузинского языкознания. [К 80-летию со дня рождения Ак. Шанидзе]. — Тбилиსის უნივერსიტეტი, 1967, 12 მაისი, ს. 1.

229. Акакий Шанидзе. Юбилей ученых. — Известия АН СССР. Серия лит-ры и языка, т. XXVI, вып. 3, 1967, с. 284—285, с портр.

230. А. Г. Шанидзе. [К 80-летию со дня рождения]. — Советон ირისტონი, 1967, 27 მაისი, ს. 3.

231. Георгий Сариданович Ахвледиани. — Известия АН СССР, серия лит-ры и языка, т. XXVI, вып. 3, 1967, с. 286—287.

232. Могучий талант ученого. К 80-летию со дня рождения А. Г. Шанидзе. — Заря Востока, 1967, 12 мая, с. 3.

233. Развитие языковедческой науки в Грузии за годы Советской власти. — Юбилейная научная сессия университетов республик Закавказья, посвященная 50-летию Великой Октябрьской социалистической революции. 1967 г. 4—6 окт. Программа. Ереван, 1967, с. 3.

1968

234. ალ. ყაზბეგის ლექსიკონი. — წგ-ში: ყაზბეგი ალ. თხზულებანი. ორ ტომად. ტ. 1. თბ., „მერანი“, 1968, გვ. 559—581.

Словарь Ал. Казбеги. — В кн.: Казбеги. Сочинения в 2-х томах. Т. 1. Тб., «Мерани», 1968, с. 559—581.

235. ალ. ყაზბეგის ლექსიკონი. — წგ-ში: ყაზბეგი ალ. თხზულებანი ორ ტომად. ტ. 2. თბ., „მერანი“, 1968, გვ. 539—560.

Словарь Ал. Казбеги. — В кн.: Казбеги Ал. Сочинения в 2-х томах. Т. 2. Тб., «Мерани», 1968, с. 539—560.

236. დიდი მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე [აქ. შანიძე]. — სახალხო განათლება, 1968, 29 დეკ., გვ. 3.

Большой ученый и общественный деятель. [Ак. Шанидзе]. — Сахалхо ганатლება, 1968, 29 дек., с. 3.

237. ნიკოლოზ კანდელაკი. — წგ-ში: კანდელაკი ნ. ქართული მკვებრმეტყველება. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1968, გვ. 5—8.

Николай Канделаки. — В кн.: Канделаки Н. Грузинское красноречие. Тб., «Сაბჭოთა საქართველო», 1968, с. 5—8.

238. საზოგადოებრივი მეცნიერებანი თბილისის უნივერსიტეტში. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დაარსების 50 წლისთავის გამო. — მაცნე, 1968, № 5, გვ. 5—30.

Общественные науки в Тбилисском университете. К 50-летию основания Тбилисского Гос. университета. — Вестник (Отд. общ. наук АН ГССР), 1968, № 5, с. 5—30.

239. ქართველოლოგიური შტუდიები. კარპეზ დონდუას რჩეული ნაწარმოებების პუბლიკაციის გამო. — ლიტერატურული საქართველო, 1968, 22 მარტი, გვ. 2.

Картвелологические штудии. По поводу публикации избранных произведений К. Дондуа. — Литერатури საქართველო, 1968, 22 მარტი, с. 2.

240. ქართული გვარებისა და საკუთარი სახელების რუსულად გადატანის საკითხისათვის. — სახალხო განათლება, 1968, 25 დეკ.,

გვ. 2. — ხელმოწერა: გ. ახვლედიანი, შ. ძიძიგური, დ. მგულაძე, კ. მაქარაშვილი.

К вопросу о передаче грузинских собственных имен и фамилии по русски. — Сахалхо ганатлеба, 1968, 25 дек., с. 2. — Подписи: Г. Ахвледiani, Ш. Дзидзигური, Д. Мгеладзе и К. Мацавариანი.

241. Грузинский язык. Краткий обзор. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1968. 90 с. с черт.; 9 л. илл.

— საყურადღებო ნაშრომი. — ქუთაისი, 1968, 27 ნოემბ., გვ. 3.

— Важный труд. — Кутаиси, 1968, 27 ноября, с. 3.

242. По законам братства. [О студентах, которых к нам посылают университеты братских республик]. — Заря Востока, 1968, 24 окт., с. 3.

243. Язык, диалектология. Интервью с новыми членами-корреспондентами АН ГССР. — Вечерний Тбилиси, 1968, 22 янв., с. 3.

1969

244. გამოჩენილი ქართველოლოგი [ი. ყიფშიძე]. ლენინგრადის უნ-ტის დღეები თბილისში, მიძღვნილი ლენინგრადის უნ-ტის დაარსების 150 წლისთავისადმი. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1969, 17 ოქტ., გვ. 4.

Выдающийся картвелолог. [И. Кипшидзе]. [Дни Ленинградского университета в Тбилиси, посвященные к 150-летию со дня основания университета]. — Тбилисის უნივერსიტეტი, 1969, 17 окт., с. 4.

245. გიორგი ახვლედიანი. — კრ-ში: თბილისის უნივერსიტეტი. გიორგი ახვლედიანს. საიუბილეო კრებული გიორგი ახვლედიანის დაბადების 80 წლისთავისადმი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1969, გვ. 7—24.

Георгий Ахвледiani. — В сб.: Тбилисский университет Георгию Ахвледiani. Юбилейный сборник, посвящ. Георгию Саридановичу Ахвледiani в связи с 80-летию со дня рождения. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1969, с. 7—24.

246. კავშირები ქართულ ენაში. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1969, 570 გვ. (ახალი ქართ. ენის კათედრა).

Союзы в грузинском языке. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1969, 570 с. (Кафедра нового грузинского языка).

Рец.: Orientalistische Literaturzeitung 68. Jahrgang, 1973, п. 3/4, p. 164.

247. პედაგოგის ღვაწლი [პედაგოგ კარპეზ იასეს ძე ბერიძის შესახებ]. — კომუნისტი, 1969, 11 ოქტ., გვ. 4.

თანაავტორი: დ. ლორთქიფანიძე.

Заслуга педагога. [О педагоге К. И. Беридзе]. — Коммунист, 1969, 11 окт., с. 4.

Соавтор: Д. Лордкипанидзе.

248. [სიტყვა]. დიდი შემოქმედის გზა. კონსტანტინე გამსახურდიას რვატომეულის განხილვა. — ლიტერატურული საქართველო, 1969, 26 დეკ., გვ. 2.

[Слово]. Путь большого творца. Обзор восьмитомных изданий К. Гамсахурдиа. — Литературиლი Сакартველო, 1969, 26 дек., с. 2.

249. ქართველოლოგია ნევისპირა უნივერსიტეტში [ლენინგრადის უნივერსიტეტის დღეები თბილისში]. — თბილისი, 1969, 17 ოქტ., გვ. 3.

Грузиноведение в Ленинградском университете. [Дни Ленинградского ун-та в Тбилиси]. — Тбилиси, 1969, 17 окт., с. 3.

250. ქართული ენის თავგადასავალი. თბ., „ნაკადული“, 1969.

129 გვ.

რეც.: — სამშობლო, 1970, 10 ივლ., გვ. 4.

— გოგივაე კ. — საბჭოთა აფხაზეთი, 1970, 17 სექტ., გვ. 4.

— გოგიბერიძე ვლ. — წიგნის სამყარო, 1970, 10 ივნ., გვ. 3.

— მაისურაძე ი. წიგნი დედა ენის წარსულზე. — ცისკარი, 1971,

№ 4, გვ. 141—144.

— შამელაშვილი რ. — საბჭოთა ოსეთი, 1970, 22 ივლ., გვ. 4.

— შეშაბერიძე ს. — ყვარელი, 1970, 4 აგვ., ბახტრიონი (ახმეტა), 1970, 8 აგვ., გვ. 4.

— ხმალაძე პ. — წითელი დროშა (ახალციხე), 1971, 17 ივლ.,

გვ. 4.

— ჯაყელი მ. — თბილისი, 1970, 23 ივლ., გვ. 3.

— ჯვარიძე თ. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1970, 27 ივნ., გვ.

2—3.

Приключения грузинского языка. Тб., «Накадули», 1969.

129 ს.

Рец.: — Самшобло, 1970, 10 июля, с. 4.

— Гогнава К. — Сабчота Апхазети, 1970, 17 сент., с. 4.

— Гогибერიძე Вл. — Цигნის самкаро, 1970, 10 июня, с.

3.

90

— Майсурадзе И. Книга о прошлом родного языка. — Цискари, 1971, № 4, с. 141—144.

— Шамелашвили Р. — Сабчота Осети, 1970, 22 июля, с. 4.

— Шешаберидзе С. — Кварели, 1970, 4 авг., с. 4; Бахтриони (Ахмета), 1970, 8 авг., с. 4.

— Хмаладзе П. — Чители дроша (Ахалцихе), 1971, 17 июля, с. 4.

— Джакели М. — Тбилиси, 1970, 23 июля, с. 3.

— Джваридзе Т. — Ахалгазрда комунисти, 1970, 27 июня, с. 2—3.

251. ქართული ისტორიული დიალექტოლოგიის მასალები. — კრ-ში: ქართული ფოლკლორი. მასალები და გამოკვლევები. ტ. 3. თბ., 1969, გვ. 30—37.

Материалы грузинской исторической диалектологии. — В сб.: Грузинский фольклор. Материалы и исследования. Т. 3. Тб., 1969, с. 30—37.

252. შთაბეჭედავი, საგულისხმო. ქართული კულტურის დღეებზე გერმანიის დემოკრატიულ რესპუბლიკაში. — თბილისი, 1969, 19 ნოემბ., გვ. 3.

Впечатывающий, важный. Дни грузинской культуры в Германской демократической республике. — Тбилиси, 1969, 19 ноября, с. 3.

253. Крупнейший ученый-арабист [Г. В. Церетели]. — Литературная Грузия, 1969, № 1, с. 182—184.

254. Очаг картвелологии. Дни Ленинградского университета в Тбилиси. — Заря Востока, 1969, 17 окт., с. 4.

255. [Слово на встрече участников дней культуры Грузинской ССР в ГДР в Рустави]. — Заря Востока, 1969, 16 ноября, с. 3.

256. Тебе любовь народная. [С днем рождения, Кутаисский оперный!]. — Заря Востока, 1969, 27 дек., с. 4.

257. Узы братства. В дружбе — наша сила. Приезд участников дней культуры в ГДР. — Заря Востока, 1969, 13 ноября, с. 1.

258. The Georgian language. (Short Review). Tbilisi, Tbilisi University Press, 1960. 88 p.: 10 p. ill.

259. აუცილებელი განმარტება [პასუხი მ. ჩიქოვანის საპასუხო წერილზე „პასუხი წერილებზე“, „ნართების ეპოსისა და ქართული ფოლკლორის შესახებ“]. — ლიტერატურული საქართველო, 1970, 26 ივნ., გვ. 3—4.

Необходимое разъяснение. [Ответ на ответное письмо М. Чиковани «Ответ на письма»]. — Литературиლი Сакартველო, 1970, 26 ივნ., ს. 3—4.

260. ენის მესაიდუმლე [გ. შატბერაშვილის დაბადების 60 წლის-თავი]. — ლიტერატურული საქართველო, 1970, 18 დეკ., გვ. 3.

Тайник языка. [К 60-летию со дня рождения Г. Шатберашвили]. — Литературиლი Сакарტველო, 1970, 18 დეკ., ს. 3.

261. „ვეფხისტყაოსნის“ ტექსტის ისტორიის საკითხები. — ლიტერატურული საქართველო, 1970, 6 ნოემბ., გვ. 2.

Вопросы истории текста «Витязя в тигровой шкуре». — Литературиლი Сакарტველო, 1970, 6 ნოემბ., ს. 2.

262. ლიტერატურული ეტიკის დაცვისათვის [პოლემიკა მ. ჩიქოვანთან ნართული ეპოსის ქართული ვარიანტების გარშემო]. — ლიტერატურული საქართველო, 1970, 23 იანვ., გვ. 2—3.

Для защиты литературной этики. [Полемика с М. Чиковани вокруг грузинских вариантов нартского эпоса]. — Литературиლი Сакарტველო, 1970, 23 იანვ., ს. 2—3.

263. მუდამ კეთილად მოსაგონარი [პედაგოგ გრ. მაჭავარიანის გარდაცვალების 10 წლისთავი]. — სახალხო განათლება, 1970, 9 ოქტ., გვ. 3.

თანავტორები: დ. ლორთქიფანიძე, ი. მაისურაძე.

Всегда добром вспоминавшийся. [К 10-летию со дня смерти педагога Гр. Мачавариани]. — Сахалხო განათლება, 1970, 9 ოქტ., ს. 3.

Соавторы: Д. Лордкипанидзе, И. Майсурадзе.

264. რეცენზია. — „ვეფხისტყაოსნის“ ტექსტის ისტორიის საკითხები. ცაიშვილი ს. „ვეფხისტყაოსნის“ ტექსტის ისტორია. ტ. I. თბ., „მეცნიერება“, 1970. — ლიტერატურული საქართველო, 1970, 6 ნოემბ., გვ. 2.

Рецензия. — Вопросы истории текста «Витязя в тигровой шкуре». Цаишвили С. История текста «Витязя в тигровой шкуре». Т. I. Тб., „მეცნიერება“, 1970. — Литერатуриლი Сакарტველო, 1970, 6 ნოემბ., ს. 2.

265. რეცენზია. — საინტერესო ნაშრომი. თურნავა ს. რენე ლაფონი და საქართველო, თბ., „მეცნიერება“, 1969. — წიგნის სამყარო, 1970, 12 აგვ., გვ. 3.

Рецензия. — Интересный труд. Турнава С. Рене Лафон и Грузия. Тб., «Мецნიერება», 1969. — Цигნის სამყარო, 1970, 12 ავგ., ს. 3.

266. ქართული დიალექტოლოგიური ძიებანი. მე-2 გამოც. დამხ. სახელმძღვ. უნ-ტისა და პედ. ინტეზის სტუდენტებისათვის, თბ., „განათლება“, 1970, 272 გვ.

Диалектологические изыскания. 2-е изд. Тб., «Ганатლება», 1970, 272 с.

267. შევკრიბოთ ქართული ტოპონიმები. ეს ეროვნული საქმეა. — კომუნისტი, 1970, 26 აპრ., გვ. 3.

თანაავტორები: ფ. ერთელიშვილი, ბ. ჯორბენაძე.

Соберем топонимы! Это — национальное дело. — Комунисти, 1970, 26 აპრ., ს. 3.

Соавторы: Ф. Ертелишвили, Б. Джорбенадзе.

268. წინათქმა. — წგ-ში: მეფისაშვილი გ. მესხებას ოჯახი. ბათუმი, „საბჭოთა აჭარა“, 1970, გვ. 3—10.

Предисловие. — В кн.: Меписაშვილი Г. Семья месхи. Тб., «Сაბჭოთა აჯარა», 1970, ს. 3—10.

269. Кузница картвелологов. Рассказ о работе кафедры новогрузинского языка Тбилисского гос. ун-та. [Беседа с Ш. В. Дзидзигური]. — Вечерний Тбилиси, 1970, 24 янв., с. 2.

270. Неутомимый исследователь грузинской литературы. К 70-летию со дня рождения С. Цайшвили. — Вечерний Тбилиси, 1970, 26 февр., с. 4.

271. Слово поэта. К 70-летию со дня рождения Г. Леонидзе. — Заря Востока, 1970, 31 мая, с. 3.

272. La langue Géorgienne. Tbilissi, Editions de l'Universite de Tbilissi, 1970. 110 p.: 10 f. ill.

რეც.: ბუიონი ე. საქართველოს ენა, პროზა და პოეზია. — წიგნის სამყარო, 1981, 23 სექტ., გვ. 5.

— Буйон Дж. Грузинский язык, проза и поэзия. — Цигნის სამყარო, 1981, 23 სენტ., ს. 5.

273. ენათმეცნიერება საბჭოთა საქართველოში [მოხსენებების თეზისები]. — სამეცნიერო კონფერენცია, მიძღვნილი საქართველოში

საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების 50 წლისთავისადმი. საქ. ისტორიისა და კულტურის საკითხები. ქუთაისი. 1971 წ. იანვარი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., თბილ. უნ-ტის გამბა, 1971, გვ. 4; მაცნე, ენისა და ლიტერატურის სერია, 1971, № 1, გვ. 21—42.

Языкознание в Советской Грузии. [Тезисы доклада]. — Научная конференция, посвящ. 50-летию установления Советской власти в Грузии. Вопросы истории и культуры Грузии. Кутаиси, 1971 г. январь. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1971, с. 4; Вестник. Серия языка и литературы. 1971, № 1, с. 21—22.

274. ენათმეცნიერების განვითარება საქართველოში. — ქართული ენა და ლიტერატურა სკოლაში, 1971, № 3, გვ. 6—13.

Развитие языкознания в Грузии. — Картули ენა და ლიტერატურა სკოლაში, 1971, № 3, с. 6—13.

275. სახელმწიფო მოღვაწე, მეცნიერი (სიტყვა, წარმოთქმული წინასაარჩევნო კრებაზე). [აკად. გ. ძოწენიძის დებუტატობის კანდიდატად წამოყენების გამო]. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1971, 21 მაისი, გვ. 1.

Государственный деятель, учёный, (Слово, произнесенное на предвыборном собрании по поводу выдвижения Г. Дзоценидзе кандидатом в депутаты). — Тбилисის უნივერსიტეტი, 1971, 21 მაისი, с. 1.

276. ქართველ კლასიკოსთა ენობრივი მემკვიდრეობა. შოთა რუსთაველი. დავით გურამიშვილი. ილია ჭავჭავაძე. აკაკი წერეთელი. იაკობ გოგებაშვილი. ვაჟა-ფშაველა. ალექსანდრე ყაზბეგი. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1971. 211 გვ.

რეც.: გიორგაძე ო. წიგნი საინტერესო პრობლემებზე. — ქუთაისი, 1971, 9 დეკ., გვ. 2.

— მოკლედ ქართველ ლიტერატორ-კრიტიკოსთა ახალ წიგნებზე. — სახალხო განათლება, 1972, 16 თებ., გვ. 4.

— შამელაშვილი რ. — თბილისი, 1971, 30 აგვ., გვ. 3; საბჭოთა ოსეთი, 1971, 7 ივლ., გვ. 4.

Наследие языка грузинских классиков. Шота Руставели: Давид Гурамишвили. Илья Чавчавадзе. Акакий Церетели. Яков Гогобашвили. Важа Пшавела. Александре Казбеги. Тб., «Сабчота Сакартвелო», 1971. 211 с.

Рец.: Гиоргадзе О. Книга об интересных проблемах. — Кутаиси, 1971, 9 дек., с. 2.

— Коротко о новых книгах грузинских литераторов и критиков. — Сахалхо ганатлеба, 1972, 1 ноября, с. 4.

— Шамелашвили Р. — Тбилиси, 1971, 30 авг., с. 3; Сабчота Осети, 1971, 24 дек., с. 3.

277. ჩვენი ცხოვრების მატრიანე [„კომუნისტის“ დაარსების 50 წლისთავი]. — კომუნისტი, 1971, 24 დეკ., გვ. 3.

Летопись нашей жизни. [К 50-летию со дня основания]. — Комунисти, 1971, 24 дек., с. 3.

278. Выдающийся грузинский лингвист. К 70-летию со дня рождения В. Т. Топурия. — Заря Востока, 1971, 8 янв., с. 4.

279. Грузинские варианты нартского эпоса. (Исследование, тексты). Ред. Г. С. Ахвледиани. Тб., «Мерани», 1971. 107 с. (Ин-т ист. груз. лит-ры им. Ш. Руставели).

რეც.: გაგლოითი ი. ფრიად საყურადღებო წიგნი. — საბჭოთა ოსეთი, 1973, 28 იანვ., გვ. 4.

— შამელაშვილი რ. ნართოლოგიის მნიშვნელოვანი შენაძენი. — თბილისი, 1972, 7 იანვ., გვ. 3.

— Гаглойти И. Важнейшая книга. — Сабчота Осети, 1973, 28 янв., с. 4.

— Шамелашвили Р. Важнейшее приобретение нартологии. — Тбилиси, 1972, 7 янв., с. 3.

280. Сокровищница грузинского языка. [О присуждении Гос. премии создателям «Толькового словаря грузинского языка» А. Чикобава, Г. Церетели, В. Топурия и др.]. — Заря Востока, 1971, 11 июля, с. 4.

1972

281. ალექსანდრე ბარამიძე [დაბადების 70-ე წლისთავის გამო]. — მაგნე. ენისა და ლიტერატურის სერია, 1972, № 2, გვ. 185—188.
თანაავტორი: ს. ცაიშვილი.

Александр Барамидзе. [К 70-летию со дня рождения]. — Вестник. Серия языка и литературы, 1972, № 2, с. 185—188.
Соавтор: С. Цаишвили.

282. აღორძინებული ქვეყნის ყვავილები [ახალი სასწავლო წლის დაწყების გამო]. — თბილისი, 1972, 31 აგვ., გვ. 3.

Цветы возрожденной страны. [По поводу начала нового учебного года]. — Тбилиси, 1972, 31 авг., с. 3.

283. ისმინე, სწავლის მძებნელო! [„დედა ენა“ უცხოეთში მცხოვრებ ქართველებს]. — სამშობლო, 1972, 10 ნოემბ., გვ. 3.

Слушай, искатель знаний! («Родной язык» грузинам, проживающим за рубежом). — Самшобло, 1972, 10 ноября, с. 8.

284. მეცნიერის დიდი გზა. ალ. ბარამიძის დაბადების 70 წლისთავი. — კომუნისტი, 1972, 30 მარტი, გვ. 3.

თანაავტორი: ს. ცაიშვილი.

Большой путь ученого. К 70-летию со дня рождения А. Г. Барамидзе. — Комунисти, 1972, 30 марта, с. 3.

Соавтор: С. Цаишвили.

285. რეცენზია. — ქართველთა მონასტერი ბულგარეთში. შანიძე ა. ქართველთა მონასტერი ბულგარეთში და მისი ტიპიკონი. თბ., „მეცნიერება“, 1971. — ლიტერატურული საქართველო, 1972, 21 იანვ., გვ. 2.

Рецензия. — Грузинский монастырь в Болгарии. Шанидзе А. Грузинский монастырь в Болгарии и его типик. Тб., «Мецნიერება», 1971. — Литერатуриლი საქართველო, 1972, 21 янв., с. 2.

286. საახალწლო მილოცვები [მილოცვა უცხოეთში მცხოვრები ქართველებისადმი]. — სამშობლო, 1972, 14 იანვ., გვ. 3.

Новогодние поздравления. [Поздравление зарубежным грузинам]. — Самшобლო, 1972, 14 янв., с. 3.

287. წინადადების „მასდარული კონსტრუქციის“ შესწავლის ისტორიისათვის (ბიბლიოგრაფიული ცნობა). — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. V—5 (148), 1972, გვ. 177—179.

К истории изучения «масдарной конструкции» предложения. (Библиографическая справка). — Труды Тбил. ун-та, V—5, (148), 1972, с. 177—179.

288. „Das Korrelationssystem in der georgischen Sprache“. — Wissenschaftliche Zeitschrift, 1972, H. 5/6; 21 Jahrgang, s. 675—678.

1978

289. გალაკტიონის ენის შესწავლისათვის. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1973, 23 ნოემბ., გვ. 2—3.

К изучению языка Г. Табидзе. — Тбилисის უნივერსიტეტი, 1973, 23 ნოემბერი, с. 2—3.

290. გალაკტიონის პოეტური ენა [გ. ტაბიძის დაბადების 80 წლისთავი]. — სამშობლო, 1973, ნოემბერი, № 21, გვ. 4—5.

Поэтический язык Г. Табидзе. [К 80-летию со дня рождения Г. Табидзе]. — Самшобლო, 1973, ноябрь, № 21, с. 4—5.

291. დიდი მეცნიერი და მოღვაწე [გ. ახვლედიანის გარდაცვალების გამო]. — თბილისი, 1973, 10 ივლ., გვ. 3.

Большой ученый и деятель. [К кончине Г. С. Ахвледiani] — Тбилиси, 1973, 10 июля, с. 3.

292. დიდი მეცნიერი. სასიქადულო მამულიშვილი [არნ. ჩიქობავას დაბადების 70-ე წლისთავი]. — სამშობლო, 1973, № 8, აპრილი, გვ. 3.

Большой ученый. Славный патриот. [К 75-летию со дня рождения А. С. Чикобава]. — Самшობლო, 1973, № 8, апреля, с. 3.

293. კავშირები ქართულ ენაში. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1973. 570 გვ. (ახალი ქართული ენის კათედრა).

Союзы в грузинском языке. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1973. 570 с. (Кафедра нового грузинского языка).

294. მივხედოთ ხალხურ მუსიკას! — საბჭოთა ხელოვნება, 1973, № 1, გვ. 40—42. — ხელმოწერა: ა. შანიძე, შ. ამირანაშვილი, გ. ჩიტაია, ვ. ბერიძე, შ. ძიძიგური... ი. შილაკაძე.

Больше внимания народной музыке! — Сабчота хеловნება, 1973, № 1, с. 40—42. — Подписи: А. Шанидзе, Ш. Амირаншвили, Г. Читая, В. Беридзе, Ш. Дзидзигური, ... И. Шилаკაძე.

295. მუდამ ძიებაში. მეცნიერი და პედაგოგი [ალ. ლლონტას დაბადების 60 წლისთავის გამო]. — კომუნისტი, 1973, 3 მარტი, გვ. 4.

თანაავტორები: ივ. იმნაიშვილი, ლ. კვაჭაძე.

Всегда в поиске. Ученый и педагог. [К 60-летию рождения Ал. Глonti]. — Кომუნისტი, 1973, 3 марта, с. 4.

Соавторы: И. Имнаишвили, Л. Квачадзе.

296. რა პქვია თქვენს ქუჩას? სწორად შევარჩიოთ თბილისის ქუჩების სახელწოდებანი. — თბილისი, 1973, 8 დეკ., გვ. 2.

თანაავტორები: მ. ლორთქიფანიძე, თ. ტყეშელაშვილი.

Как называется Ваша улица? Выберем правильное названия тбилисских улиц. — Тбилиси, 1973, 8 дек., с. 2.

Соавторы: Ив. Имнаишвили, Ал. Глonti.

297. საუკუნის კაცი [გ. ახვლედიანის გარდაცვალების გამო]. — ლიტერატურული საქართველო, 1973, 13 ივლ., გვ. 6.

Гражданин века. [К кончине Г. С. Ахвледiani]. — Литератури Сакартველო, 1973, 13 июля, с. 6.

298. Предисловие редактора. — В кн.: Цибахашвили Г. Эле-

ментарный курс грузинского языка. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1973, с. 3—7.

299. Die georgische Sprache. Kurzer Abriß. Halle (Saale), Ved Max Niemeyer Verlag, 1973. 85 s.

300. Die Sprachwissenschaft in Georgien.—Wissenschaftliche Zeitschrift. 22 gahrgang, H. 3, 1973, s. 363—379.

1974

301. ლიტერატურულ-ენათმეცნიერული ნარკვევები. მე-2 გამოც. თბ., „მერანი“, 1974. 573 გვ.

რეც.: ბეგაშვილი ალ. — მნათობი, 1974, № 11, გვ. 187—190.

— ბერიძე გ. მეცნიერის ახალი ნაშრომი. — სახალხო განათლება, 1974, 22 ნოემბ., გვ. 3.

Литературно-лингвистические очерки. Тб., «Мерани», 1974. 753 с.

Рец.: Бегашвили Ал. — Мнათობი, 1974, с. 187—190.

— Беридзе Г. Новая книга ученого. — Сахалхо ганатლება, 1974, 22 ноября, с. 3.

302. მხარი უნდა დაეუჭიროთ! მკითხველი ეხმაურება წერილებს: „როცა წიგნს არ კითხულობენ“, „სიტყვა ეძლევათ პედაგოგებს“. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1974, 29 იანვ., გვ. 3.

Поддержим! Читатель отзывается на письма: «Когда не читают книгу». «Слово предоставляется педагогам». — Ахალгазრда комунисти, 1974, 29 янв., с. 3.

303. ოს-ბაყათარის ლექს-ეპიტაფია. — კრ-ში: საიუბილეო კრებული, ეძღვნება საქ. სსრ მეცნ. აკადემიის აკადემიკოსს ალექსანდრე გიორგისძე ბარამიძეს დაბადების სამოცდაათი და სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობის ორმოცდაათ წლისთავზე. თბ., „მეცნიერება“, 1974, გვ. 272—298.

Стих-эпитафия Ос-Багатара. — В сб.: Юбилейный сборник, посвященный к 70-летию со дня рождения и 50-летию научно-педагогической деятельности академика АН ГССР А. Г. Барамидзе, 1974, с. 272—298.

304. პოეტი დედაენის გუშაგი [პოეტ ალ. ბეგაშვილის დაბადების 50 წლისთავი]. — კომუნისტი, 1974, 19 მაისი, გვ. 4.

თანაავტორები: ივ. იმნაიშვილი, ალ. ლლონტი.

Поэт-страж родного языка. [К 50-летию со дня рождения поэта Ал. Бегашвили]. — Комунисти, 1974, 19 мая, с. 4.

Соавторы: И. Имнаишвили, Ал. Глонти.

305. რეცენზია. — ქართული კულტურის კერა ბულგარეთში: შანიძე ა. ქართველთა მონასტერი ბულგარეთში და მისი ტიპიკონი. თბ., 1971. — სამშობლო, 1974, მაისი. № 10, გვ. 6.

Рецензия. — Очаг грузинской культуры в Болгарии. Шанидзе Ак. Грузинский монастырь в Болгарии и его типик. Тб., «Мецნიერება», 1971. — Самшობლო, 1974, мая, № 10, с. 6.

306. სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის როლი ქართული მეცნიერების განვითარებაში. ქართველოლოგია. — მეცნიერება და ტექნიკა, 1974, № 5, გვ. 8—11.

Роль Академии наук СССР в развитии грузинской науки. Грузиноведение. — Мецნიერება და техника, 1974, № 5, с. 8—11.

307. ქართული დიალექტოლოგიის მასალები. თბ., „განათლება“, 1974. 395 გვ.

რეც.: მაისურაძე ი. დიალექტოლოგიური ტექსტების ახალი კრებული. — ლიტერატურული საქართველო, 1975, 25 აპრ., გვ. 4.

— შამელაშვილი რ. მასალები ქართული დიალექტოლოგიისათვის. — წიგნის სამყარო, 1974, № 24, გვ. 7.

Материалы для грузинской диалектологии. Тб., «Ганатლება», 1974, 395 с.

Рец.: Майсурадзе И. Новый сборник диалектологических текстов. — Литератури Сакартველო, 1975, 25 апр., с. 2.

— Шамелашвили Р. Материалы для грузинской диалектологии. — Цигნის სამყარო, 1974, № 24, с. 7.

— Istvanovits Marton.—Acta Ethnographica Academie Scientiarum Hungarical, 26, 1977, p. 424.

308. ქართული ენის გრამატიკის საკითხები ვარლამ თოფურის ნაშრომებში. ეძღვნება საქ. სსრ მეცნ. აკად. აკადემიკოს ვ. თოფურის ხსოვნას დაბადების 70 წლისთავზე — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. V 6—7, 1974, გვ. 27—32.

Вопросы грамматики грузинского языка в трудах Варлама Топуриа. — Труды Тбил. ун-та, V. 6—7, посвящ. памяти акад. АН ГССР В. Т. Топуриа к 70-летию со дня рождения, 1974, с. 27—32.

309. Рецензия. — Очаг грузинской культуры в Болгарии: Шанидзе А. Грузинский монастырь в Болгарии и его типик. Тб., «Мецნიერება», 1971. — Литературная Грузия, 1974, № 1, с. 91—94.

310. ენა ქართული [ქართული სალიტერატურო ენის სიწმინდის შესახებ]. — შოთაობა (შ. რუსთაველის სახ. სახალხო უნივერსიტეტი) იუალთო, 1975, ოქტ., გვ. 2.

Язык грузинский. [О чистоте грузинского литературного языка]. — Шотаоба. (Народный университет Икалто им. Ш. Руставели), Икалто, 1975, окт. с. 2.

311. ვ. გოგუაძის წერილის კომენტარი [გოგუაძე ვ. ვრამატიკა და ცოცხალი სიტყვა. — განთიადი, 1975, № 6, გვ. 152—156]. — განთიადი, 1975, № 6, გვ. 156—159.

Комментарий на письмо В. Гогоуадзе. [Гогоуадзе В. Грамматика и живое слово. — Гантиади, 1975, № 6, с. 152—156]. — Гантиади, 1975, № 6, с. 156—159.

312. საბჭოთა მეცნიერების უდიდესი ტაძარი [სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის 250 წლისთავის გამო]. — საქ. კომუნისტი, 1975, № 10, გვ. 60—70.

Величайший храм советской науки. [К 250-летию со дня основания АН СССР]. — Сакартвелოს კომუნისტი, 1975, № 10, с. 60—70.

313. საენათმეცნიერო საუბრები. მე-2 შვეს. გამოც. თბ., „მეცნიერება“, 1975. 222 გვ.

რეც.: ბერიძე გ. — სახალხო განათლება, 1976, 28 მაისი, გვ. 4.
— კომახიძე დ. — სოფლის ცხოვრება, 1977, 4 მარტი, გვ. 4.
— შამელაშვილი რ. საუბარი ზოგადმეცნიერულ პრობლემატიკაზე. — წიგნის სამყარო, 1976, № 6, გვ. 5.

Языковедческие беседы. 2-е исп. изд. Тб., «Мецნიერება», 1975. 221 с.

Рец.: Беридзе Г. — Сахალხო განათლება, 1976, 28 მაისი, с. 4.

— კომახიძე დ. — სოფლის ცხოვრება, 1977, 4 მარტი, с. 4.

— შამელაშვილი რ. Беседа об общелингвистических проблемах. — Цიგნის სამყარო, 1976, № 6, с. 5.

314. სვანეთის კომპლექსური შესწავლის კომისიის მუშაობის ანგარიში. — სვანეთის კომპლექსური შესწავლის კომისიის II სამეცნიერო სესია. 1976 წ. 14—15 ივნისი. მუშაობის გეგმა. თბ., 1976, გვ. 5.

Отчет работы комиссии по комплексному изучению Сванети. — 11 научная сессия комиссии по комплексному изучению Сванети, 1976 г. 14—15 июня. План работы. Тб., 1976, с. 5.

315. სოლომონ ცაიშვილი [გახსენება]. — სამშობლო, 1975, 14 ივლ., გვ. 4.

Соломон Цайшвили. — Самшобло, 1975, 14 июля, с. 4.

316. ჰაბუკუკური შემართებით [ახალგაზრდა მეცნიერთა და სპეციალისტთა რესპუბლიკური კონფერენცია]. — ქუთაისი, 1975, 30 ოქტ., გვ. 3.

Юношеским задором. [Республиканская конференция молодых ученых и специалистов]. — Кутаиси, 1975, 30 окт., с. 3.

317. У истоков грузинского языкознания. [К 90-летию со дня рождения И. Кипшидзе]. — Вечерний Тбилиси, 1975, 25 сент., с. 3.

318. La langue géorgienne — Aspects culturels. Tbilissi, 1975. 28 p.

1976

319. გალაკტიონ ტაბიძის პოეტური ენის შესწავლისათვის. — კრ-ში: აღმოსავლური ფილოლოგია, IV, 1976, გვ. 95—98.

К изучению поэтического языка Г. Табидзе. — В сб.: Восточная филология, IV, 1976, с. 95—98.

320. დედა ენის მშვენიება [ი. გოგებაშვილის „დედა ენის“ გამოცემის 100 წლისთავისათვის]. — სახალხო განათლება, 1976, 3 დეკ., გვ. 2.

Краса и гордость родного языка. [К 100-летию издания «Деда эна» Я. Гогобашвили]. — Сахалхо ганатлеба, 1976, 3 дек., с. 2.

321. დიდებული ძეგლი [ი. გოგებაშვილის „დედა ენის“ მე-100 წლისთავისათვის]. — კომუნისტი, 1976, 3 დეკ., გვ. 3.

Великолепный памятник. [К 100-летию «Деда эна» Я. Гогобашвили]. — Комунисти, 1976, 3 дек., с. 3.

322. ენათმეცნიერი [ივანე ჯავახიშვილის დაბადების 100 წლისთავისათვის]. — კომუნისტი, 1976, 9 ოქტ., გვ. 3.

Языковед. [К 100-летию со дня рождения И. Джавахишвили]. — Комунисти, 1976, 9 окт., с. 3.

323. თვალსაჩინო მეცნიერი. ი. იმნაიშვილის დაბადების 70-ე წლისთავის გამო. — კომუნისტი, 1976 27 მარტი, გვ. 4.

თანაავტორი: ზ. ჭუმბურიძე.

Видный ученый. К 70-летию со дня рождения И. Имнайшвили. — Комунисти, 1976, 27 марта, с. 4.

Соавтор: З. Чумбуридзе.

324. მკვლევარის ღვაწლი [ენათმეცნიერი] მ. ალავიძის დაბადების 60 წლისთავის გამო. — კომუნისტი, 1976, 26 აგვ., გვ. 4.

თანაავტორი: ზ. ჭუმბურიძე.

Заслуга исследователя. К 60-летию со дня рождения М. Алавидзе. — Комунисти, 1976, 26 авг., с. 4.

Соавтор: З. Чумбуридзе.

325. რეცენზია. — ახალი რუსთველოლოგიური გამოკვლევა. გიგინეიშვილი ივ. გამოკვლევები ვეფხისტყაოსნის ენისა და ტექსტის კრიტიკის საკითხის შესახებ. თბ., „მეცნიერება“, 1975. — განსიიადი, 1976, № 1, გვ. 117—123.

Рецензия. — Новое руствелологическое исследование. Гигинейшвили Ив. Исследования по вопросам языка и критики текста поэмы Шота Руставели «Вепхистკаосани». Тб., «მეცნიერება», 1975. — Гантиади, 1976, № 1, с. 117—123.

326. სიტყვის დიდი ოსტატი. დ. შენგელაიას დაბადების 80 წლისთავის გამო. — წინსვლა (სამტრედია), 1976, 1 ივნ., გვ. 3.

Большой мастер слова. К 80-летию со дня рождения Д. Шенгелая. — Цинсвла (სამტრედია), 1976, 1 июня, с. 3.

327. [ტერმინ „გოლის“ ქართულში „ლელოთი“ შეცვლის შესახებ]. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1976, 24 აპრ., გვ. 4.

[О замене термина «голи» термином «лело»]. — Ахалгазრда კომუნისტი, 1976, 24 აპრ., с. 4.

328. ჩვენი მთავარი საზრუნავი [მე-10 ხუთწლედში მეცნიერული მუშაობის გაუმჯობესების პერსპექტივების შესახებ]. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1976, 20 თებ., გვ. 2.

Наша главнейшая забота. [О перспективах улучшения научной работы в десятой пятилетке]. — Тბილისის უნივერსიტეტი, 1976, 20 февр., с. 2.

329. Предисловие редактора. — В кн.: Цибахашвили Г. Самоучитель грузинского языка. Тб., 1976, с. 3—8.

330. Языковедческие труды выдающегося историка. [К 100-летию со дня рождения И. Джавахишвили]. — Литературная Грузия, 1976, № 10, с. 88—89.

1977

331. აკაკი შანიძე. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1977. 99 გვ.; 8 ფ. ილ.

რეც.: შამელაშვილი რ. სამი წიგნი აკაკი შანიძის შესახებ. — საბჭოთა ოსეთი, 1977, 25 ივნ., გვ. 4.

— შამელაშვილი რ. ქართულ და რუსულ ენებზე. — წიგნის სამყარო, 1977, № 11, გვ. 3.

Акакий Шанидзе. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1977. 99 с.; 8 л. илл.

Рец.: Шамелашвили Р. Три книги об Акакия Шанидзе. — Сабчота Осети, 1977, 25 июня, с. 4.

— Шамелашвили Р. На грузинском и русском языках. — Цигნის სამკარო, 1977, № 11, с. 3.

332. აკაკი შანიძე (სამეცნიერო და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის მოკლე მიმოხილვა). — წგ-ში: აკაკი შანიძე. ბიობიბლიოგრაფია. თბ., „მეცნიერება“, 1977, გვ. 5—24. — ტექსტი პარალ. რუს. და ინგ. ენ.

Акакий Шанидзе. (Краткий обзор научной и общественной деятельности). — В кн.: Акакий Шанидзе. Биобиблиография. Тб., «Мецნიერება», 1977, с. 5—24. — Текст парал. на рус. и нем. яз.

333. აკაკი შანიძეს [მისალმება დაბადების 90 წლისთავთან დაკავშირებით]. — სამშობლო, 1977, აპრილი, № 7, გვ. 4.

Акакий Шанидзе. [Приветствие к 90-летию со дня рождения]. — Самшობლო, 1977. апреля, № 7, с. 4.

334. ახვლედიანი გიორგი სარიდანის ძე. — ქართული საბჭოთა ენციკლოპედია, ტ. 2, თბ., 1977, გვ. 104.

Ахвледиани Георгий Сариданович. — Грузинская советская энциклопедия, т. 2. Тб., 1977, с. 104.

335. ბასკებისა და ქართველების ნათესაობის საკითხი. — ოქტომბრის გზით (ხელვაჩაური), 1977, 1 ნოემბ., გვ. 4; კოლექტიური შრომა, 1977, 24 ნოემბ., გვ. 4.

Вопрос о родстве басков и грузин. — Октомbris გზით (Хелвачაური), 1977, 1 ноября, с. 4; Колекტიური შრომა, 1977, 24 ноября, с. 4.

336. გულითადად გილოცავთ [მილოცვა ხელვაჩაურის რ-ნის მშრომელებისადმი დიდი ოქტომბრის სოც. რევოლუციის მე-60 წლისთავისადმი]. — ოქტომბრის გზით (ხელვაჩაური), 1977, 7 ნოემბ., გვ. 1.

Сердечно поздравляем. [Поздравление трудящимся Хелвачаурского района с 60-летием Великой Октябрьской революции]. — Октомbris გზით (Хелвачაური), 1977, 7 ноября, с. 1.

337. „თითოეული სიტყვა — თითო ბედაურად ღირებული“. ნიკო კეცხოველის დაბადების მე-80 წლისთავის გამო. — კომუნისტი, 1977, 25 დეკ., გვ. 3.

«Каждое слово — как рыцарский конь». К 80-летию со дня рождения Н. Кецохели. — Комунисти, 1977, 25 дек., с. 3.

338. მოგზაურობა ბასკეთში. (1977 წლის ივლისი). რედ. დ. ჩიკვიშვილი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1977. 59 გვ.; 4 ლ. ილ.

რეც.: ამაღლობელი ნ. „მოგზაურობა ბასკეთში“. — თბილისი, 1978, 14 აგვ., გვ. 3.

— ახალი წიგნების სამყაროში. — ქუთაისი, 1978, 14 ივნ., გვ. 4.

— გაბუნია ა. საინტერესო ნაშრომი ბასკებზე. — მებრძოლი (ზუგდიდი), 1978, 20 ივნ., გვ. 4.

— შაველაშვილი შ. ორი იბერიის ჰიპოთეზა. — მნათობი, 1979, № 10, გვ. 189—192.

— შამელაშვილი რ. — საბჭოთა ოსეთი, 1978, 26 ივნ., გვ. 4; დროშა, (წყალტუბო), 1978, 11 ივლ., გვ. 3—4.

— ხეთერელი ც. — სამშობლო, 1978, ივლისი, № 14, გვ. 2.

Путешествие в Басконию (июль 1977 года). Ред. Д. Чиквишвили. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1977. 59 с.; 4 л. илл.

Рец.: Амаглобели Н. — Тбилиси, 1978, 14 авг., с. 3.

— В мире новых книг. — Кутанси, 1978, 14 июня, с. 4.

— გაბუნია ა. Интересный труд о басках. — მებრძოლი (ზუგდიდი), 1978, 20 ივნ., ს. 4.

— შაველაშვილი შ. Гипотеза двух Иберий. — მნათობი, 1979, № 10, с. 189—192.

— შამელაშვილი რ. — საბჭოთა ოსეთი, 1978, 26 ივნ., ს. 4; დროშა, (წყალტუბო), 1978, 11 ივლ., ს. 3—4.

— ხეთერელი ც. — სამშობლო, 1978, ივლისი, № 14, ს. 2.

339. მწერლის ენა. დემნა შენგელაიას დაბადების 80 წლისთავი. — ლიტერატურული საქართველო, 1977, 21 იანვ., გვ. 3.

Язык писателя. К 80-летию со дня рождения Д. Шенгелая. — Литературиლი საქართველო, 1977, 21 янв., с. 3.

340. სალიტერატურო ენის ქომაგი [ა. შანიძის დაბადების 90 წლისთავი]. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1977, 20 მაისი, გვ. 2.

Защитник литературного языка. [К 90-летию со дня рождения А. Шанидзе]. — Тбилисис университетი, 1977, 20 мая, с. 2.

341. ქართული ენის მოჭირნახულე. ა. შანიძის დაბადების 90 წლისთავი. — საბჭოთა აჭარა, 1977, 24 მაისი, გვ. 3.

Труженик грузинского языка. К 90-летию со дня рождения А. Шанидзе. — Сабчота Аджара, 1977, 24 мая, с. 3.

342. ქართული ენისა და კულტურის დაუცხრომელი მკვლევარი [ა. შანიძის დაბადების 90 წლისთავის გამო]. — მნათობი, 1977, № 4, გვ. 126—134.

Неутомимый исследователь грузинского языка и культуры. (К 90-летию со дня рождения А. Шанидзе). — Мნათობი, 1977, № 4, с. 126—134.

343. ქართული ფილოლოგიის პატრიარქი [ა. შანიძის დაბადების 90 წლისთავი]. — წინსვლა (სამტრედია), 1977, 4 ივნ., გვ. 2.

Патриарх грузинской филологии. [К 90-летию со дня рождения А. Шанидзе]. — Цинсвла (Самтредиа), 1977, 4 июня, с. 2.

344. Акакий Шанидзе. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1977. 52 с.; 8 л. илл.

რეც.: შამელაშვილი რ. ქართულ და რუსულ ენებზე. — წიგნის-სამყარო, 1977, № 11, გვ. 3.

— შამელაშვილი რ. სამი წიგნი აკაკი შანიძის შესახებ. — საბ-ჭოთა ოსეთი, 1977, 25 ივნ., გვ. 4.

— Шамелашвили Р. На грузинском и русском языках. — Цигნის სამყარო, 1977, № 11, с. 3.

— Шамелашвили Р. Три книги об Акакия Шанидзе. — Сабчота Осети, 1977, 25 июня, с. 4.

345. Баски и грузины. — Литературная Грузия, 1977, № 1, с. 86—94; № 2, с. 82—91; № 3, с. 83—90; № 4, с. 81—88; № 6, с. 88—94; № 7, с. 76—81; № 9, с. 68—74; № 12, с. 74—81; 1978, № 1, с. 150—166.

346. Жизнь в науке. К 90-летию со дня рождения Акакия Шанидзе. — Литературная Грузия, 1977, № 5, с. 86—91.

347. Исследователь и хранитель. К 60-летию чл.-корр. АН СССР Е. Метревели. — Заря Востока, 1977, 20 дек., с. 4.

Соавтор: Л. Джанашиа.

348. О некоторых осетинских элементах в диалектах грузинского языка. — В кн.: Вопросы иранской и общей филологии. Тб., «Мецниереба», 1977, с. 117—127.

349. Писать — значить изучать. [К 80-летию со дня рождения Д. Шенгелая]. — Вечерний Тбилиси, 1977, 28 янв., с. 3.

350. Путем исканий и открытий. [К 90-летию акад. А. Шанидзе]. — Заря Востока, 1977, 22 мая, с. 3.

351. Akaki Šanize. — Bedi Kartlisa. Revue de kartvelologie, 1977, v. XXXV, s. 46—50.

352. Sobre la afinidad de los vascos y los georgianos.—Literatura soviética, 1977, n 6, s. 152—154.

1978

353. ალექსანდრე აბაშელი — ტექსტოლოგი [ალ. აბაშელის დაბადების 90 წლისთავი]. — ლიტერატურული საქართველო, 1978, 12 მაისი, გვ. 3.

Александр Абашели — текстолог. [К 90-летию со дня рождения Ал. Абашели]. — Литературиლი Сакартველო, 1978, 12 мая, с. 3.

354. ბასკები და ქართველები. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1978. 207 გვ.

რეც.: ურუშაძე აკ. ბასკები. ვინ არიან ისინი? — კომუნისტი, 1979, 5 აპრ., გვ. 4.

— შამელაშვილი რ. ბასკოლოგიის საყურადღებო შენაძენი. — ქუთაისი, 1978, 12 ივლ., გვ. 3; დროშა (წყალტუბო), 1979, 15 თებ., გვ. 3.

— წერეთელი ი. დიდი კვლევის დასაწყისი. — ლიტერატურული საქართველო, 1978, 25 აგვ., გვ. 3.

— წიგნები ბასკებზე. — თბილისი, 1978, 1 ივნ., გვ. 3.

— ჭუმბურიძე ზ. — კრიტიკა, 1979, № 1, გვ. 135—140.

Баски и грузины. Тб., «Сабчота Сакартველო», 1978. 207 с. Рец.: Урушадзе Ак. Баски. Кто они? — Комунисти, 1979, 5 апр., с. 4.

— Шамелашвили Р. Важное приобретение баскологии. — Кутаиси, 1978, 12 июля, с. 3; Дроша (Цхалтубо), 1979, 15 февр., с. 3.

— Церетели И. Начало большого исследования. — Литературиლი Сакартველო, 1978, 25 авг., с. 3.

— Книги о басках. — Тбилиси, 1978, 1 июня, с. 3.

— Чумбуридзе З. — Критика, 1979, № 1, с. 135—140.

355. ბასკურ-კავკასიური პრობლემა [გაზეთის კორესპონდენტის საუბარი აკად. შ. ძიძიგურთან ესპანეთში მოგზაურობისა და ბასკ და

ესპანელ ბასკოლოგებთან სამეცნიერო კონტაქტების დამყარების შე-
სახებ]. — ლიტერატურული საქართველო, 1978, 17 თებ., გვ. 2.

Баскско-кавказская гипотеза. [Беседа корр. газеты «Кому-
нисти» с акад. Ш. В. Дзидзигури по поводу путешествия в Ис-
панию и установления научных контактов с испанскими и бас-
кскими баскологами]. — Литератури Сакарთველო, 1978, 17
февრ., с. 2.

356. გიორგი ახვლედიანი (სამეცნიერო და საზოგადოებრივი
მოღვაწეობის მოკლე მიმოხილვა). — წგ-ში: გიორგი ახვლედიანი.
ბიობიბლიოგრაფია. თბ., „მეცნიერება“, 1978, გვ. 5—17. — პარალ.
ტექსტი რუს. და ინგლ. ენ., გვ. 18—36.

Георгий Сариданович Ахвледiani. (Краткий обзор науч-
ной и общественной деятельности). — В кн.: Георгий Ахвледиа-
ни. (1887—1973). Биобиблиография. Тб., «Мецნიერება», 1978,
с. 5—17. — Текст парал. на рус. и англ. яз., с. 18—36.

357. დაუღალავი მკვლევარი [ფილოლოგიის მეცნ. დოქტორი
პროფ. ივ. ლოლაშვილის დაბადების 60 წლისთავი]. — თბილისი, 1978,
23 დეკ., გვ. 3.

თანაავტორები: ცაიშვილი ს. და შარაძე გ.

Неутомимый исследователь. [К 60-летию со дня рождения
докт. филологич. наук, проф. Ив. Лолашвили]. — Тбилиси,
1978, 23 дек., с. 3.

Соавторы: Цаишвили С., Шарадзе Г.

358. დიდი ენათმეცნიერი [არნ. ჩიქობავას დაბადების 80 წლის-
თავი]. — სამშობლო, 1978, აპრილი, № 7, გვ. 3; სახალხო განათლე-
ბა, 1978, 29 მარტი, გვ. 3; მაცნე. ენისა და ლიტერატურის სერია,
1978, № 3, გვ. 174—177; კომუნისტი, 1978, 26 მარტი, გვ. 3.

თანაავტორები: ლომთათიძე ქ., შარაძენიძე თ.

Большой языковед. [К 80-летию со дня рождения Арч. Чи-
кобава]. — Самшობლო, 1978, апреля, № 7, с. 3; Сахალხო განათლე-
ბა, 1978, 29 მარტი, с. 3; Вестник. Серия лит-ры и языка, 1978,
№ 3, с. 174—177; Комунისტი, 1978, 26 მარტი, с. 3.

Соавторы: Ломтатидзе К., Шарашенидзе Т.

359. ვიმსჯელოთ მშობლიური ენის სწავლებაზე. ჩვენ და სკო-
ლა. — ლიტერატურული საქართველო, 1978, 15 დეკ., გვ. 2.

Давайте рассуждать о родном языке. — Литератури Са-
карთველო, 1978, 15 дек., с. 2.

360. ილია ალხაზიშვილი (1853—1921). — წგ-ში: ალხაზიშვილი ი. ჯავახური ლეგენდები. თბ., „მერანი“, 1978, გვ. 5—14.

Илья Алхазышвили. (1853—1921). — В кн.: Алхазышвили И. С. Джавахские легенды. Очерки. Тб., «Мерани», 1978, с. 5—14.

361. ილია ჭავჭავაძე და ქართული ენა. თბ., „მეცნიერება“, 1978, 94 გვ.

რეც.: მეხაშიშვილი-ელბაძიძე ტ. ილიასადმი მიძღვნილი. — წიგნის სამყარო, 1978, № 15, გვ. 8.

— პაჭკორია მ. სასარგებლო ნაშრომი. — მებრძოლი (ზუგდიდი), 1978, 1 ივლ., გვ. 2, 4.

— შამელაშვილი რ. კარგი შენაძენი. — თბილისი. 1978, 20 ივლ., გვ. 3; დროშა (წყალტუბო), 1978, 9 დეკ., გვ. 4; დარიალი (ყაზბეგი), 1978, 25 ივლ., გვ. 1.

Илья Чавчавадзе и грузинский язык. Тб., «Мецниереба», 1978. 94 с.

Рец.: Мехашышвили-Элбакидзе Т. Посвященное Илье. — Цигнис самқаро, 1978, № 15, с. 8.

— Пачқориа М. Полезный труд. — Мებრძოლი (Зугდიდი), 1978, 1 იულია, с. 2, 4.

— Шამелашვილი Р. Хорошее приобретение. — Тბილისი, 1978, 20 იულია, с. 3; Дроша (Цқалтубо), 1978, 9 дек., с. 4; Дариали (Қазбеки), 1978, 25 იულია, с. 1.

362. კვალი კეთილი [მოგონება თბილ. უნ-ტის პროფ. ჰ. ხუბუტიაზე]. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1978, 23 ივნ., გვ. 4.

თანავტორები: აბესაძე ნ. და აფრიდონიძე შ.

Следы добрые. [Воспоминание о П. Хубутиа]. — Тბილისის უნივერსიტეტი, 1978, 23 ივნ., с. 4.

Соавторы: Абесадзе Н., Апридонидзе Ш.

363. მთლიანობა, ოღონდ ნაირგვაროვანი [გამოხმაურება რ. თვარაძის სტატიასზე „თხუთმეტსაუკუნოვანი მთლიანობა“, გამოქვეყნ. ჟურნ. „ქართული ენა და ლიტერატურა სკოლაში“, 1978, № 3]. — ქართული ენა და ლიტერატურა სკოლაში, 1978, № 4, გვ. 42—51.

Единство, да разнообразное! [О статье Р. Тварадзе «Пятнадцативековое единство», опубл. в журн. «Қартული ენა და ლიტერატურა სკოლაში», 1978, № 3]. — Қартული ენა და ლიტერატურა სკოლაში, 1978, № 4, с. 42—51.

364. ქართული ენის მედროშე [ი. ჭავჭავაძის დაბადების 140 წლისთავი]. — სახალხო განათლება, 1978, 26 მაისი, გვ. 2.

Знаменосец грузинского языка. [К 140-летию со дня рождения И. Чавчавадзе]. — Сахалхо ганатлеба, 1978, 26 мая, с. 2.

365. შესავალი სიტყვა. — საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის, სვანეთის კომპლექსური შესწავლის კომისიისა და საგ. კვ. მესტიის რაიონული კომიტეტის სამეცნიერო სესია, მე-3, მოძღვნილი სვანეთის მეცნიერული შესწავლის პრობლემებისადმი. 1978 წ. 24—26 ივლისი. მესტია, 1978, გვ. 3.

Вступительное слово. — III научная сессия АН ГССР комплексного изучения комиссии Сванети и Районного комитета Местии Груз. КП, посвященная изучению научных проблем Сванети. 1978 г. 24—26 июля. Местиа, 1978, с. 3.

366. В единений — сила. [Ко дням советской литературы в Грузии]. — Дни советской литературы в Грузии, 1978, 27 окт., с. 10.

367. ... И день сегодняшний. [К 1500-летию «Мученичество Шушаник»]. — Заря Востока, 1978, 10 дек., с. 3.

368. От редактора. — В кн.: Цибахашвили Г. Самоучитель грузинского языка. Изд. 3-е. Тб., 1978, с. 4—8.

369. Помню его студентом. [К 60-летию со дня рождения И. Нонешвили]. — Вечерний Тбилиси, 1978, 20 ноября, с. 3.

370. Реформатор языка. [К 140-летию со дня рождения великого грузинского писателя И. Чавчавадзе]. — Заря Востока. 1978, 28 мая, с. 3.

371. Славный путь в науке. К 80-летию со дня рождения и 55-летию научно-пед. деятельности А. С. Чикобава. — Заря Востока, 1978, 26 марта, с. 3.

372. Эти загадочные баски. По приглашению АН ГССР в Тбилиси приехал известный ученый баск Шабнер Кинтана. — Заря Востока, 1978, 5 июля, с. 4.

373. Akaki Schanidse. „Ein Kurzer Überblick über seine wissenschaftliche und gesellschaftliche Tätigkeit“.—Georgica, Jena—Tbilissi, 1978, s. 11—14.

1979

374. ალექსანდრე ჯანელიძე. — ცისკარი, 1979, № 11, გვ. 154—158.

Александр Джанелидзе. — Цискари, 1979, № 11, с. 154—158.

375. გივი მაჭავარიანის ხსოვნას. — საენათმეცნიერო კრებულს. ეძღვნება გივი მაჭავარიანის ხსოვნას დაბადების 50 წლისთავზე. ობ., „მეცნიერება“, 1979, გვ. 6—8.

Памяти Гиви Мачавариани. — Лингвистический сборник, посвященный памяти Гиви Ираклиевича Мачавариани к 50-летию со дня рождения. Тб., «Мецნიერება», 1979, с. 6—8.

376. დედა ენის საგალობელი [პოეტ ი. აბაშიძის დაბადების 70 წლისთავის გამო]. — კომუნისტი, 1979, 23 ნოემბ., გვ. 3.

Песнопений родному языку. [По поводу 70-летию со дня рождения поэта Ир. Абашидзе]. — Коммунисти, 1979, 23 ноября, с. 3.

377. თედეევი გ. დიდი მეცნიერის საიუბილეოდ. კ. კეკელიძის დაბადების მე-100 წლისთავისათვის. ინტერვიუ საიუბილეო კომისიის თავ-რის მოადგილე აკად. შ. ძიძიგურთან. — კომუნისტი, 1979, 18 ოქტ., გვ. 3.

Тедеев Г. К. юбилею большого ученого. К 100-летию со дня рождения К. Кекелидзе. Интервью с замест. юбил. комисии акад. Ш. В. Дзидзигури. — Коммунисти, 1979, 18 окт., с. 3.

378. ინტერნაციონალური კავკასია. ენათმეცნიერ-კავკასიოლოგ-თა მერვე შეკრება [ყარაჩაი-ჩერქეზეთის ავტონომიური ოლქის ქ. ჩერ-კასკში. გაზეთ „კომუნისტის“ ინტერვიუ სესიის მონაწილე საქ. სსრ მეცნ. აკადემიის აკად. შ. ძიძიგურთან]. — კომუნისტი, 1979, 2 აგვ., გვ. 3.

Интернациональный Кавказ. Сбор языковедов-кавказоведов [в г. Черкеске Карачай-Черкесского АО. Интервью газ. «Коммунисти» с участником сессии, акад. АН ГССР Ш. В. Дзидзигури]. — Коммунисти, 1979, 2 авг., с. 3.

379. „კაცია-ადამიანის“ სათაურის გაგებისათვის [პასუხი შეკრ-თხეაზე]. — სახალხო განათლება, 1979, 23 მარტი, გვ. 3.

О заглавии произведения И. Чавчавадзе «Кაცиа-адамиანი?!». — Сахалхо ганатლება, 1979, 23 марта, с. 3.

380. მისასალმებელია! ეხმაურებიან [თ. ბუაჩიძის] წერილს — „დიდი ეროვნული, ინტერნაციონალური საქმე“ [ქართული წერილო-ბითი ძეგლების რუსული თარგმანების გამოცემისათვის]. — კომუ-ნისტი, 1979, 15 ივლ., გვ. 1.

Приветствуем! Отзываются о письме [Т. Буачидзе]. — «Большое национальное, интернациональное дело» [к изданию русских переводов грузинских письменных памятников]. — Коммунисти, 1979, 15 июля, с. 1.

381. რედაქტორისაგან. — წგ-ში: სვანეთი. II. თბ., 1979, გვ. 3.

От редактора. — В кн.: Сванети. II. Тб., 1979, с. 3.

382. [სიტყვა]. — მაგისტრალების გამშენიერება, სოფლად კულტურის ამალემა — თითოეულის სისხლხორცეული საქმე. ჩვენი წვლილი იქნება! ამბობენ „სოფლის ცხოვრების“ მრგვალ მაგიდასთან შეხვედრის მონაწილენი რესპუბლიკის მუშათა კლასის სახელოვანი წარმომადგენლები, მეცნიერების, ლიტერატურისა და ხელოვნების გამორჩენილი მოღვაწენი. — სოფლის ცხოვრება, 1979, 26 სექტ., გვ. 3.

[Слово]. — Благоустройство магистралей, повышение культуры сел важнейшее дело каждого. Будет и наш «вклад»! Говорят участники круглого стола «Соплис цховреба», именитые представители рабочего класса, науки, литературы и искусства республики. — Соплис цховреба, 1979, 26 сент., с. 3.

383. სიცოცხლე მთებში. ხვალინდელ დღეზე ფიქრით ... [ინტერვიუ გაზეთ „კომუნისტის“ კორესპონდენტ ლ. ხუბულურთან სვანეთის კომპლექსური შესწავლის კომისიის მუშაობის შესახებ]. — კომუნისტი, 1979, 7 სექტ., გვ. 4.

Жизнь в горах. Думой о завтрашнем дне... [Интервью корреспонденту газеты «Комунисти» Л. Хубулури о работе комплексной комиссии по Сванети]. — Комунисти, 1979, 7 сент., с. 4.

384. უნივერსიტეტი გლოვობს [პროფ. დ. გეწაძის გარდაცვალების გამო]. — ქუთაისი, 1979, 4 ივლ., გვ. 4.

თანაავტორი: როგავა გ. და ქავთარაძე ი.

Университет скорбит. [По поводу кончины проф. Д. Гецадзе]. — Кутаиси, 1979, 4 июля, с. 4.

Соавторы: Рогава Г. и Кавтарадзе И.

385. შევისწავლოთ კულტურული მემკვიდრეობა. საქართველოს ისტორიის წყაროებისადმი მიძღვნილი საკავშირო სამეცნიერო სესია [ქუთაისში]. — კომუნისტი, 1979, 6 ოქტ., გვ. 3.

Изучим культурное наследие. Научная сессия, посвященная источникам Грузии [в Кутаиси]. — Комунисти 1979 6 окт., с. 3.

386. შესავალი სიტყვა. — საქართველოს წერილობითი წყაროების შესწავლისა და გამოცემის საკითხები. საკავშირო სამეცნიერო სესია. ქუთაისი. 8—10 ოქტომბერი. პროგრამა. თბ., 1979, გვ. 5.

Вступительное слово. — Вопросы изучения и издания письменных источников по истории Грузии. Всесоюзная научная сессия, Кутаиси. 8—10 октября. Программа. Тб., 1979, с. 5.

387. Баски и грузины [Пер. с груз.]. Тб., «Мерани», 1979, 171 с.
388. Баски и грузины. — Zeitschrift für Phonetik. Sprachwissenschaft und kommunikationsforschung, Bd. 32, H. 4, 1979, s. 438—443.
389. Поэт и гражданин. [К кончине Н. Тихонова]. — Вечерний Тбилиси, 1979, 12 февр., с. 4.

1980

390. დავით გურამიშვილის ენა. თბ., „მეცნიერება“, 1980. 91 გვ. რეც.: ლემონჯავა ნ. მონოგრაფია დიდი პოეტის ენაზე. — სახალხო განათლება, 1981, 23 იანვ., გვ. 4.
— შამელაშვილი რ. დედაკილოდან მოედინება. — სახალხო განათლება, 1981, 15 მაისი, გვ. 4.
- Язык Давида Гурамишвили. Тб., «Мецниереба», 1980. 91 с. Рец.: Лемонджава Н. Монография об языке большого поэта. — Сахалхо ганатлеба 1981, 23 янв., с. 4.
— Шамелашвили Р. Пронстекает из коренного говора. — Сахалхо ганатлеба, 1981, 15 мая, с. 4.
391. ვინ, თუ არა თქვენ! დავძლიოთ კერძომესაკუთრული ტენდენციები, დავამკვიდროთ კომუნისტური მორალის ნორმები! — სოფლის ცხოვრება, 1980, 8 აპრ., გვ. 3.
Кто, если не вы! Преодолеем частнособственнические тенденции, укореним нормы коммунистической морали! — Соплис цховრება, 1980, 8 апр., с. 3.
392. მეგობრები ულოცავენ (შ. ძიძიგურის მილოცვა პოეტ-აკად. ირ. აბაშიძისადმი დაბადების 70 წლისთავთან დაკავშირებით). — კომუნისმის გზით (წულუკიძე), 1980, 26 აპრ., გვ. 2.
Друзья поздравляют. [Приветствие Ш. В. Дзидзигури поэту-академику Ир. Абашидзе по случаю 70-летию со дня рождения]. — Комунизмის გზით. (Цулуკიძე), 1980, 26 აპრ., с. 2.
393. რეცენზია. — „რუსთაველის კოსმოლოგია“. თევზაძე ვ. რუსთაველის კოსმოლოგია. თბ., 1979. — მაცნე. ენისა და ლიტერატურის სერია, 1980, № 2, გვ. 182—185.
თანაავტორები: ბარამიძე ა., ცაიშვილი ს., გვახარია ა.
Рецензия. — «Космология Руставели». Тевзадзе Г. Космология Руставели. Тб., 1979. — Вестник. Серия языка и литературы, 1980, № 2, с. 182—185.
Соавторы: Барамидзе А. Цаишвили С., Гвахариа А.
394. სიტყვა ქართულ სამედიცინო კალენდარზე [ძველი ქარ-

თული საშედიცინო წყაროები და ხელსაწყოები“]. — კომუნისტი, 1980, 7 ივნ., გვ. 4. — ხელმოწერა: შ. ძიძიგური, დ. გედევანიშვილი, მ. ჩხეიძე.

О медицинском календаре [«Древние грузинские медицинские источники и приборя»]. — Комунисти, 1980, 7 июня, с. 4. — Подписи: Ш. Дзидзигури, Д. Гедеванишвили, М. Чхеидзе.

395. სიტყვის ოსტატი [მწერალ დემნა შენგელიას გარდაცვალების გამო]. — ლიტერატურული საქართველო, 1980, 12 დეკ., გვ. 3.

Мастер слово. [По поводу кончины Д. Шенгелая]. — Литератури საქართველო, 1980, 12 дек., с. 3.

396. ქვაბისხევის ფრესკის გარშემო [წერილი რედაქციას]. — კომუნისტი, 1980, 7 სექტ., გვ. 3.

თანაავტორები: ბარამიძე ა., მეტრეველი ე.

Вокруг фрески из Квabisхеви. [Письмо в редакцию]. — Комунисти, 1980, 7 сент., с. 3.

Соавторы: Барамидзе А., Метревели Е.

397. В стране Басков. [Акад. АН ГССР Ш. В. Дзидзигури о симпозиуме в Басконии]. [Беседу записал В. Қаншаури]. — Вечерний Тбилиси, 1980, 29 сент., с. 4.

398. Встречи в Басконии. [Беседа корр. газеты с акад. Ш. Дзидзигури]. — Заря Востока, 1980, 28 сент., с. 4.

Соавтор: Иванишвили Д.

399. Ныхас къостайы тыххаей, — Советон ирыстон, 1980. 15 окт., с. 3.

400. „El euskera vivirá“. [Интервью с акад. Ш. В. Дзидзигури]. — La Gaceta del norte, 1980, 29 VIII, s. 11.

401. Polysemie von konjunktionen in der georgischen Sprache. — Sprache in Geschichte und Gegenwart. Jena, 1980, s. 61—67.

1981

402. აკაკი შანიძე. — წგ-ში: აკაკი შანიძეს. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1981, გვ. 5—16.

Акакий Шанидзе. — В кн.: Акакию Шанидзе. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1981, с. 5—16.

403. ბასკურ-კავკასიური პრობლემა. თბ., „მეცნიერება“, 1981. 82 გვ.

რეც.: ვარაზაშვილი მ. ქართულ-ბასკური პრობლემა. 1981 წლის საუკეთესო წიგნები. — წიგნის სამყარო, 1982, 10 თებ., გვ. 2.

— შაველაშვილი შ. შოთა ძიძიგურის ახალი ნაშრომი. — დროშა, 1982, № 3, გვ. 14.

с.

Рец.: Варазашвили М. Баскско-грузинская проблема. — Цигнис самкаро 1982, 10 февр., с. 2.

— Шавелашвили Ш. Новый труд Ш. В. Дзидзигури. — Дроша, 1982, № 3, с. 14.

404. დიდი მესამტრკვლე [აკად. ვარლამ თოფურიას დაბადების 80 წლისთავის გამო]. — კომუნისტი, 1981, 11 ოქტ., გვ. 3.

Большой основоположник. [По поводу 80-летия со дня рождения акад. В. Т. Топурия]. — Комунисти, 1981, 11 окт., с. 3.

405. დღევანდელი და პერსპექტივა. სვანეთის მეცნიერული შესწავლის პრობლემები. — კომუნისტი, 1981, 8 სექტ., გვ. 3.

Современность и перспективы. Проблемы научного изучения Сванети. — Комунисти, 1981, 8 сент., с. 3.

406. კონსტანტინე წერეთელი. — 60 [ქართული სემიტოლოგიის სამეცნიერო მოღვაწეობა]. — ლიტერატურული საქართველო, 1981, 6 მარტი, გვ. 13.

თანაავტორი: კილაძე ნ.

Константину Церетели — 60. [Научная деятельность грузинского семитолога]. — Литერатуриლი საქართველო, 1981, 6 მარტი, ს. 13.

Соавтор: Киладзе Н.

407. ნათესაობის ჰიპოთეზის აღიარება [საუბარი ბასკურ და ქართულ-კავკასიურ ენათა ირგვლივ]. — კომუნისტი, 1981, 3 აპრ., გვ. 3.

თანაავტორი: ზიცარი ი.

Признание гипотезы родства. [Беседа о баскском и кавказских языках]. — Комунисти, 1981, 3 აპრ., ს. 3.

Соавтор: Зицарь Ю.

408. ღვაწლი სამაგალითო. ქეთევან ლომთათიძის დაბადების 70-ე წლისთავის გამო. — კომუნისტი, 1981, 11 თებ., გვ. 4.

თანაავტორი: თოფურია გ.

Замечательная заслуга. По поводу 70-летия со дня рождения К. Ломтатидзе. — Комунисти, 1981, 11 ფერვ., ს. 4.

Соавтор: Топурия Г.

409. შესავალი სიტყვა. — III რესპუბლიკური დიალექტოლოგიური სამეცნიერო სესია, მიძღვნილი ქართული ენის დიალექტოლოგიური ატლასის შედგენის პრინციპებისა და დიალექტოლოგიისა და ენის ისტორიის ზოგადი საკითხებისადმი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., 1981, გვ. 3.

Вступительное слово. — III республиканская диалектологическая научная сессия, посвященная принципам составления диалектологического атласа грузинского языка и общим вопросам истории языка и диалектологии, г. Телави, 27—29 октября 1981 г. План работы и тезисы докладов. Тб., 1981, с. 3.

410. წყაროთმცოდნეთა რესპუბლიკური სესია. საბჭოთა საქართველოს 60 წლისთავისათვის. — გამარჯვება (გორი), 1981, 14 მაისი, გვ. 2.

თანაავტორი: კიკნაძე რ.

Республиканская сессия источниковедов. К 60-летию Советской Грузии. — Гамарджвеба (Гори), 1981, 14 мая, с. 2.

Соавтор: Кикнадзе Р.

411. Бильбао-Тбилиси. Новый шаг в развитии баскско-грузинской дружбы. — Литературная Грузия, 1981, № 7, с. 188—203.

Соавтор.: Зыцарь Ю.

412. Грузинский язык. — Грузинская Советская энциклопедия. Грузинская ССР. Тб., 1981, с. 251—253.

413. Грузинское письмо. — Грузинская Советская энциклопедия. Грузинская ССР. Тб., 1981, с. 253—254.

414. Дело всей жизни. К 80-летию со дня рождения И. В. Абуладзе. — Заря Востока, 1981, 15 дек., с. 4.

Соавторы: Джанашиа Н., Цагарейшвили Е.

415. Объект исследования — Сванети. [Беседа с Ш. В. Дзидзигури). — Заря Востока, 1981, 13 авг., с. 4.

416. „Die Kartwelologie an der alten Academie der Wissenschaften Rußlands“. — Georgica, Jena—Tbilissi, H. 4, 1981, s. 62—64.

417. Presente y futuro de la vascológia en Georgia. — Euskalarien nazioarteko jardunaldiak. Bilbo, Euskaltzaindia, 1981, s. 445—450.

1982

418. ბასკები და ქართველები. მე-2 გამოც. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1982. 210 გვ.

Баски и грузины. 2-е изд. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1982. 210 с.

419. ბასკეთი: იზრდება ინტერესი მისი შესწავლისადმი [ინტერვიუ ბასკური ენისა და კულტურის საზ-ბის თავ-რესთან შ. ძიძიგურ-

თან]. — კომუნისტი, 1982, 12 მარტი, გვ. 4; თბილისი, 1982, 11 მარტი, გვ. 3.

Страна басков. [Растет интерес к его изучению. Интервью у предс. Общ-ва баскского языка и культуры акад. Ш. В. Дэн-дэигური]. — Комунисти, 1982, 12 марта, с. 4; Тбилиси, 1982, 11 марта, с. 3.

420. გავუფრთხილდეთ წარსულის ხსოვნას [ბორჯომის რ-ნში სახალხო დღესასწაულის „კვალი ნათელი“-ს შესახებ]. — ბორჯომი, 1982, 16 ოქტ., გვ. 3.

Надо беречь память о прошлом. [О народном празднике в Борджомском районе «Квали натელი» («Следы светлые»)]. — Борджоми, 1982, 16 окт., с. 3.

421. დიდი მეცნიერი და მოქალაქე. აკად. გ. ახვლედიანის დაბადების 95-ე წლისთავის გამო. — კომუნისტი, 1982, 13 აპრ., გვ. 3.

Большой ученый и гражданин. К 95-летию со дня рождения акад. Г. Ахвледниани. — Комунисти, 1982, 13 апр., с. 3.

422. მეცნიერი, ორგანიზატორი [ი. ვეკუას დაბადების 75 წლისთავის გამო]. — ლიტერატურული საქართველო, 1982, 23 აპრ., გვ. 6.

Ученый, организатор. [И. Векуа. К 75-летию со дня рождения]. — Литერатуриლი საქართველო, 1982, 23 апр., с. 6.

423. ნუ გადავდებთ ეროვნულ საქმეს [ქართველ კლასიკოსთა აკადემიური გამოცემა]. — კომუნისტი, 1982, 9 დეკ., გვ. 2.

თანაავტორები: ბარამიძე ალ., შარაძე გ.

Неоткладывать национальное дело! [Академическое издание грузинских классиков]. — Комунисти, 1982, 9 дек., с. 2.

Соавторы: Барамидзе Ал., Шарадзе Г.

424. ქართული ენათმეცნიერების პატრიარქი. აკად. აკ. შანიძის დაბადების 95 წლისთავის გამო. — სამშობლო, 1982, მარტი, № 5, გვ. 3.

Патриарх грузинского языкознания. К 95-летию со дня рождения акад. Ак. Шанидзе. — Самшობლო, 1982, марта, № 5, с. 3.

425. ქართული ენათმეცნიერების რაინდი. აკადემიკოს აკ. შანიძის დაბადების 95 წლისთავის გამო. — კომუნისტი, 1982, 26 თებ., გვ. 3.

Рыцарь грузинской науки. К 95-летию со дня рождения акад. Ак. Шанидзе. — Комунисти, 1982, 26 февр., с. 3.

426. შთამომავალთა მადლიერი ხსოვნა [მ. ბროსეს დაბადების 180 და თეიმურაზ ბაგრატიონის დაბადების 200 წლისთავისათვის

შექმნილი საიუბილეო კომისიის თავ-რის შ. ძიძიგურის ინფორმაცია საქ. ინფორმის კორესპონდენტთან]. — კომუნისტი, 1982, 13 ოქტ., გვ. 3.

Светлая память потомства [информация председателя юбилейной комиссии 180-летию М. Броссе и 200-летия Теймураза Багратиони Ш. В. Дзидзигури корр. грузинформа]. — Комунисти, 1982, 13 окт., с. 3.

427. Неутомимый исследователь. О. Г. Тедеевой — 60 лет. — Заря Востока, 1982, 16 янв., с. 3.

Соавтор Д. Гиунашвили.

428. Die Kultur der georgischen Sprache.—Georgica. 1982, N. 5, s. 14—18.

429. Vascos y georgianos. Vitoria—Gasteiz, Sociedad Anonima de Ediciones, 1982, 157 s.

რეც.: თურნავა ს. ქართველი მეცნიერის წიგნი ესპანურად. — ლიტერატურული საქართველო, 1983, 18 მარტი, გვ. 15.

— ქართველი მეცნიერის ნაშრომის აღიარება. — თბილისი, 1983, 11 აგვ., გვ. 3.

— ქართველი მეცნიერის ნაშრომი ესპანურ ენაზე. — კომუნისტი, 1983, 13 აგვ., გვ. 4.

Турнава С. Книга грузинского ученого на испанском языке. — Литературиლი Сакарთველო, 1983, 18 მარტი, с. 15.

— Признание труда грузинского ученого. — Тбилиси, 1983, 11 авг., с. 3.

— Труд грузинского ученого на испанском языке. — Комунисти. 1983, 13 авг., с. 4.

— Турнава С. Вновь о родстве с басками. — Заря Востока, 1983, 10 авг., с. 4.

1983

430. დიდ ტრადიციათა შემკვიდრენი [ლენინგრადში მეცნიერებათა აკადემიასა და უნივერსიტეტში აღზრდილ ქართველ მეცნიერთა შესახებ]. — კომუნისტი, 1983, 11 დეკ., გვ. 3.

Потомки больших традиции [о грузинских ученых, воспитанниках в Ленинграде — в Академии наук и Университете]. — Комунисти, 1983, 11 дек., с. 3.

431. დროზე მივხედოთ საგურამოს... წერილი რედაქციას. — კომუნისტი, 1983, 16 ოქტ., გვ. 3. — ხელმოწერა: ალ. ბარამიძე, შ. ძიძიგური, ნ. დუმბაძე, ს. ცაიშვილი, გ. შარაძე.

Сагурамо — своевременная забота! Письмо в редакцию. — Комунисти, 1983, 16 окт., с. 3. — Подписи: А. Барамидзе, Ш. Дзидзигури, Н. Думбадзе, С. Цаишвили, Г. Шарадзе.

432. ეროვნული კულტურის დიდი შენაძენი. პირველი ქართული ნაბეჭდი გამოცემები. — კომუნისტი, 1983, 2 სექტ., გვ. 2.

Большое приобретение грузинской культуры. Первые грузинские печатные издания. — Комунисти, 1983, 2 сент., с. 2.

433. მეცნიერი და აღმზრდელი. პროფ. ალ. ლლონტის დაბადების 70 წლისთავის გამო. — კომუნისტი, 1983, 6 აგვ., გვ. 4.

თანაავტორი: ზ. სარჯველაძე.

Ученый и педагог. К 70-летию со дня рождения проф. Ал. Глонти. — Комунисти, 1983, 6 авг., с. 4.

Соавтор: З. Сарджвеладзе.

434. მეცნიერის ღვაწლის აღიარება [პროფ. კ. სალიას საქ. სსრ მეცნ. აკადემიის საპატიო წევრად არჩევა. შ. ძიძიგურის, ა. ბარამიძის, ე. მეტრეველის, ნ. ჭავჭავაძის გამოსვლები ამ ფაქტთან დაკავშირებით]. — კომუნისტი, 1983, 22 ოქტ., გვ. 4.

Признание заслуг ученого. [В связи с избиранием проф. К. Салия почетным членом Академии наук ГССР. Выступления: Ш. Дзидзигури, А. Барамидзе, Е. Метрели, Н. Чавчавадзе]. — Комунисти, 1983, 22 окт., с. 4.

435. მკვლევარი და პედაგოგი. პროფ. ა. მარტიროსოვის დაბადების 70 წლისთავის გამო. — კომუნისტი, 1983, 3 აგვ., გვ. 4.

თანაავტორები: ლომთათიძე ქ., ქაჭთარაძე ი.

Исследователь и педагог. 70-летию со дня рождения проф. А. Мартиросова. — Комунисти, 1983, 3 авг., с. 4.

Соавторы: Ломтатидзе К., Кавтарадзе И.

436. მოგვესალმება მეცნიერებათა აკადემია [მილოცვა იყალთოს სახალხო უნივერსიტეტის 20 წლისთავის გამო]. — შოთაობა. იყალთო. შ. რუსთაველის სახ. სახალხო უნივერსიტეტი, 1983, № 11, გვ. 1.

თანაავტორი: ე. ხარაძე.

Поздравляет Академия наук. [Поздравления в связи с 20-летием основания Икалтойского народного ун-та]. — Шотаობა. Икалто. Народный университет им. Ш. Руставели, 1983, № 11, с. 1.

Соавтор: Е. Харадзе.

437. მწერლის ენობრივი ფენომენი [მწერალ კ. გამსახურდიას დაბადების 90 წლისთავისათვის]. — ლიტერატურული საქართველო, 1983, 3 ივნ., გვ. 7.

Языковой феномен писателя. [К 90-летию со дня рождения К. Гамсахурдиа]. — Литературиლი Сакарთველო, 1983, 3 ივნ., ს. 7.

438. ნიკო მარი. — ქართული ენა და ლიტერატურა სკოლაში, 1983, № 1, გვ. 114—117.

Н. Я. Марр. — Картული ენა და ლიტერატურა სკოლაში, 1983, № 1, ს. 114—117.

439. საფიხვნო [მოსაზრება ჟურნალ „სკოლა და ცხოვრების“ დამატებაზე — „ქართული ენა და ლიტერატურა სკოლაში“. შ. ძიძიგურის სიტყვა]. — სკოლა და ცხოვრება, 1983, № 12, გვ. 30—31.

Сапихвно. [Заметки о приложении журнала «Скола да цховреба». «Школа и жизнь»] «Картული ენა და ლიტერატურა სკოლაში» [«Грузинский язык и литература в школе»]. Слово Ш. В. Дзидзиგური. — Скола და ცხოვრება, 1983, № 12, ს. 30—31.

440. სახელოვანი ქართველოლოგი. ვუკოლ ბერიძის დაბადებიდან 100 წლისთავის გამო. — სამშობლო, 1983, № 5, მარტი, გვ. 6; კომუნისტი, 1983, 13 თებ., გვ. 3.

თანაავტორი: ს. ცაიშვილი.

Известный картвелолог. К 100-летию со дня рождения Вукола Беридзе. — Самшობლო, 1983, № 5, ს. 6; Комунисти, 1983, 13 ფებრ., ს. 3.

Соавтор: С. Цайшвили.

441. სიტყვა არაქართული სკოლების მოსწავლეთა პირველ ოლიმპიადაზე ქართულ ენაში. — სახალხო განათლება, 1983, 20 აპრ., გვ. 3.

Слово на первой олимпиаде грузинского языка негрузинских школ. — Сахალხო განათლება, 1983, 20 აპრ., ს. 3.

442. სიტყვა სამეცნიერო სესიაზე. გეორგიევსკის ტრაქტატის 200 წლისთავისათვის [ფასანაურში საქ. კომპარტიის დუშეთის რაიკომისა და საქ. სსრ მეცნ. აკად. საქ. ისტორიის წყაროების კომისიის მიერ გამართული სამეცნიერო სესია]. — კომუნისტის გზა (დუშეთი), 1983, 7 ივლ., გვ. 3.

Слово на научной сессии. В связи с 200-летием Георгиевского трактата [Научная сессия, проведенная Душетским районным комитетом КП Грузии в Пассанаури и Комиссией по источникам истории Грузии]. — Комунизмის გზა (Душეთი), 1983, 7 ივლ., ს. 3.

443. ქართული კულტურის დიდი მეგობარი [ნორვეგიელი ენათმეცნიერის, კავკასიოლოგის ჰანს ფოგტის დაბადების 80 წლისთავის გამო]. — ლიტერატურული საქართველო, 1983, 26 აგვ., გვ. 13.

თანაავტორი: ს. თურნავა.

Большой друг грузинской культуры. [К 80-летию со дня рождения норвежского кавказоведа Г. Фогта]. — Литературыლი საქართველო, 1983, 26 ავგ., ს. 13.

Соавтор: С. Турнава.

444. ჩვენი დაუფიწყარი და საამაყო მასწავლებელი. 100 წელი ვარლამ ხუროძის დაბადებიდან [პედაგოგი და მწერალი]. — ლიტერატურული საქართველო, 1983, 28 ოქტ., გვ. 12.

თანაავტორები: აბაშიძე ი., ძიძიგური არჩ.

Наш незабвенный и славный учитель. 100 лет со дня рождения Варлама Хуродзе. [Педагог и писатель]. — Литერатурыლი საქართველო, 1983, 28 ოქტ., ს. 12.

Соавторы: Абашидзе И., Дзидангури Арч.

445. Балерина XX века [М. Плясецкая]. — Вечерний Тбилиси, 1983, 17 марта, с. 4.

446. Многогранность ученого. Академику Г. Н. Джигладзе 70 лет. — Заря Востока, 1983, 11 мая, с. 3.

Соавторы: Харадзе Е., Цицишвили Г.

447. О состоянии гипотезы баскско-кавказского языкового родства. [К выходу в свет книги И. Уррежстиэта-Ривера «Баскский и кавказские языки». Обзор методов установления древних генетических связей]. — Вестник. Серия языка и лит-ры, 1983, № 2, с. 136—147.

Соавтор: Зыцарь Ю.

448. О состоянии изучения диалектов грузинского языка. — 10-ая региональная научная сессия по историко-сравнительному изучению иберийско-кавказских языков. Проблема лексического состава диалектов и разработка диалектных словарей. 12—13 сентября 1983 года. Тезисы докладов. Грозный, 1983, с. 5—7.

449. Basques et Géorgiens. Tbilissi. Editions de l'Université de Tbilissi, 1983. 259 s.

450. Euskalerrria vista por N. Marr. Eusko-ikaskuntza sociedad de estudios vascos. — Gaurko Euskal Gizartearen sorburu, hurbilak. XVIII—XIX Mendek. San-Sebastián, 1983, p. 391—394.

451. გამოჩენილი ბელგიელი ქართველოლოგი. პროფ. ეერარ გორიტის 70 წლისთავი. — ლიტერატურული საქართველო, 1984, 22 ივნ., გვ. 11.

თანაავტორები: ჟუმბურიძე ზ., თურნავა ს.

Известный бельгийский грузиновед. 70-летие Жерара Гарри-та. — Литератури Сакарთველო, 1984, 22 ივნ., ს. 11.

Соавторы: Чумбуридзе З., Турнава С.

452. გიორგი ახვლედიანი და ქართული დიალექტოლოგია. — კრ-ში: საენათმეცნიერო კრებული. I. თბ., 1984, გვ. 8—14.

Георгий Ахвледiani и грузинская диалектология. — В сб.: Лингвистический сборник, I, Тб., 1984, с. 8—14.

453. თვრამეტი მეცნიერის პასუხი ერთ შეკითხვაზე [აქვს თუ არა მეცნიერებას პოეზია. უპასუხებენ შ. ძიძიგური და სხვ.]. — მნათობი, 1984, № 9, გვ. 147—148.

Ответы восемнадцати ученых на один вопрос. [Есть ли у науки поэзия. Отвечают Ш. В. Дзидзигური и др.]. — Мнათობი, 1984, № 9, с. 147—148.

454. მეცნიერების მაღალი მწვერვალები. აკად. გ. წერეთლის დაბადების 80 წლისთავის გამო. — ლიტერატურული საქართველო, 1984, 16 ნოემბ., გვ. 12—13.

თანაავტორი: ს. ცაიშვილი.

На высоких вершинах науки. К 80-летию со дня рождения акад. Г. Церетели. — Литератури Сакарთველო, 1984, 16 იანვარი, с. 12—13.

Соавтор: Цаишвили С.

455. რას გვიამბობს „ადგილის დედა?“ ქართულ გეოგრაფიულ სახელწოდებათა შემსწავლელ ცენტრში. ინტერვიუ მეცნიერთან. — კომუნისტი, 1984, 5 მაისი, გვ. 3.

О чем рассказывает «адгилის деда». В центре по изучению грузинских географических названий. — Комунисти, 1984, 5 мая, с. 3.

456. ჩემო თანამემამულენო! [საახალწლო მილოცვა]. — სამშობლო, 1984, № 1, იანვარი, გვ. 4—5.

Мои соотечественники! [Новогоднее поздравление]. — Самшობლო, 1984, № 1, янვარი, с. 4—5.

457. ღვაწლმოსილი პედაგოგი, ცნობილი მკვლევარი [ენათმეცნიერ ა. კიჭირიას დაბადების 70 წლისთავის გამო]. — თბილისი, 1984, 20 ნოემბ., გვ. 3; სამშობლო, 1984, ნოემბ., გვ. 6.

თანაავტორები: ლომთათიძე ქ., იმნაიშვილი გ.

Заслуженный педагог, известный исследователь. [К 70-летию со дня рождения языковеда А. Кизириа]. — Тбилиси, 1984, 20 ноября, с. 3; Самшобло, 1984, ноября, с. 6.

Соавторы: Ломтатидзе К., Имнаишвили Г.

458. [О Верико Анджапаридзе]. [К 70-летию творческой деятельности]. — Вечерний Тбилиси, 1984, 31 мая, с. 3.

459. Предисловие. — В кн.: Лафон Р. Система баскского глагола. Тб., «Мецниереба», 1984, с. 3—6.

460. Призвание — служить науке. — Г. А. Дзидзария — 70 лет. — Заря Востока, 1984, 25 апр., с. 3.

Соавторы: Куправа Ар., Сагария Б.

461. El pueblo georgiano siente gran interés por el euskera. San Sebastián fue ayer escenario de la primera Jornada de la Semana Cultural de Georgia en Euskadi. — Dela 1984, 10 VI, p. 8.

1985

462. კვლავ თავაზიანი მიმართვის ფორმაზე [ე. ხარაძის, ო. თაქ-თაქიშვილის, ნ. ამალლობელის, ვ. ასათიანის, ნ. ვასაძის, თ. ბუაჩი-ძის, შ. ძიძიგურის, თ. ჩხეიძის, ლ. შეწირულის, თ. ქლენტის გამო-სვლები წერილზე „კვლავ თავაზიანი მიმართვის ფორმა“]. — ლიტერატურული საქართველო, 1985, 27 დეკ., გვ. 4—5.

Еще раз о вежливой форме обращения в грузинском языке, [Соображения Е. Харадзе, О. Тактакишвили, Ш. Дзидзигური... на статью «Еще раз о вежливой форме обращения»]. — Литературули Сакартველო, 1985, 27 дек., с. 4—5.

463. მსოფლიო მეცნიერი. აკად. ნ. მარის დაბადების 120 წლის-თავი. — კომუნისტი, 1985, 19 ოქტ., გვ. 3.

თანაავტორები: ხარაძე ე., ჯიბლაძე გ., აფაქიძე ა., ბარამიძე ა., მეტრეველი ე., გამყრელიძე თ., ცაიშვილი ს.

Ученый с мировым именем. (В связи с 120-летием со дня рождения акад. Н. Я. Марра). — Комунисти, 1985, 19 окт., с. 3.

Соавторы: Харадзе Е., Джибладзе Г., Апакидзе А., Барамидзе А., Метревели Е., Гамкрелидзе Т., Цаишвили с.

464. ფაქტი მეცნიერის კომენტარითურთ [ბასკური ენათმეცნიერების დარგში ქართველი მეცნიერების მიერ დაცული დისერტა-

ციების შესახებ. საუბარი აკად. შ. ძიძიგურთან]. — კომუნისტი, 1985, 12 თებ., გვ. 4; სამშობლო, 1985, თებ., № 4, გვ. 3.

Вклад в баскское языкознание. [Диссертации, защищенные в баскологии. Беседа с акад. Ш. В. Дзидзигури]. — Заря Востока, 1985, 11 янв., с. 4; Комунисти, 1985, 12 февр., с. 4; Самшობლო, 1985, февр., № 4, с. 3.

465. წყაროთმცოდნეობის აქტუალური პრობლემები წყაროთმცოდნეობის კვლევის სამეცნიერო სესიაზე [ინტერვიუ რესპუბლიკური წყაროთმცოდნეობის კვლევის ცენტრის — ისტორიის წყაროების კომისიის თავ-რესთან აკად. შ. ძიძიგურთან]. — თბილისი, 1985, 3 იანვ., გვ. 3.

Актуальные проблемы источниковедения. На юбилейной научной сессии. [Интервью с пред. комиссии по источникам истории Грузии—республиканского источниковедческого научного центра — акад. Ш. Дзидзигури]. — Тбилиси, 1985, 3 янв., с. 3.

466. El fenómeno de paralelos sinonimicos y los geminados, sománticos (en el georgiano, vasco, ets.).—Euskera, XXX. Bilbo, 1985, 2, s. 435—438.

1986

467. ბოლოსიტყვაობა. — წგ-ში: ბერიძე ვ. სიტყვის კონა იმერულ და რაჭულ თქმათა. თბ., „მეცნიერება“, 1986. გვ. 91—96.

Послесловие. — В кн.: Беридзе В. Грузинский (картский) глоссарии по имерскому и рачинскому говорам. Тб., «Мецნიერება», 1986, с. 91—96.

468. დიალექტოლოგიური კვლევა ბათუმის სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტში. — კრ-ში: ქართველოლოგიური კვლევის მნიშვნელოვანი კერა. ნ. ბერძენიშვილის სახ. ბათუმის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის 25 წელი. თბ., „მეცნიერება“, 1986, გვ. 29—42.

Диалектологические исследования в Батумском научно-исследовательском институте. — В сб.: Важнейший очаг картвелологического исследования. Тб., «Мецნიერება», 1986, с. 29—42.

469. ვარაუდები და რეალობა [გაზეთ „ბორჯომის“ სპეცკორის ინტერვიუ აკად. შ. ძიძიგურთან]. — ბორჯომი, 1986, 6 თებ., გვ. 4.

Предположения и реальность. [Интервью спецкорр. газеты «Боржоми»]. — Боржоми, 1986, 6 февр., с. 4.

470. მეგობრის ხსოვნას [ა. აბრამიშვილის გარდაცვალების გამო]. — თბილისი, 1986, 25 ივლ., გვ. 7 — ხელმოწერა: გ. ჯიბლაძე, შ. ძიძიგური, ა. აფაქიძე, ქ. ლომთათიძე, ალ. დლონტი, ოთ. ურიდია, ს. ხადური.

К памяти друга. [По поводу кончины А. Абрамишвили]. — Тбилиси, 1986, 25 июля, с. 7. — Подписи: Г. Джибладзе, Ш. Дзидзигური, А. Апакидзе, К. Ломтатидзе, Ал. Глонти, О. Уридия, С. Хадури.

471. მშვიდობისა და მეგობრობის ენა. ქართულ სკოლებში რუსული ენის სწავლების ზოგიერთი ასპექტი. — კომუნისტი, 1986, 13 აგვ., გვ. 3.

თანაავტორები: ქანტურიშვილი დ., წიბახაშვილი გ.

Язык мира и дружбы. Некоторые аспекты обучения русского языка в грузинских школах. — Комунисти, 1986, 13 авг., с. 3.

Соавторы: Чантуришвили Д., Цибахашвили Г.

472. ქართული დამწერლობა. — ქართული საბჭოთა ენციკლოპედია. ტ. X. თბ., 1986, გვ. 473—474.

Грузинская письменность. — Грузинская советская энциклопедия. т. X. Тб., 1986, с. 473—474.

473. ქართული ენის დიალექტები. — ქართული საბჭოთა ენციკლოპედია. ტ. X. თბ., 1986, გვ. 477—480.

Диалекты грузинского языка. — Грузинская советская энциклопедия, т. X. Тб., 1986, с. 477—480.

ზ. ძიძიგუშის რედაქციით გამოცემული ურომეო

ТРУДЫ, ВЫШЕДШИЕ ПОД РЕДАКЦИЕЙ
Ш. В. ДЗИДЗИГУРИ

1948

474. ლლონტი ალ. ქართული ზღაპრები და ლეგენდები. თბ.,
«საბჭოთა მწერალი», 1948. 290 გვ.

Глойти Ал. Картлийские сказки и легенды Тб., «Сабчота
«мцერალი», 1948. 290 с.

1949

475. აკადემიკოსი სიმონ ჯანაშია. 1900—1947. თბ., საქ. სსრ მეცნ.
აკად. გამ-ბა, 1949. VI, 211 გვ.; 9 ფ. სურ-ით.

Академик Симон Джанашиа. 1900-1947. Тб., Изд-во АН
ГССР, 1949. VI, 211 с.; 9 л. портр.

476. ლეონიდე გ. ძიებანი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან.
XVII—XVIII სს. ტ. 1. თბ., საბჭოთა მწერალი, 1949. 326 გვ.

Леонидзе Г. Разыскания по истории грузинской литерату-
ры. XVII—XVIII вв. Т. 1. Тб., 1949. 326 с.

477. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის 1948 წლის სა-
მეცნიერო-კვლევითი მუშაობის ანგარიში. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად.
გამ-ბა, 1949. 186 გვ.

Отчет научно-исследовательской работы АН Грузии 1948
года. Тб., Изд-во АН ГССР, 1949. 186 с.

478. Марр С. Поездка Н. Я. Марра в Южную Грузию (в
Шавшети и Кларджети в 1904 году и в Лазистани в 1909 году).
Тб., Изд-во АН ГССР, 1949. 33 с.

1950

479. საბოკია თ. ქართული ხატოვანი სიტყვათქმანი. ტ. 1. ა—ლ.
თბ., სახელგამი, 1950. VII, 231 გვ.

Сахокиа Т. Грузинские образные выражения. Т. 1. Тб., Госиздат ГССР, 1950. VII, 231 с.

480. ქართული დიალექტოლოგიის პროგრამა. პედაგოგიური ინსტიტუტების ქართული ენისა და ლიტერატურის ფაკულტეტებისათვის. თბ., სამეცნ.-მეთოდ. კაბინეტის გამ-ბა, 1950. 5 გვ.

Программа по курсу «Грузинская диалектология». Для Фак-тов груз. языка и лит-ры пед. ин-та. Тб., Изд-во научн.-метод. кабинета, 1950. 5 с.

1953

481. ვ. სარაჯიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორიის სამეცნიერო სესია. 1953. 4—5 მაისი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., 1953. 30 გვ.

Научная сессия Тбилисской консерватории им. В. Сараджишвили. 1953. 4—5 мая. План работы и тезисы докладов. Тб., 1953. 30 с.

482. იორდანიშვილი ს. ნარკვევები ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. თბ., „საბჭოთა მწერალი“, 1953. 249 გვ.

Иорданишвили С. Очерки по истории грузинской литературы. Тб., «Сабчота мцერალი», 1953. 249 с.

483. ჩიქოვანი სიმ. ახალი დღიურები. თბ., „საბჭოთა მწერალი“, 1953. 163 გვ.

Чиковани С. Новые дневники. Стихи. Тб., «Сабчота мцერალი», 1953. 163 с.

1954

484. სამეცნიერო სესია მიძღვნილი რუსეთთან უკრაინის შეერთების 300 წლისთავისადმი. თბ., 1954. 23 გვ.

Научная сессия посвященная 300-летию воссоединения Украины с Россией. Тб., 1954. 23 с.

485. ქარელიშვილი ერ. დიდი რუსი მწერალი ანტონ ჩეხოვი. თბილისში წაკითხული საჯარო ლექცია. თბ., 1954. 46 გვ. (საქ. სსრ პოლიტ. და მეცნ. ცოდნის გამავრც. საზ-ბა).

Карелишвили Ер. Великий русский писатель А. П. Чехов. Тб., 1954. 46 с. (Общ-во по распротр. политич. и научных знаний ГССР).

486. ქართული დიალექტოლოგიის პროგრამა. თბ., სამეცნ.-მეთოდ. კაბინეტის გამ-ბა, 1954. 7 გვ.

Программа по курсу «Грузинская диалектология». Тб., Изд-во науч.-метод. кабинета, 1954. 7 с.

487. შადური ვ. გრიბოედოვი და საქართველო (თბილისში წაკითხული საჯარო ლექციის სტენოგრამა). თბ., 1954. 42 გვ. (საქ. სსრ პოლიტ. და მეცნ. ცოდნის გამავრც. საზ-ბა).

Шадური В. Грибоедов и Грузия. (Стенограмма публичной лекции, прочит. в Тбилиси). Тб., 1954. 42 с. (О-во по распротр. политич. и научных знаний ГССР).

488. წოწელია ვლ. ნიკოლოზ ოსტროვსკი. თბილისში წაკითხული საჯარო ლექციის სტენოგრამა. თბ., 1954. 28 გვ. (საქ. სსრ პოლიტ. და მეცნ. ცოდნის გამავრც. საზ-ბა).

Цоцелиа Вл. Николай Островский. Тб., 1954. 28 с. (О-во по распротр. политич. и научных знаний ГССР).

489. ქილაია ს. ლეო ქიაჩელი. თბილისში წაკითხული საჯარო ლექციის სტენოგრამა. თბ., 1954. 50 გვ. (საქ. სსრ პოლიტ. და მეცნ. ცოდნის გამავრც. საზ-ბა).

Чилаиа С. Лео Киачели. Стенограмма публичной лекции, прочит. в г. Тбилиси. Тб., 1954. 50 с. (О-во по распротр. политич. и научных знаний ГССР).

1955

490. მარგველაშვილი გ. ირაკლი აბაშიძის პოეზია. თბილისში წაკითხული საჯარო ლექციის სტენოგრამა. თბ., 1955. 47 გვ. (საქ. სსრ პოლიტ. და მეცნ. ცოდნის გამავრც. საზ-ბა).

Маргвелашвили Г. Поэзия Ираклия Абашидзе. Стенограмма публичной лекции, прочит. в г. Тбилиси. Тб., 1955. 47 с. (О-во по распротр. политич. и научных знаний ГССР).

1956

491. ქილაია ს. მეოცე საუკუნის ქართული მწერლობა. ნაწ. 1. თბ., „საბჭოთა მწერალი“, 1956. 380 გვ.

Чилаиа С. Грузинская литература XX века. Ч. 1. Тб., «Саб-чота мцერალი», 1956. 380 с.

1957

492. კიკნაძე ვრ. მეტყველების სტილის საკითხები. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1957. 373 გვ.

Кикнадзе Гр. Вопросы стиля речи. Тб., Изд-во Тбил. ун-та 1957. 373 с.

493. ჭავჭავაძე ი. სალექსიკონო მასალა. პუბლიკაცია და შენიშვნები შ. ძიძიგურისა. — მნათობი, 1957, № 10, გვ. 172—182.

Чавчавадзе И. Материалы для словаря, Публикация и примечания Ш. В. Дзидзигури. — Мнათობი, 1957, № 10, с. 172—182.

1958

494. ზრდილობიანი ადამიანის მანერების შესახებ. თბ., 1958. 60 გვ. (საქ. სსრ პოლიტ. და მეცნ. ცოდნის გამავრც. საზ-ბა).

О манерах воспитанного человека. Тб., 1958. 60 с. (О-во по распротр. политич. и научных знаний ГССР).

495. ლეონიძე გ. გამოკვლევები და წერილები. თბ., „საბჭოთა მწერალი“, 1958. 435 გვ.

Леонидзе Г. Исследования и очерки. Тб., «Сабчота мцერალი», 1958. 435 с.

1959

496. რევიშვილი შ. ფრიდრიხ შილერი და ქართველი საზოგადოებრიობა. თბ., 1959. 38 გვ. (საქ. სსრ პოლიტ. და მეცნ. ცოდნის გამავრც. საზ-ბა).

Ревишвили Ш. И. Фридрих Шиллер и грузинская общественность, Тб., 1959. 38 с. (О-во по распротр. политич. и научных знаний ГССР).

497. ქართული ხალხური ზღაპრები. თბ., საბლიტგამი, 1959. 298 გვ.

Грузинские народные сказки. Тб., Детюниздат, 1959, 298 с.

498. ჭილაია ს. ეგნატე ნინოშვილი. სერია VII. თბ., 1959. 44 გვ. (საქ. სსრ პოლიტ. და მეცნ. ცოდნის გამავრც. საზ-ბა).

Чилаиа С. Эгнате Ниношвили. Тб., 1959. 44 с. (О-во по распр. политич. и научных знаний ГССР).

499. ჭილაია ს. მეოცე საუკუნის ქართული მწერლობა. ნაწ. 2. თბ., „საბჭოთა მწერალი“, 1959. 528 გვ.

Чилаиа С. Грузинская литература XX века. Ч. 2. Тб., «Сабчота мцერალი», 1959. 528 с.

500. კენჭოშვილი ავ. აკაკი წერეთელი. თბ., 1960. 38 გვ. (საქ. სსრ პოლიტ. და მეცნ. ცოდნის გამავრც. საზ-ბა).

Кенчошвили А. Д. Акакий Церетели. Тб., 1960. 38 с. (О-во по распротр. политич. и научных знаний ГССР).

501. ნიჟარაძე შ. ქართული ენის ზემოაჭარული დიალექტი. გამოკვლევა და ტექსტები ლექსიკონითურთ. ბათუმი, სახელგამი, 1961. 290 გვ.

Нижарадзе Ш. Верхнеаджарский диалект. грузинского языка. Исслед. и тексты со словарем. Батуми, Госиздат Аджар. АССР, 1961. 290 с.

502. ელენტი გ. ვახტანგ ორბელიანი. თბ., 1961. 35 გვ. (საქ. სსრ პოლიტ. და მეცნ. ცოდნის გამავრც. საზ-ბა).

Жгенти Г. Л. Вахтанг Орбелиани. Тб., 1961. 35 с. (О-во по распротр. политич. и научных знаний ГССР).

503. ჭილაია ს. მეოცე საუკუნის ქართული მწერლობა. ნაწ. 3. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1962. 457 გვ.

Чилаиа С. Грузинская литература XX века. ч. 3. Тб., «Саბ-чота Сакартвелო», 1962. 457 с.

504. ბურთიკაშვილი ა. ნინო ჩხეიძე. თბ., 1963. 26 გვ.; 4 ფ. პორტრ.

Буртикашвили А. Н. Нино Чхеидзе. Тб., 1963. 26 с.

505. საქართველოს სსრ უმაღლესი სასწავლებლების ქართული ენის კათედრათა 1 (V) სამეცნიერო-მეთოდური კონფერენცია 1963 წლის 27—29 აპრილი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., 1963. 29 გვ.

Научно-методическая конференция кафедр грузинского языка высших учебных заведений Грузинской ССР. 27—29 апреля 1963 года. План работы и тезисы докладов. Тб., 1963. 29 с.

506. ჩიქოვანი სიმონ, რჩეული წერილები. თბ., „ლიტერატურა და ხელოვნება“, 1963. 540 გვ.

Чиковани С. Избранные статьи. Тб., «Литература да хеловნება», 1963. 540 с.

1964

507. იორდანიშვილი ს. ნარკვევები. თბ., „ლიტერატურა და ხელოვნება“, 1964. 280 გვ.; 1 ფ. პორტრ.

Иорданишвили С. Г. Очерки. С вступит. статья проф. Ш. В. Дзидзигури. Тб., «Литература да хеловნება», 1964. 280 с.; 1 л. портр.

508. რუსულ-ქართული დრამატული თეატრალური ხელოვნების ტერმინები. თბ., „ლიტერატურა და ხელოვნება“, 1964. 38 გვ. — სარედ. კოლეგიის წევრი.

Русоко-грузинские термины драматического искусства. Тб., «Литература да хеловნება», 1964. 38 с. — Член. ред. коллегии.

1965

509. ჟვანია ვ. ლიტერატურული გასამართლებანი საქართველოში. თბ., „ლიტერატურა და ხელოვნება“, 1965. 174 გვ.

Жвания В. Г. Литературные суды в Грузии. Тб., «Литература да хеловნება», 1965. 174 с.

510. საქართველოს სსრ უმაღლესი სასწავლებლების ქართული ენის კათედრათა მეექვსე რესპუბლიკური სამეცნიერო-მეთოდური კონფერენცია. 1965 წ. 25—26 დეკემბერი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., 1965. 22 გვ.

VI республиканская научно-методическая конференция кафедр грузинского языка высших учебных заведений Грузинской ССР. 1965 г. 25—26 декабря. План работы и тезисы докладов. Тб., 1965. 22 с.

1966

511. კვაჭაძე ლ. თანამედროვე ქართული ენის სინტაქსი. თბ., „განათლება“, 1966. 506 გვ.

Квачадзе Л. М. Синтаксис современного грузинского языка. Тб., «Ганатლება», 1966. 506 с.

512. ორიონი. საიუბილეო კრებული, მიძღვნილი აკაკი შანიძის დაბადების 80 წლისთავისადმი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1967. 446 გვ. — სარედ. კოლეგიის წევრი.

Орион. Сборник, посвященный 80-летию А. Г. Шанидзе. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1967. 446 с. — Член ред. коллегии.

513. ქართული დიალექტოლოგიის პროგრამა. შემდგ. ი. ქავთარაძე. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1967. 8 გვ.

Программа по курсу «Грузинская диалектология». Сост. И. Кавтарадзе. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1967. 8 с.

514. გაწეოელია აკ. ნიკოლოზ ბარათაშვილი. პოპულარული ნარკვევი. 4. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1968. 29 გვ.

Гаццеллиа А. К. Николоз Бараташвили. Популярный очерк. 4. Тб., «Сабчота Сакартвелო», 1968. 29 с.

515. თბილისის უნივერსიტეტი გიორგი ახვლედიანს. საიუბილეო კრებული, მიძღვნილი გიორგი ახვლედიანის დაბადების 80 წლისთავისადმი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1969. 485 გვ. — სარედ. კოლეგიის წევრი.

Георгию Ахвеледиани. Юбилейный сборник, посвящ. Георгию Сариданивичу Ахвеледиани в связи с 80-летием со дня рождения. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1969. 485 с. — Член ред. коллегии.

516. ინსტრუქცია ტოპონიმოკური მასალების ჩამწერთათვის. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1969. 10 გვ. (ახალი ქართული ენის კათედრასთან არსებ. ტოპონიმოკური ლაბორატორია).

Инструкция по записи топонимических материалов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1969. 10 с.

517. ბაბუნაშვილი ე. ანტონ პირველი და ქართული გრამატიკის საკითხები. თბ., „მეცნიერება“, 1970. 288 გვ. (კ. კეკელიძის სახ. ხელნაწერთა ინ-ტი).

Бабунашвили Е. Антоний I и вопросы грузинской грамматики. Тб., «Мецნიერება», 1970. 288 с. (Ин-т рукописей им. К. Кекелидзе).

1971

518. თბილისის უნივერსიტეტის შრომები. ჰუმანიტარული მეცნიერებანი. В 2 (140) — В 8—9 (155—156). თბ., 1971—1974.

В 2 (140). 1971. 266 გვ.

В 3 (142). 1972. 248 გვ.

В 4 (143). 1972. 230 გვ.

В 5 (148). 1972. 278 გვ.

В 8—9 (155—156). 1974. 464 გვ.

Труды Тбилисского университета. Гуманитарные науки. В 2 (140) — В 8—9 (155—156). Тб., 1971—1974.

В 2 (140). 1971. 266 с.

В 3 (142). 1972. 248 с.

В 4 (143). 1972. 230 с.

В 5 (148). 1972. 278 с.

В 8—9 (155—156). 1974. 464 с.

519. მაცნე. ენისა და ლიტერატურის სერია. თბ., 1971—1984 წწ. №№ 1—4. — რედ. შოადგილე.

Вестник. Серия языка и литературы. Тб., 1971—1984 гг. №№ 1—4. —Зам. ред.

1972

520. ქართული ენის პროგრამა. ფილოლოგიის ფაკ-ტის ეურნალისტ. განყ-თვის. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1972. 17 გვ.

Программа по курсу груз. яз. для студентов отделения журналистики. Тб., Изд-во Тбил. н-та, 1972. 17 с.

1974

521. Цибахашвили Г. Элементарный курс грузинского языка. (Самоучитель). Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1973. 192 с.

522. ფოჩხუა ბ. ქართული ენის ლექსიკოლოგია. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1974. 402 გვ. (ახალი ქართული ენის კათედრა).

Почхуа Б. А. Лексикология грузинского языка. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1974. 402 с. (Кафедра нового грузинского языка).

523. Академия наук СССР и развитие грузинской науки. 1724—1974. Тб., «Мецნიერება», 1974. 211 с.; 16 с. илл.

1975

524. ქართული საბჭოთა ენციკლოპედია. ტ. 1—10. თბ., მთავარი სამეცნიერო რედაქცია, 1975—1986. — მთ. სარედ. კოლეგიის წევრი.

Грузинская советская энциклопедия. т. 1—10. Тб., Главная научная редакция, 1975—1986. — Чл. гл. ред. коллегии.

525. ქართული ხალხური პოეზია. ტ. 2. საგმირო ლექსები. თბ., „მეცნიერება“, 1975. 619 გვ. (შ. რუსთაველის სახ. ქართ. ლიტ. ისტ. ინ-ტი). — სარედ. კოლეგიის წევრი.

Грузинская народная поэзия. Т. 2. Героические песни. Тб., 1975. 619 с. (Ин-т ист. груз. лит-ры им. Ш. Руставели). — Чл. ред. коллегии.

526. ქართული ხალხური სიტყვიერება. მეგრული ტექსტები. I. პოეზია. ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა, წინასიტყვაობა და გამოკლევა დაურთო ტ. გუდავამ. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1975. 468 გვ.

Грузинская народная словесность. Мегрельские тексты. I. Подгот. текста, предисл. и иссл. Т. Е. Гудава. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1975. 468 с.

527. ჩიქოვანი მიხ. ქართული ხალხური სიტყვიერების ისტორია. I. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1975. 558 გვ.

Чиковани М. История грузинской народной словесности. I. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1975. 558 с.

1976

528. აქარული დიალექტის დარგობრივი ლექსიკა. I. თბ., „მეცნიერება“, 1976. 99 გვ. (ბათუმის სამეცნიერო-კვლევითი ინ-ტი).

Отраслевая лексика аджарского диалекта. I. Тб., «Мецნიერება», 1976. 99 с. (Батумский научно-иссл. ин-т).

529. ბურჭულაძე მ. ნინო ძიძიგური. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1976. 32 გვ. (საქ. სსრ ი. გოგებაშვილის სახ. პედ. საზ-ბა).

Бурчуладзе М. И. Нино Дзидзигури. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1976. 32 с. (Пед. о-во им. И. Гогебашвили ГССР):

530. ტოპონიმია. ტ. 1. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1976. 453 გვ.

Топонимика. Т. I. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1976. 453 с.

531. Цибахашვილი Г. И. Самоучитель грузинского языка. (Элементарный курс). Изд. 2-е перераб. и доп. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1976. 224 с.

1977

532. აბზიანიძე ლ. გარემოებითი დამოკიდებული წინადადებანი საერთო ლიტერატურის აღრინდელ ძეგლებში (XII—XIII სს.). თბ., 1977. 200 გვ. (ქუთაისის სახ. პედ. ინ-ტი).

Абзианидзе Л. С. Обстоятельственные придаточные предложения в ранних памятниках грузинской литературы. (XII—XIII вв.). Тб., 1977. 200 с. (Кутайский пед. ин-т).

533. აკაკი შანიძე. ბიობიბლიოგრაფია. თბ., „მეცნიერება“, 1977. 235 გვ. (საქ. სსრ მეცნ. აკად. ცენტრ. სამეცნ. ბიბ-კა. ბიობიბლიოგრაფ. სერია „ქართველი მეცნიერები“).

Акакий Шанидзе. Биобиблиография. Тб., «Мецниереба», 1977. 235 с. (АН ГССР. Центральная научная биб-ка. Биобиблиографическая серия «Грузинские ученые»).

1978

534. ფენრიხი ჰაინც. ენათა გენეტური ნათესაობის დასაბუთების კრიტერიუმები და აღრინდელი საერთო-ქართველური ფუძე-ენის ძირეულ მორფემათა სტრუქტურის ზოგიერთი საკითხი. თბ., 1978. 137 გვ.

რეც.: შამელაშვილი რ. გერმანელი მეცნიერის ქართულად დაწერილი ნაშრომი. — ქუთაისი, 1979, 12 აპრ., გვ. 3.

Гейнц Фейрих. Критерий обоснования генетического родства языков и некоторые вопросы основных морфемных структур раннего общекартвельского языка-основы. Тб., 1978. 137 с.

Рец.: Шамелашвили Р. Труд немецкого ученого написанный на грузинском языке. — Кутаиси, 1979, 12 апр., с. 3.

535. Цибахашვილი Г. И. Самоучитель грузинского языка. (Элементарный курс). Изд. 3-е. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1978. 231 с.

536. Georgica. Jena—Tbilisi. 1978. 64 s.

537. არნოლდ ჩიქობავას (დაბადების 80 წლისთავისადმი მიძღვნილი კრებული). თბ., „მეცნიერება“, 1979. 264 გვ.; 1 ფ. პორტრ.

Арнольду Степановичу Чикобава. (Сборник, посвящ. 80-летию со дня рождения). Тб., «Мецниереба», 1979. 264 с.; 1 л. портр.

538. აკარული დიალექტის დარგობრივი ლექსიკა. II. თბ., „მეცნიერება“, 1979. 96 გვ. (ბათუმის სამეცნ.-კვლევითი ინ-ტი).

Отраслевая лексика аджарского диалекта грузинского языка. II. Тб., «Мецниереба», 1979. 96 с. (Батумский науч.-исслед. ин-т).

539. გაჩეხილაძე ოთ. შორისდებული ახალ სალიტერატურო ქართულში. (ლექსიკონითურთ). თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1979. 230 გვ. (თბილ. უნ-ტი. ახალი ქართული ენის კათედრა).

Гаччиладзе О. С. Междометие в новом литературном грузинском языке. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1979. 230 с.

540. მხატვრული ლიტერატურა ქართულ ბოლშევიკურ პრესაში. (1901—1920 წწ.). მასალების კრებული. შეადგინა, გამოკვლევა და ბიბლიოგრაფია დაურთო შ. გოზალიშვილმა. თბ., „მეცნიერება“, 1979. 301 გვ. (შ. რუსთაველის სახ. ქართული ლიტ. ისტ. ინ-ტი).

Художественная литература в грузинской большевистской прессе. (1901—1920 гг.). Сборник материалов. Сост. Ш. Гозалишвили. Тб., «Мецниереба», 1979. 301 с. (Ин-т ист. груз. лит-ры им. Ш. Руставели).

541. საენათმეცნიერო კრებული [ეძღვნება გივი მაჭავარიანის ხსოვნას დაბადების 50 წლისთავზე]. თბ., „მეცნიერება“, 1979. 238 გვ.

Лингвистический сборник. [Посвящается памяти Гиви Ма-чавариани к 50-летию со дня рождения]. Тб., «Мецниереба», 1979. 238 с.

542. საქართველოს ისტორიის წერილობითი წყაროების შესწავლისა და გამოცემის საკითხები. საკავშირო სამეცნიერო სესია. ქუთაისი. 8—10 ოქტომბერი. პროგრამა. თბ., 1979. 15 გვ. (საქ. სსრ მეცნ. აკადემია. საქ. ისტორიის წყაროების კომისია).

Вопросы изучения и издания письменных источников по истории Грузии. Всесоюзная научная сессия. Кутаиси. 8—10 октября. Программа. Тб., 1979. 15 с. (АН ГССР. Комиссия по источникам истории Грузии).

543. სვანეთი. II. კომპლექსური შესწავლის მასალები. თბ., „მეცნიერება“, 1979. 122 გვ.; 15 ფ. ილ. (სვანეთის კომპლექსური შესწავლის კომისია).

Сванети II. Материалы комплексного изучения. Тб., «Мецниереба», 1979. 122 с.; 15 л. илл. (Комиссия комплексного изучения Сванети).

544. ქართული ხალხური პოეზია. ტ. VIII. საყოფაცხოვრებო ლექსები. თბ., „მეცნიერება“, 1979. 541 გვ. (შ. რუსთაველის სახ. ქართ. ლიტ. ისტ. ინ-ტი). — სარედ. კოლეგიის წევრი.

Грузинская народная поэзия. Т. VIII. Бытовые песни. Тб., «Мецниереба», 1979. 541 с. (Ин-т ист. груз. лит-ры им. Ш. Руставели). — Чл. ред. коллегии.

545. შატბერდის კრებული X საუკუნისა. გამოსაცემად მოამზადეს ბ. გიგინეიშვილმა და ელ. გიუნაშვილმა. თბ., „მეცნიერება“, 1979. 427 გვ. (ძველი ქართული მწერლობის ძეგლები). — სარედ. კოლეგიის წევრი.

Шатбердский сборник X века. Подгот. к изданию Б. К. Гигинейшвили и Э. А. Гиунашвили. Тб., «Мецниереба», 1979. 427 с. (Памятники древнегрузинской литературы. I). — Чл. ред. коллегии.

546. ჩილდირის ეიალეთის ჯაბა დავთარი. 1694—1732 წწ. თურქული ტექსტი ქართული თარგმანით გამოსაცემად მოამზადა ც. აბულაძემ, გამოკვლევა დაურთო შ. სვანიძემ. თბ., „მეცნიერება“, 1979. 326 გვ. — მთ. რედ.

Джаба Дефтер Чилдырского эялета 1694—1732 гг. Турецкий текст с груз. переводом подгот. к изданию Ц. А. Абуладзе. Иссл. снабдил М. Х. Сванидзе. Тб., «Мецниереба», 1979. 326 с. — Гл. ред.

547. ჯაგოდნიშვილი თ. რაფიელ ერისთავი და ხალხური შემოქმედება. თბ., „მეცნიერება“, 1979. 143 გვ. (შ. რუსთაველის სახ. ქართ. ლიტ. ისტ. ინ-ტი).

Джагоднишвили Т. И. Р. Эристави и народное творчество. Тб., «Мецниереба», 1979. 143 с. (Ин-т ист. груз. лит. им. Ш. Руставели).

548. Вопросы изучения и издания письменных источников по истории Грузии. Всесоюзная научная сессия 9—10 октября 1979 г. Кутаиси. Тезисы докладов. Тб., 1979. 73 с. (АН ГССР. Комиссия по источникам истории Грузии).

Соредактор: Э. Хоштариа.

549. *Georgica*. Jena—Tbilisi. 1979. 77 s.

1980

550. II რესპუბლიკური დიალექტოლოგიური სამეცნიერო სესია, მიძღვნილი დიალექტოლოგიური ლექსიკონების შედგენის პრინციპებისადმი (ქ. გორი, 1980 წლის 28—30 ოქტომბერს). მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., 1980. 37 გვ. (საქ. სსრ მეცნ. აკად. დიალექტოლოგიისა და ენის ისტორიის სამეცნიერო საბჭოს საქ. სექცია. საქ. სსრ მეცნ. აკად. ენათმეცნიერების ინ-ტი. ქ. გორის ნ. ბარათაშვილის სახ. სახელმწ. პედ. ინ-ტი).

თანარედაქტორი: ქ. ლომთათიძე.

Вторая республиканская диалектологическая научная сессия посвященная принципам составления диалектологических словарей (г. Гори, 28—30 октября 1980 г.). План работы и тезисы докладов. Тб., 1980. 37 с. (Секция научного совета диалектологии и истории языка Грузии АН ГССР. Ин-т языкознания АН ГССР. Горийский пед. ин-т им. Н. Бараташвили).

Соредактор: К. Ломтатидзе.

551. ტოპონიმია. ტ. II. ოკონიმების მიმოხილვა. თბ., 1980. 426 გვ.

Топонимика. Т. II. Тб., 1980. 426 с.

552. უძველესი იადგარი. გამოსაცემად მოამზადეს, გამოკვლევა და საძიებლები დაურთეს ელ. მეტრეველმა, ც. ჭანკიევმა და ლ. ხევსურიანმა. თბ., „მეცნიერება“, 1980. 945 გვ. (ძველი ქართული მწერლობის ძეგლები. II).

Древнейший иадгари. К изданию подгот., исслед. и указ. снабдил Е. П. Метревели, Ц. А. Чанкиева и Л. М. Хевсуриани. Т., «Мецნიერება», 1980. 945 с. (Памятники древнегрузинской лит-ры. II).

553. ჯორბენაძე ბ. ქართული ზმნის ფორმობრივი და ფუნქციური ანალიზის პრინციპები. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1980. 408 გვ. (თბილ. უნ-ტი. ახალი ქართული ენის კათედრა).

Джорбенадзе Б. А. Принципы формального и функционального анализа грузинского глагола. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1980. 408 с. (Тбил. ун-т. Кафедра нового груз. языка).

554. *Georgica*. Jena—Tbilisi, 1980. 106 s.

555. აკაკი შანიძეს. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1981, 252 გვ.

Акакию Шанидзе. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1981. 252 с.

556. აჭარული დიალექტის დარგობრივი ლექსიკა. III. თბ., „მეცნიერება“, 1981. 63 გვ. (საქ. სსრ მეცნ. აკადემიის ბათუმის სამეცნ.-კვლევითი ინ-ტი).

Отраслевая лексика аджарского диалекта. III. Тб., «Мецниереба», 1981. 63 с. (АН ГССР. Батумский научно-исслед. ин-т).

557. III რესპუბლიკური დიალექტოლოგიური სამეცნიერო სესია, მიძღვნილი ქართული ენის დიალექტოლოგიური ატლასის შედგენის პრინციპებისა და დიალექტოლოგიისა და ენის ისტორიის ზოგადი საკითხებისადმი. (ქ. თელავი, 1981 წლის 27—29 ოქტომბერი). მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., 1981. 40 გვ.

თანარედაქტორი: ქ. ლომთათიძე.

III республиканская диалектологическая научная сессия, посвященная принципам составления диалектологического атласа грузинского языка и общим вопросам истории языка и диалектологии. (г. Телави, 27—29 октября, 1981 г.). План работы и тезисы докладов. Тб., 1981. 40 с.

Соредактор: К. Ломтатидзе.

558. რობაქიძე ალ. ტრადიცია და ცხოვრების წესი. თბ., „მეცნიერება“, 1981. 57 გვ. (სოც. და კულტ. ტრადიციათა პრობლემების სამეცნიერო-საკოორდინაციო ცენტრი. ტრადიცია და თანამედროვეობა. 7). თბ., „მეცნიერება“, 1981. 58 გვ. — სარედ. კოლეგიის წევრი.

Робакидзе Ал. Традиция и образ жизни. Тб., «Мецниереба», 1981. 57 с. — Чл. ред. коллегии.

559. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია. თბ., „მეცნიერება“, 1981. 415 გვ.; 40 ფ. ილ. — სარედ. კოლეგიის წევრი.

Академия наук Грузинской ССР. Тб., «Мецниереба», 1981. 415 с.; 40 л. илл. — Чл. ред. коллегии.

560. სილაგაძე ჯ. ქართული სალიტერატურო ენის ლექსიკური სინონიმიკის საკითხები. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1981. 213 გვ. (აფხაზეთის ა. გორკის სახ. სახელმწ. უნ-ტი).

Силагадзе Дж. Вопросы лексической синонимии грузинского литературного языка. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1981. 213 с. (Абхазский гос. ун-т им. М. Горького).

561. Ломоური Н. Ю. К истории грузинского Петрицонского монастыря. (Бачковский монастырь в Болгарии). Тб., «Мецნიереба», 1981. 88 с.; 3 л. илл. (Ин-т востоковедения им. Г. Церетели АН ГССР).

562. *Georgica*. Jena—Tbilisi. 1981. Н. 4. 108 s.

1982

563. IV რესპუბლიკური დიალექტოლოგიური სამეცნიერო სესია მიძღვნილი ქართული ენის დიალექტოლოგიური ატლასის შედგენის პრინციპებისა და დიალექტოლოგიისა და ენის ისტორიის ზოგადი საკითხებისადმი (ქ. ბათუმი, 1982 წ. 2—3 დეკემბერი). მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., 1982. 49 გვ.

თანარედაქტორი: ქ. ლომთათიძე.

IV республиканская диалектологическая научная сессия, посвященная принципам составления диалектологического атласа грузинского языка и общим вопросам истории языка и диалектологии. (г. Батуми, 2—3 декабря. 1982 г.). План работы и тезисы докладов. Тб., 1982. 49 с.

Соредактор: К. Ломтатидзе.

564. სანიკიძე თ. აკაკი წერეთლის პოეზიის ლექსაკონი. შგ. 1. 1—2. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1982. 551 გვ. (თბილ. უნ-ტი).

Саникидзе Т. В. Словарь поэзии Акакия Церетели. Кн. 1. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1982. 551 с. (Тбил. ун-т).

565. *Georgica*. Jena—Tbilisi. Н. 4. 108 s.

1983

566. აქართული დიალექტის დარგობრივი ლექსიკა. IV. თბ., „მეცნიერება“, 1983. 111 გვ. (საქ. სსრ მეცნ. აკადემია. ბათუმის სამეცნ.-კვლევითი ინ-ტი).

Отраслевая лексика аджарского диалекта грузинского языка. IV. Тб., «Мецნიереба», 1983. III с. (АН ГССР. Батумский научно-иссл. ин-т).

567. ბარამიძე ალ. ახლო წარსულიდან (მოგონებანი). თბ., „მეცნიერება“, 1983. 361 გვ. (შ. რუსთაველის სახ. ქართ. ლიტ. ისტ. ინ-ტი).

Барамидзе Ал. Из недавнего прошлого. Тб., «Мецნიереба», 1983. 361 с. (Ин-т ист. груз. лит. им. Ш. Руставели).

568. გეორგიევსკის ტრაქტატი. 1783 წლის ხელშეკრულება რუსეთის მფარველობაში საქართველოს შესვლის შესახებ. ტექსტი გა-

მოსაცემად მოამზადა, შესავალი და შენიშვნები დაურთო გ. ჰაიჭაძემ. თბ., „მეცნიერება“, 1983. 150 გვ. (საქ. ისტორიის წყაროების კომისია. ივ. ჯავახიშვილის სახ. ისტ., არქ. და ეთნოგრაფიის ინ-ტი).

Георгиевский трактат. Договор 1783 года о вступлении Восточной Грузии под покровительство России. Текст подгот. к изданию, введением и примечанием снабдил Г. Г. Пайчадзе. Тб., «Мецნიერება», 1983. 150 с. (Комиссия по источникам истории Грузии. Ин-т истории, арх. и этнопр. им. И. А. Джавахишвили).

569. V რესპუბლიკური დიალექტოლოგიური სამეცნიერო სესია, მიძღვნილი ქართული ენის დიალექტოლოგიური ატლასისა და ენის ისტორიის საკითხებისადმი. (ქ. თბილისი, 1983 წ. 9—10 დეკემბერი). მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., 1983. 41 გვ. (საქ. სსრ მეცნ. აკად. ენისა და ლიტ. განყ-ბასთან არსებული დიალექტოლოგიისა და ენის ისტორიის სამეცნიერო საბჭოს საქ. სექცია. საქ. სსრ მეცნ. აკადემიის ენათმეცნიერების ინ-ტი. თბილისის უნ-ტის ახალი ქართული ენის კათედრა).

თანარედაქტორი: ქ. ლომთათიძე.

V республиканская диалектологическая научная сессия, посвященная вопросам диалектологического атласа и истории грузинского языка (г. Тбилиси, 9—10 декабря, 1983 г.). План работы и тезисы докладов. Тб., 1983. 41 с. (Секция диалектологии и истории языка при отделении языка и лит-ры АН ГССР. Ин-т языкознания).

Соредактор: К. Ломтатидзе.

570. რუსთაველი შ. აფორიზმები. ესპერანტოს ენაზე. თბ., „მეცნიერება“, 1983. 78 გვ.

თანარედაქტორი: პეტრას ჩელაუსკასი.

Руставели Ш. Афоризмы. Тб., «Мецნიერება», 1983. 78 с.

Соредактор: Петрас Челяускас.

571. სანიკიძე თ. აკაკი წერეთლის პოეზიის ლექსიკონი. წგ. 2. 6—3. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1983. 430 გვ. (თბილ. უნ-ტი).

Саникидзе Т. В. Словарь поэзии Акакия Церетели. Кн. 2. 6-3. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1983. 430 с. (Тбил. ун-т).

572. *Georgica*. Jena—Tbilisi, H. 6. 1983. 137 s.

1984

573. კითხვარი ქართული დიალექტოლოგიური ატლასის მასალებისათვის. თბ., „მეცნიერება“, 1984. 80 გვ. (ენათმეცნიერების ინ-ტი).

თანარედაქტორი: ქ. ლომთათიძე.

Вопросник для составления диалектологического атласа грузинского языка. Тб., «Мецნიერება», 1984. 80 с. (Ин-т языкознания).

Соредактор: К. Ломтатидзе.

574. თოფურია აკ. ლეო ქიაჩელი (კრიტიკულ-ბიოგრაფიული ნარკვევი). მე-2 გამოც. თბ., «განათლება», 1984. 246 გვ.

Толуриа А. С. Лео Киацели. (Крит.-биогр. очерк). 2-е изд. Тб., «Ганатლება», 1984. 246 с.

575. ნატროშვილი გ. პოეტი-აკადემიკოსი ირაკლი აბაშიძე. საჯარო ლექციის სტენოგრამა. თბ., 1984. 32 გვ. (საქ. სსრ საზ-ბა «ცოდნა»).

Натрошвили Г. К. Поэт-академик Ираклий Виссарионович Абашидзе. Стенограмма публичной лекции. Тб., 1984. 32 с. (Общ-во «Знание» СССР).

576. ქართული ხალხური პოეზია. ტ. II. ისტორიული ლექსები. თბ., «მეცნიერება», 1984. 388 გვ. (შ. რუსთაველის სახ. ქართ. ლიტ. ისტ. ინ-ტი). — სარედ. კოლეგიის წევრი.

Грузинская народная поэзия. Т. II. Исторические песни. Тб., «Мецნიერება», 1984. 388 с. (Ин-т ист. груз. лит-ры им. Ш. Руставели). — Чл. ред. коллегии.

577. Источниковедение разыскания. 1979. Тб., «Мецნიერება», 1984. 230 с. (АН СССР. Комиссия по источникам истории Грузии. 34).

578. Лафон Р. Система баскского глагола. Тб., «Мецნიერება», 1984. 263 с. (АН СССР. Общ-во баскского языка и культуры).

Рец.: Зыцарь Ю. Рене Лафон и баскский глагол. — Заря Востока, 1985, 3 марта, с. 4.

1985

579. დე გრაი დე ფუას ცნობები საქართველოს შესახებ. ფრანგ. თარგმნა, შეს., შენიშვნები და საძიებლები დაურთო ჯ. ოდიშელმა. თბ., «მეცნიერება», 1985. 109 გვ. (საქ. ისტორიის უცხოური წყაროები. XVII).

Сведения де Граи де Фуа о Грузии. Пер. франц., предисл., коммент. и указатели Д. З. Одишели. Тб., «Мецნიერება», 1985. 109 с. (Иностранные источники по истории Грузии. XVII).

580. სამეცნიერო სესია „წერილობითი ისტორიული წყაროების შესწავლისა და გამოცემის აქტუალური პრობლემები“. ბათუმი, 1985. 17—19 ოქტ. თბ., 1985. 29 გვ.

Научная сессия «Актуальные проблемы изучения и издания письменных исторических источников». Батуми, 1985. 17—19 октября. Тб., 1985. 29 с.

581. ცხადაია პ. მთიანი სამეგრელოს ტოპონიმია (ენათმეცნიერული ანალიზი). თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1985. 212 გვ. (ახალი ქართული ენის კათედრასთან არსებ. ტოპონიმის ლაბორატორია).

Цхадая П. А. Топонимия горной Мегрелии. (Лингвистический анализ). Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1985. 212 с.

1986

582. ერისთავი რაფ. ფოლკლორული ეთნოგრაფიული წერილები. გამოსაცემად მოამზადა, წინასიტყვაობა, შენიშვნები და კომენტარები დაურთო თ. ჯავღონიშვილმა. თბ., „მეცნიერება“, 1986. 250 გვ. (საქ. სსრ მეცნ. აკადემია. ენისა და ლიტ. განყ-ბა).

Эристави Р. Д. Фольклорно-этнографические письма. Тб., «Мецниереба», 1986. 250 с. (АН ГССР. Отд-ние лит-ры и языка).

583. რესპუბლიკური დიალექტოლოგიური სამეცნიერო სესია მიძღვნილი ქართული ენის დიალექტოლოგიური ატლასის შედგენის პრინციპებისა და დიალექტოლოგიისა და ენის ისტორიის ზოგადი საკითხებისადმი (ქ. სოხუმი, 1986 წლის 25—26—27 სექტემბერი). VIII. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., 1986. 71 გვ. თანარედაქტორი: ქ. ლომთათიძე.

VIII республиканская диалектологическая научная сессия, посвященная составлению диалектологического атласа и общим вопросам диалектологии и истории грузинского языка. г. Сухуми, 25—26—27 октября 1986. План работы и тезисы докладов. Тб., 1986. 71 с.

Соредактор: К. Ломтатидзе.

584. სანიკიძე თ. ილია ჭავჭავაძის პოეზიის ლექსიკონი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1986. 494 გვ.

Саникидзе Т. В. Словарь поэзии Ильи Чавчавадзе. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1986. 494 с.

585. ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი. ერთტომეული. თბ., 1986. 591 გვ. — სარედ. კოლეგიის წევრი.

Тольковый словарь грузинского языка. Однотомник. Тб., 1986. 591 с. — Чл. ред. коллегии.

586. შარაძე გ. პეტრე დიდიდან ლევ ტოლსტოიმდე. რამდენიმე ეპიზოდი საქართველო-რუსეთის კულტურულ-ლიტერატურული ურთიერთობიდან (XVII—XIX სს.). თბ., „მეცნიერება“, 1986. 92 გვ. (საქ. სსრ მეცნ. აკადემია. ენისა და ლიტ-რის განყ-ბა).

Шарадзе Г. С. От Петра Великого до Льва Толстого. Эпизоды из грузино-русоких культурно-литературных взаимосвязей (XVII—XIX вв). Тб., «Мецნიერება», 1986. 92 с. (АН ГССР. Отд-ние лит-ры и языка).

587. ჩიქოვანი მ. ხალხური შემოქმედების ისტორიისა და თეორიის საკითხები. თბ., „მეცნიერება“, 1986. 280 გვ. (შ. რუსთაველის სახ. ქართ. ლიტ. ისტ. ინ-ტი).

Чиковани М. Я. История и теория фольклора. Тб., «Мецნიერება», 1986. 280 с. (Ин-т ист. груз. лит-ры им. Ш.Руставели).

ლიტერატურა შ. ძიძიგურის შესახებ

ЛИТЕРАТУРА О Ш. В. ДЗИДЗИГУРИ

1939

588. იზრდება მეცნიერ მუშაკთა ახალგაზრდა კადრები [შ. ძიძიგური, პ. ხელაძე, ნ. ტყეშელაშვილი, ა. კიკვიძე და სხვ.]. — ბოლშევიკური კადრებისათვის, 1939, 1 მაისი, გვ. 3.

Растут новые научные кадры [Ш. В. Дзидзигури, П. Хеладзе, Н. Ткешелашвили, А. Киквидзе и др.]. — Большевикури кадребисатვის, 1939, 1 мая, с. 3.

1941

589. თბილისის უნივერსიტეტის შრომები. XIX. თბ., 1941, გვ. 196.

Труды Тбилисского университета. XIX. Тб., 1941, с. 196.

1963

590. შ. ვ. ძიძიგური — ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი. — სახალხო განათლება, 1963, 23 იანვ., გვ. 4; ლიტერატურული საქართველო, 1963, 22 თებ., გვ. 4.

Дзидзигури Ш. В. — Доктор филологических наук. — Сахалхо განათლება, 1963, 23 янв., с. 4; Литერатурули Сакартველო, 1963, 22 февр., с. 4.

1966

591. ხვიჩია პ. დიდი პოეტი [გ. ლეონიძე] ქსნის ხეობაში [საზეიმო შეხვედრა ლენინგორის რაიონში. მოხსენებით თემაზე: „გიორგი ლეონიძის ენა“ გამოვიდა შ. ძიძიგური]. — საბჭოთა ოსეთი, 1966, 17 აგვ., გვ. 3.

Хвичია П. Большой поэт [Г. Леонидзе] в Ксанской ущелье [Торжественная встреча в Ленингорском районе. С докладом на тему «Язык Георгия Леонидзе» выступил Ш. В. Дзидзигури]. — Сабчота Осети, 1966, 17 авг., с. 3.

592. Salami Krakowis Karg adamianebs [дни грузинской культуры в Польше. Интервью с Ш. В. Дзидзигури]—Еспо Krakowa, 1966, 21 Kwietnia, p. s.

593. Gruz Kulturális parok. Augusztus, 18—28.—Nepszava, 1966. 13. augusztus, p. 2.

1967

594. ღირსეული აღიარება [საქ. სსრ მეცნ. აკადემიის საერთო კრების მიერ აკადემიის წევრ-კორესპონდენტებად თ. გამყრელიძის, ი. გვერდწითელის, შ. მესხიას, შ. ძიძიგურის, თ. წერეთლის, ვ. ჭავჭავაძის, ვ. ჭელიძის, ბ. ხვედელიძის, გ. ხუციშვილის არჩევის შესახებ]. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1967, 30 დეკ., გვ. 2.

Достойное признание. [Об избрании общим собранием АН ГССР Т. Гамкрелидзе, М. Гвердцители, Ш. Месхиа, Ш. Дзидзигури, Т. Церетели, В. Чавчанидзе, В. Челидзе, Г. Хведелидзе, Г. Хуцишвили — чл.-корреспондентами АН ГССР]. — Тбилисис университети, 1967, 30 дек., с. 2.

1968

595. [შ. ძიძიგურის მოხსენება თემაზე: „თბილისის უნივერსიტეტის დაარსების ისტორია“ თბილისის უნივერსიტეტის შექმნის 50 წლისთავის აღნიშვნისადმი მიძღვნილ გაერთიანებულ სამეცნიერო სესიაზე, რომელიც გეგეჭკორში ჩატარდა]. — შრომის დროშა (გეგეჭკორი), 1968, 6 ივლ., გვ. 2.

[Доклад Ш. В. Дзидзигури на тему: «История Тбилисского университета» на объединенной сессии, посвященной 50-летию со дня основания Тбилисского университета в Гегечкори]. — Шრომის დროშა (Гегечкори), 1968, 6 июля, с. 2.

1970

596. ჩიქოვანი მ. პასუხი წერილზე [„ლიტერატურული საქართველოს“ 1969 წ. 21 ნოემბერში დაბეჭდილი მ. ჩიქოვანის „მცირე განმარტების“ გარშემო გამოქვეყნებული წერილების მ. შენგელიას,

შ. ძიძიგურის და სხვ. პასუხად]. — ლიტერატურული საქართველო, 1970, 22 მაისი, გვ. 3.

ჭიკოვანი მ. Ответ на письма. [В ответ на письма М. Шенгелиа, Ш. Дзидзигури и др., опубликованных по поводу «Кратких объяснений» напечатанных в «Литературной Грузии» 21 ноября 1969 г.]. — Литератури Сакартველო, 1970, 22 мая, с. 3.

597. ხერხეულიძე მ. ქართველი მეცნიერის წერილი ამერიკულ ჟურნალში. «ქვინტო ლინგვოში» 1969 წლის აპრილის ნომერში გამოქვეყნებული შ. ძიძიგურის წერილი «ქართული საბჭოთა კავშირის თავისებური ენაა». — თბილისი, 1970, 12 სექტ., გვ. 3.

Херхеулидзе М. Статья грузинского ученого в журнале «Квинто лингво». Статья Ш. Дзидзигури «Грузинский язык — своеобразный язык Советского Союза». — Тбилиси, 1970, 12 сент., с. 3:

598. ჭაყელი მ. «ქართული თავისებური ენაა» [ლინგვისტურ ჟურნალში. «ქვინტო ლინგვოში» (აშშ) შ. ძიძიგურის წერილის «ქართული საბჭოთა კავშირის თავისებური ენაა» გამოქვეყნების გამო]. — სამშობლო, 1970, 11 სექტ., გვ. 4.

Джакели М. «Грузинский — своеобразный язык». [По поводу статьи Ш. Дзидзигури, опубликованной в лингвистическом журнале «Квинто лингво» (США) под заглавием «Грузинский — своеобразный язык Советского Союза»]. — Самшобло, 1970, 11 сент., с. 4.

599. Fähnrich Heinz. Prof. dr. Schota Dsidsiguri. — Sozialistische Universität, 1970, 30 september, s. 4.

1971

600. აკადემიკოსი ვარლამ თოფურია. დიდი მეცნიერი და მოქალაქე. სამეცნიერო სესია აბაშაში [ვ. თოფურიას დაბადების 70 წლის-თავთან დაკავშირებით. სესია შესავალი სიტყვით გახსნა შ. ძიძიგურმა]. — განახლებული აბაშა, 1971, 29 იანვ., გვ. 2.

Академик Варлам Топуриа. Большой ученый и гражданин. Научная сессия в Абаше. [К 70-летию со дня рождения В. Т. Топуриа. Сессия вступит. словом открыл Ш. В. Дзидзигури]. — Ганахлебули Абаша, 1971, 29 июня, с. 2.

601. ლექცია გელათის აკადემიაში [შ. ძიძიგურის ლექცია თემაზე: ქართული ენის მონათესავე ენები მსოფლიოში]. — ქუთაისი, 1972, 25 მაისი, გვ. 3.

Лекция в Гелатской академии. [Тема лекции: «Родственные грузинскому языки мира»]. — Кутаиси, 1972, 25 мая, с. 3.

602. ვაჭრიძე ვ. საიუბილეო სხდომა გელათის აკადემიაში [სსრ კავშირის მეცნ. აკადემიის დაარსების 250 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო სხდომა. შ. ძიძიგურის ლექცია თემაზე: „სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემია და ქართველოლოგია“]. — ქუთაისი, 1974, 16 ივლ., გვ. 3.

Вачридзе П. Юбилейное заседание в Гелатской академии. [Юбилейное заседание, проведенной в Гелатской академии, посвященное к 250-летию основания АН СССР. Доклад на тему: «АН СССР и грузиноведения» прочел Ш. В. Дзидзигური]. — Кутаиси, 1974, 16 июля, с. 3.

603. На испанском языке [На испанском языке переводит книгу Ш. В. Дзидзигური «Грузинский язык» Мануэль де Аранги]. — Заря Востока, 1974, 13 янв., с. 4.

604. გოგუაძე ვ. გრამატიკა და ცოცხალი სიტყვა [სკოლაში გრამატიკის სწავლების მეთოდებისა და ხერხების გარდაქმნისათვის. კომენტარი შ. ძიძიგურისა]. — განთიადი, 1975, № 6, გვ. 152—159.

Гогуадзе В. Грамматика и живое слово. [К преобразованию методов и способов обучения грамматике в школе. Комментарий Ш. В. Дзидзигური]. — Гантиади, 1975, № 6, с. 152—159.

605. ქართველი მეცნიერის ნაშრომი გერმანულად [1973 წ. ქ. პალეში დაიბეჭდა შ. ძიძიგურის წიგნი „ქართული ენა“, რომელაც თარგმნა ვერტრუდ პეჩმა]. — ლიტერატურული საქართველო, 1975, 26 სექტ., გვ. 4.

Труд грузинского ученого на немецком языке. [В 1973 году вышла книга Ш. В. Дзидзигური «Грузинский язык», перевела Гертруд Печ]. — Литературиლი Сакартველო, 1975, 26 сент., с. 4.

606. შეიქმნა ბასკური ენისა და კულტურის მოყვარულთა საზოგადოება [საზ-ბის თავ-რედ არჩეულია შ. ძიძიგური]. — კომუნისტი, 1976, 30 მაისი, გვ. 3; Заря Востока, 1976, 30 мая, с. 4.

Создано Общество любителей баскского языка и культуры [при Академии наук ГССР. Предс. Общ-ва избран академик-секретарь Отд-ния языка и лит-ры АН ГССР Ш. В. Дзидзигური]. — Заря Востока, 1976, 30 мая, с. 4; Комунисти, 1976, 30 мая, с. 3.

607. აკადემიკოსი შოთა ძიძიგური „ქუთაისის“ რედაქციაში. — ქუთაისი, 1977, 12 ნოემბ., გვ. 3.

Академик Шота Дзидзигური в редакции газ. «Кутаиси». [Интервью с Ш. В. Дзидзигური]. — Кутаиси, 1977, 12 ноября, с. 3.

608. სამეცნიერო სხდომა რუსთავში [ლექცია თემაზე: ბასკები და ქართველები წაიკითხა შ. ძიძიგურმა]. — კომუნისტი, 1977, 19 აპრ., გვ. 4; სოციალისტური რუსთავი, 1977, 31 მარტი, გვ. 2.

Научное заседание в Рустави. [Лекция на тему: «Баски и грузины» прочитал Ш. В. Дзидзигური]. — Комунисти, 1977, 19 апр., с. 4; Социалистури Руставი, 1977, 31 марта, с. 2.

609. „ქართველები და ბასკები“ [საზ-ბა „ცოდნის“ მიერ მოწყობილ საღამოზე მოხსენებით გამოვიდა ბასკური ენის მოყვარულთა საზ-ბის თავ-რედ შ. ძიძიგური]. — თბილისი, 1977, 12 თებ., გვ. 3.

«Грузины и баски». [На вечере, организ. общ-вом «Знание» с докладом выступил предс. Общ-ва любителей баскского языка Ш. В. Дзидзигური]. — Тбилиси, 1977, 12 февр., с. 3.

610. Acosta José. En Georgia siempre ha sido de dominio popular que vascos y georgianos son del mismo tronco. (О пребывании Ш. В. Дзидзигური в Испании). — El diario vasco, 1977, 10 de julio, p. 24.

611. Doueil Teresa. „Georgianos y vascos, somos hermanos“. „La música, с incluso la misma raza, se asemejan“. — El Correo español. El pueblo vasco, 1977, 12 de julio, p. 3.

612. ვაშაძე ზ. ლექცია ქართველებისა და ბასკების ნათესაობის საკითხზე. [ჩატარებული აკად. შ. ძიძიგურის მიერ თბილ. სამედ. ინტ-ში]. — მედიცინის მუშაკი (თბილ. სამედ. ინ-ტი), 1978, 25 აპრ., გვ. 4.

Вашадзе З. Лекция по вопросу родства басков и грузин. [прочитанная Ш. В. Дзидзигури в Тбилиском медицинском институте]. — Медицинис мушаки (Тбил. мед. ин-т), 1978, 25 апр., с. 4.

613. კინტანა შაბიერ. ქართველებმა გული გადამიშალეს. ბილბაოს უნივერსიტეტის პროფ. შაბიერ კინტანა თავის შთაბეჭდილებებს გვიზიარებს. — სამშობლო, 1978, აგვ., № 15, გვ. 5.

Кинтана Шабьер. Грузины открыли мне сердце... Профессор Билбаоского университета делится впечатлениями. — Самшობლო, 1978, авг., № 15, с. 5.

614. ნიკოლეიშვილი მ. პრობლემა: ბასკებისა და ქართველების ურთიერთობა [აკად. შ. ძიძიგურის ლექცია გელათის აკადემიაში]. — ქუთაისი, 1978, 11 მაისი, გვ. 3.

Николейшвили М. Проблема: Баскско-грузинские взаимоотношения. [Лекция акад. Ш. В. Дзидзигури в Гелатской Академии]. — Кутаиси, 1978, 11 мая, с. 3.

615. პირველი ზარი, პირველი სიხარული [ახალი სასწავლო წლის დაწყების მილოცვა უნივერსიტეტის სტუდენტებისათვის. სიტყვით გამოვიდა შ. ძიძიგური]. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1978, 8 სექტ., გვ. 1.

Первый звонок, первая радость. [Поздравление студентов университета с началом нового учебного года. Речь выступил Ш. В. Дзидзигури]. — Тбилиსის უნივერსიტეტი, 1978, 8 სექტ., с. 1.

616. ზედგინიძე დ. «გენრიკა» დაბრუნების შემდეგ [აკად. შ. ძიძიგური ხელმძღვანელობს ბასკეთის კულტურისა და ისტორიის კომპლექსურ კვლევას]. — კომუნისტი, 1979, 23 ნოემბ., გვ. 4.

Зедгინидзе Д. «Генрика» после возвращения. [Ш. В. Дзидзигури руководит комплексном изучении баскской культуры и истории]. — Комунисти, 1979, 23 ноября, с. 4.

617. ნადარეიშვილი ლ. პოეტის შემოქმედება — სამეცნიერო კონფერენციის თემა [შ. ძიძიგურის მოხსენება ირ. აბაშიძის პოეტური

უნის შესახებ]. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1979, 23 ნოემბ., გვ. 4.

Надарейшвили Л. Творчество поэта-тема научной конференции. [Доклад Ш. В. Дзидзигური на тему: «О поэтическом языке Ир. Абашидзе»]. — Тбилисис университетი, 1979, 23 ноября, с. 4.

618. სვანეთის პრობლემები. შ. ძიძიგურის მოხსენება საქ. სსრ მეცნ. აკადემიის პრეზიდიუმთან არსებული სვანეთის კომპლექსური შესწავლის კომისიისა და მესტიის რაიონის აქტივის გაერთიანებულ კონფერენციაზე. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1979, 9 ივრ., გვ. 1.

Проблемы Сванети. Доклад Ш. В. Дзидзигური на объединенной конференции Комиссии по комплексному изучению Сванети при президиума АН ГССР и актива Местийского района. — Ахалгазრда комунисти, 1979, 9 авг., с. 1.

619. ჭარხალაშვილი ს. იკვლევენ მეცნიერულ პრობლემებს [შ. ძიძიგურის შესავალი სიტყვა ისტორიის წერილობითი წყაროების შესწავლისა და გამოცემის საკითხისადმი მიძღვნილ საკავშირო-სამეცნიერო სესიაზე]. — ქუთაისი, 1979, 16 ოქტ., გვ. 3.

Чархалашвили С. Исследуют научные проблемы. [Вступительное слово на всесоюзной сессии, посвященной вопросу издания письменных источников]. — Кутаиси, 1979, 16 окт., с. 3.

620. ხუბულური ლ. საშვილოშვილო საქმე. აკაკი შანიძის სამეცნიერო შრომების თორმეტტომეულის გამოცემის გამო [ინტერვიუ სარედაქციო კოლეგიის მთავარ რედ-თან შ. ძიძიგურთან]. — კომუნისტი, 1979, 3 აპრ., გვ. 3.

Хубулури Л. Вечное дело. По поводу издания двенадцатитомного издания научных работ Акакия Шанидзе. [Интервью с гл. ред. коллегии Ш. В. Дзидзигური]. — Комунисти, 1979, 3 апр., с. 3.

621. Табагуа И. Баски... далекие и близкие. [О пребывании Ш. В. Дзидзигური в Испании 1977 г.]. — Заря Востока, 1979, 7 янв., с. 4.

1980

622. ბელგიური ჟურნალის ფურცლებზე [შ. ძიძიგურის წიგნის „ქართული ენის“ შესახებ] — სამშობლო, 1980, დეკ., № 25, გვ. 3.

На страницах бельгийского журнала. [О книге — «Грузинский язык» Ш. В. Дзидзигური]. — Самшობლო, 1980, дек., № 25, с. 3.

623. ღურმიშიძე ს. მოგონებების რამდენიმე ფურცელი. მოჩვენება [მოგონებები შ. ძიძიგურზე]. — მნათობი, 1980, № 5, გვ. 168—169.

დურმიშიძე С. Несколько страниц из воспоминаний. Привидение. [Воспоминание о Ш. В. Дзидзигури]. — Мნათობი, 1980, № 5, с. 168—169.

624. „ენისა და კულტურის სიმდიდრე“ [ბელგიელი მეცნიერი ჟორჟ ბუიონი სტატიაში „ქართული ენა, პროზა, პოეზია“ ეხება შ. ძიძიგურის წიგნს „ქართული ენა“]. — თბილისი, 1980, 11 ნოემბ., გვ. 4.

«Богатство языка и культуры», [Белгийский ученый Жорж Буйон в статье «Грузинский язык, проза, поэзия» рассказывает о книге Ш. В. Дзидзигури «Грузинский язык»]. — Тбилиси, 1980, 11 ноября, с. 4.

625. პატარაია პ. ბათუმის შოთა რუსთაველის საბელობის საბჭოთა პედაგოგიური ინსტიტუტი (მოკლე ისტორია). ბათუმი, „საბჭოთა აპარა“, 1980.

შ. ძიძიგურის შესახებ: გვ. 9, 16, 73, 107.

Патарая М. Батумский педагогический институт им. Ш. Руставели. (Краткая история). Батуми, «Сабчота Аджара», 1980.

О Ш. В. Дзидзигури: с. 9, 16, 73, 107.

626. ტატიშვილი ლ. ჩვენი მეგობარი იან ბრაუნი [აკად. შ. ძიძიგურის ბილბაოში გამართული საერთაშორისო კონგრესის მუშაობაში მონაწილეობის შესახებ]. — კომუნისტი, 1980, 5 ოქტ., გვ. 4.

Татишвили Л. Наш друг Ян Браун. — Комунисти, 1980, 5 окт., с. 4.

627. Во имя науки, дружбы народов. [В юбилейной научной сессии президиуме АН ГССР, Абхазского ин-та языка, литературы и истории им. Д. И. Гулия АН ГССР и посвященная 80-летию со дня рождения акад. С. Н. Джанашиа, участвовал Ш. В. Дзидзигури]. — Советская Абхазия, 1980, 13 дек., с. 1, 3.

628. Марр Ю. Н., Мегрелидзе Н. В., Чайкин К. И. Переписка по вопросам иранистики и грузиноведения. Тб., «Мецნიერება», 1980.

О Ш. В. Дзидзигури: с. 18, 20, 154, 164, 172, 181, 203, 205.

629. Euskalarien nazioarteko jardunaldiak encuentros internacionales de vascólogos. Euskae Itzaindia. Gernika. Leyoa. 1980. VIII. 25/29. Jardunaldiotan gure artean ditugun zenbait hizkunt-

zalari: Algunos de los lingüistas que están con nosotros en estos Encuentros.—Dela (Gure Lurraren Dela), 1980, 27 agosto, p. 15.

630. „Consideramos estos encuentros decisivos para la historia de la vascolología. Gernika—Leyoa 1980—VIII—25/29.—Dela, 1980, 30 agosto, p. 11.

631. Langue, prose et poésie de Géorgie.—Belgique U. R. S. S. Magarine, aout—september, 1980, p. 16.

632. Urrosolo Antxon. „La revolución soviética fue definitiva para el desarrollo de las lenguas“. Shota y Zytsar, dos georgianos en Leyoa.—El correo español, 1980, 30 agosto, p. 11.

1981

633. გელათის სახალხო აკადემია [სახალხო აკადემიის რექტორად არჩეულია შ. ძიძიგური]. — სოფლის ცხოვრება, 1981, 25 დეკ., გვ. 4.

Гелатская народная академия. [Ректором Нар. академии избран Ш. В. Дзидзигური]. — Соплис цховреба, 1981, 25 дек., с. 4.

634. თანამომქმეთა ნაკვალევზე. გვესაუბრება ბასკოლოგი იური ზიცარი [1976 წ. ესპანეთის ქ. გერნიკაში ბასკოლოგთა საერთაშორისო სიმპოზიუმზე შ. ძიძიგურის გამოსვლა მოხსენებით: „ბასკოლოგიის სათავეები საქართველოში“]. — თბილისი, 1981, 5 მარტი, გვ. 3.

По следам собратьев. Беседа с Ю. Зыцарем. [В 1977 г. выступление Ш. В. Дзидзигური на международном симпозиуме баскологов в испанском городе Герника с докладом: « Истоки баскологии в Грузии »]. — Тбилиси, 1981, 5 марта, с. 3.

635. მსჯელობენ ენათმეცნიერები. რესპუბლიკური საკოორდინაციო დიალექტოლოგიური სამეცნიერო სესია [სესია შესავალი სიტყვით გახსნა შ. ძიძიგურმა]. — კომუნისტი, 1981, 14 იანვ., გვ. 3.

Рассуждают лингвисты. Республиканская научная сессия по вопросам диалектологии. — Комунисти, 1981, 14 янв., с. 3.

636. სამეცნიერო სესია. ინტერვიუ მეცნ. აკადემიის პრეზიდიუმთან არსებული საქ. ისტორიის წყაროების შემსწავლელი კომისიის თავ-რესთან შ. ძიძიგურთან. — კომუნისტი, 1981, 27 მაისი, გვ. 3.

Научная сессия. Интервью с предс. Комиссии источников истории Грузии при президиуме Академии наук Ш. В. Дзидзигური. — Комунисти, 1981, 27 мая, с. 3.

637. Всесоюзная научная сессия «Вопросы изучения и издания письменных источников по истории Грузии». — Археографический сборник за 1979 год. М., «Наука», 1981, с. 350.

638. Гость из страны басков. [Проректор Бильбаоского ун-та, чл.-корр. Королевской академии баскского языка Шабнер Кинтана. Беседа с Ш. В. Дзидзигури]. — Заря Востока, 1981, 19 июля, с. 4.

639. Заседание народной академии. [Ш. В. Дзидзигури избрали ректором народной академии [Гелати]. — Заря Востока, 1981, 18 дек., с. 4.

1982

640. გელათის სახალხო აკადემია. ქუთაისი [1982].

შ. ძიძიგურის შესახებ: გვ. 18, 19, 28.

Гелатская народная академия. Кутаиси [1982].

О Ш. В. Дзидзигури: с. 18, 19, 28.

641. შელია ბ. სალალბო. შოთა ძიძიგურს [ლექსი]. — ნიანგი, 1982, № 1, გვ. 5.

Мелна Б. Забавное. [Стихотворение. Посвящается Ш. В. Дзидзигури]. — Нианги, 1983, № 1, с. 5.

642. პირველი ნაბიჯი. შეიქმნება ქართული დიალექტოლოგიური ატლასი [ქ. თელავში გაიმართა ქართველ ენათმეცნიერთა რესპუბლიკური სამეცნიერო სესია. შესავალი სიტყვით და მოხსენებით გამოვიდა შ. ძიძიგური]. — კომუნისტი, 1982, 17 იანვ., გვ. 3.

Первый шаг. Создается Грузинский диалектологический атлас. [В Телави состоялась республиканская научная сессия грузинских лингвистов. Вступ. словом и докладом выступил Ш. В. Дзидзигури]. — Комунисти, 1982, 17 янв., с. 3.

643. შარაბიძე ნ. უძველესი აკადემიის პოპულარობა (გელათის სახალხო აკადემიის დაარსების 10 წლისთავისადმი მიძღვნილი აკადემიის გაფართოებული სხდომა. სხდომის წამყვანი და თავ-რე შ. ძიძიგური). — ქუთაისი, 1982, 20 ოქტ., გვ. 3.

Шарабидзе Н. Популярность древнейшей Академии. [Расширенное заседание Гелатской народной академии, посвященное 10-летию академии. Заседание вел ректор Ш. В. Дзидзигури]. — Кутаиси, 1982, 20 окт., с. 3.

644. ჭუმბურიძე ზ. მაღლი დედაენისა თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1982.

შ. ძიძიგურის შესახებ: გვ. 17, 19, 286, 287.

Чумбуридзе З. Литературные статьи. Тб., «Сабчота Сакар-
თველო», 1982.

О Ш. В. Дзидзигури: с. 17, 19, 286, 287.

645. Иаманидзе Д. Популярность древнейшей академии.
Гелатскому очагу культуры — 10 лет. [Расширенное заседание
вел ректор Гелатской народной академии Ш. В. Дзидзигу-
ри]. — Кутанская правда, 1982, 21 окт., с. 4.

646. Книга грузинского ученого [Баски и грузины]. — За-
ря Востока, 1982, 25 мая, с. 4.

647. Enrique Undiano. Los vascos y los georgianos. (Edita:
Servicio de publicaciones del Colegio de Ingenieros de Caminos,
Canales y Puetros Almagro, 42—Madrid—4). 1982. 75 p.

1983

648. ს. ვავილოვის მედალი — ქართველ მეცნიერს. — კომუნის-
ტი, 1983, 20 ივლ., გვ. 4.

Медаль С. Вавилова грузинскому ученому. — Комунисти,
1983, 20 июля, с. 4.

649. Признание заслуг. [Награждение акад. Ш. В. Дзидзи-
гури медалью им. С. Вавилова за активное участие в работе
общ-ва «Знание»]. — Заря Востока, 1983, 15 июля, с. 4.

650. Содружество лингвистов-кавказоведов. [X. юбилейная
региональная научная сессия по историко-сравнительному изу-
чению иберийско-кавказских языков. С докладом выступил
Ш. В. Дзидзигури]. — Заря Востока, 1983, 13 окт., с. 4.

1984

651. ბასკეთი — გულივით ახლობელი [ქართული კულტურის
• დღეები ესპანეთში]. — კომუნისტი, 1984, 23 ივნ., გვ. 4.

Близкая сердцу Баскония. [Дни грузинской культуры в Ис-
пании]. — Комунисти, 1984, 23 июня, с. 4.

652. დღეეგატი გვირჩევეს, გვთავაზობს, გვიზიარებს მოსაზრებას
• (საქართველოს კომუნისტური პარტიის თბილისის საქალაქო ორგა-
ნიზაციის XXXIX კონფერენციის სექციური სხდომებიდან). თბ.,
1984.

შ. ძიძიგურის შესახებ: გვ. 8, 35, 36.

Делегат советует, предлагает, делится мнением. (Из секционных заседаний Тбилисской городской организации Коммунистической партии Грузии). Тб., 1984.

О Ш. В. Дзидзигури: с. 8, 35, 36.

653. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის გამსვლელი სესია ზუგდიდში [შესავალი სიტყვით გამოვიდა შ. ძიძიგური]. — მეზბოდოლი, 1984, 20 ოქტ., გვ. 3.

Выездная сессия Академии наук Грузинской ССР. — Мездзоли (Зугдиди), 1984, 20 окт., с. 3.

654. Encuentro cultural de Georgia en Euzkadi. A la búsqueda de los orígenes del euskera. El estudio de las raíces vasvas.— Dela, 1984, ekain-k, 5, p. 11.

655. „Las afinidades entre la Georgia Soviética y Euskadi son sanguíneas“. La delegación caucasiana que ha visitado Vitoria desea fortalecer los lazos entre georgianos. y vascos—El correo español—el pueblo vasco, 7 de Junio de 1984, p. 9.

656. Georgiako kultur ordezkari-tza atzo iritxi zen Donostia-ra.—Egin, 1984, ekainak. 5, p. 15.

657. Zapater J. „Hemos venido a conoceros“. La delegación de Georgia visitó ayer Pamplona.—Navarra hoy, viernes 8 de junio de 1984, p. 15.

658. Dzhidziguri: „El pueblo georgiano siente gran interés por el euskera“. San Sebastián fue ayer escenario de la primera jornada de la Semana Cultural de Georgia en Euskadi.—El diario vasco, San Sebastián, martes, 5 de junio de 1984, p. 11.

1985

659. დურმიშიძე ს. მამის გული (შოთა ძიძიგური). — წგ-ში: დურმიშიძე ს. ზოგი რამ წარსულიდან. თბ., „მეცნიერება“, 1985, გვ. 233—236.

Дурмишидзе С. Ш. В. Дзидзигури. — В кн.: Дурмишидзе С. Эпизоды прошлого. Тб., «Мецნიереба», 1985, с. 233—236.

660. კეშელავა ბ. შეგობრებთან. შ. და ა. ძიძიგურებს [ლექსი]. — წგ-ში: კეშელავა ბ. ორთავ თვალის სინათლე. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1985, გვ. 22—23.

Кешелава Б. В. В кругу друзей. Ш. и А. Дзидзигури. (Стихотворение). Тб., «Сაბჭოთა საქართველო», 1985, с. 22—23.

661. ქუთაისის პედაგოგიური ინსტიტუტი — 50. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1985.

შ. ძიძიგურის შესახებ: გვ. 13, 217, 219, 220, 282.

Кутаисский педагогический институт. — 50. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1985.

О Ш. В. Дзидзигури: с. 13, 217, 219, 220, 282.

დაბადების 60 წლისთავი

60 ЛЕТ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ

662. ალავიძე მ. გამოჩენილი ენათმეცნიერი. შოთა ძიძიგური 60 წლისაა. — ქუთაისი, 1971, 24 სექტ., გვ. 3.

Алавидзе М. Видный языковед Ш. В. Дзидзигური — 60 лет. — Кутаиси; 1971, 24 сент., с. 3.

663. ახვლედიანი გ. გამოჩენილი ქართველოლოგი. შ. ძიძიგური 60 წლისაა. — თბილისი, 1971, 18 სექტ., გვ. 3.

Ахвледиани Г. Видный картвелолог. 60-летие со дня рождения Ш. В. Дзидзигური. — Тбилиси, 1971, 18 сент., с. 3.

664. ახვლედიანი გ. დაულალავი მკვლევარი. — სახალხო განათლება, 1971, 6 ოქტ., გვ. 3.

Ахвледиани Г. Неутомимый исследователь. — Сахалхо ганатлеба, 1971, 6 окт., с. 3.

665. ბასილაია ნ., ლემონჯავა ნ. და მიქიაშვილი ო. ქართული ენის სასიქადლო მკვლევარი. — საბჭოთა აფხაზეთი, 1971, 2 ოქტ., გვ. 4.

Басилая Н., Лемонджава Н., Микиашвили О. Славный исследователь грузинского языка. — Сабчота Абхазети, 1971, 2 окт., с. 4.

666. ბეგაშვილი ალ. სამოცი ჩირაღდანი. — სახალხო განათლება, 1971, 6 ოქტ., გვ. 3.

Бегашвили Ал. Шестьдесятвсечей. — Сахалхо ганатлеба, 1971, 6 окт., с. 3.

667. ბრძანებულება საქ. სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა საქ. სსრ მეცნ. აკადემიის წევრ-კორ. შ. ძიძიგურის საპატიო სიგელით დაჯილდოების შესახებ. — კომუნისტი, 1971, 13 ოქტ., გვ. 1.

Указ Президиума Верховного Совета Грузинской ССР о награждении почетной грамотой чл-корр. АН ГССР Ш. В. Дзидзигური. — Комунисти, 1971, 13 окт., с. 1.

668. გეწაძე დ. გამოჩენილი ენათმეცნიერი, პედაგოგი და საზოგადო მოღვაწე. — ქართული ენა და ლიტერატურა სკოლაში, 1971, № 4, გვ. 52—55.

Гецадзе Д. Видный ученый, педагог и общественный деятель. — Картული ზნა და ლიტერატურა სკოლაში, 1971, № 4, с. 52—55.

669. მაისურაძე ი. ქართული ენის გამოჩენილი მკვლევარი. — ასპინძა, 1971, 18 დეკ., გვ. 3; წითელი დროშა (ახალციხე), 1971, 23 დეკ., გვ. 3.

მაისურაძე ი. Видный исследователь грузинского языка. — Аспиндза, 1971, 18 дек., с. 3; Цители дроща (Ахалцихе), 1971, 23 дек., с. 3.

670. მელაძე ლ. სიყვარული დაიმსახურა. ჩვენი სახელოვანი თანამემამულენი. — კომუნიზმის გზით (წულუჯიძე), 1971, 30 სექტ., გვ. 3.

მელაძე ლ. Любовь заслужил, Наши славные соотечественники. — Комунизмის გზით (წულუჯიძე), 1971, 30 სექტ., с. 3.

671. პეჩი გ. შესანიშნავი მკვლევარი და მეგობარი. — თბილისი, 1971, 18 სექტ., გვ. 3.

Печь Г. Замечательный исследователь и друг. — Тбилиси, 1971, 18 сент., с. 3.

672. სიტყვა მეგობარს [გ. აბაშიძის, ი. აბაშიძის, კ. გამსახურდიას, და სხვ. მილოცვა]. — ლიტერატურული საქართველო, 1971, 24 სექტ., გვ. 3.

Слово другу. [Приветствие Г. Абашидзе, И. Абашидзе, К. Гамсахурдиа и др.]. — Литერატურული საქართველო, 1971, 24 сент., с. 3.

673. ურუშაძე ა., გამყრელიძე თ. და გეწაძე დ. შოთა ძიძიგური. მეცნიერთა იუბილე. — მაცნე, ენისა და ლიტერატურის სერია, 1972, № 1, გვ. 190—192.

Урушадзе А., Гамкрелидзе Т., Гецадзе Д. Шота Дзидзиგური. Вестник. Серия языка и лит-ры, 1972, № 1, с. 190—192.

674. ურუშაძე ა., გამყრელიძე თ. და გეწაძე დ. მეცნიერი ფილოლოგი. — კომუნისტი, 1971, 19 სექტ., გვ. 3.

Урушадзе А., Гамкрелидзе Т., Гецадзе Д. Ученый филолог. — Комунисти, 1971, 19 сент., с. 3.

675. ლლონტი ალ. მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე. — სამშობლო, 1971, 22 ოქტ., გვ. 2—3.

Глонти Ал. Ученый и общественный деятель. — Самшობლო, 1971, 22 окт., с. 2—3.

676. ლლონტი ალ. სახელოვანი მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე. — საბჭოთა პედაგოგი, 1971, 14 ოქტ., გვ. 3.

Глonti Ал. Славный, ученый и общественный деятель. — Сабчота педагоგი, 1971, 14 окт., с. 3.

677. შამელაშვილი რ. გამოჩენილი ქართველი ენათმეცნიერი. — საბჭოთა ოსეთი, 1971, 22 სექტ., გვ. 4.

Шамелашвили Р. Видный грузинский языковед. — Сабчота ოსეთი, 1971, 22 სექტ., ს. 4.

678. შამელაშვილი რ. ქართული ენის მეცნიერი. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1971, 23 სექტ., გვ. 3.

Шамелашвили Р. Исследователь грузинского языка. — Ахალгаზრდა კომუნისტი, 1971, 23 სექტ., ს. 3.

679. შოთა ძიძიგური 60 წლისაა [მილოცვა საქ. მწერალთა კავშირის გამგეობისა და ვახ. „ლიტერატურული საქართველოს“ რედაქციისაგან]. — ლიტერატურული საქართველო, 1971, 24 სექტ., გვ. 3.

Ш. В. Дзидзигური — 60 лет. [Приветствие от прав. Союза грузинских писателей и от редакции газ. «Литератури Сакартველო»]. — Литერатури Сакарტველო, 1971, 24 სექტ., ს. 3.

680. ჭუმბურიძე ზ. თვალსაჩინო მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე. — ლიტერატურული საქართველო, 1971, 24 სექტ., გვ. 3.

Чумбуридзе З. Видный ученый и общественный деятель. — Литერатури Сакарტველო, 1971, 24 სექტ., ს. 3.

681. კართველიშვილი ვ. На службе родного языка. — Вечерний Тбилиси, 1971, 20 სექტ., ს. 3.

682. Шаламბერიძე გ., ალავიძე მ. Преданность родному языку. — Заря Востока, 1971, 19 სექტ., ს. 3.

დაბადების 70 წლისთავი

70 ЛЕТ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ

683. აბაშიძე ირ. შოთა ძიძიგური — 70. — ლიტერატურული საქართველო, 1981, 28 აგვ., გვ. 5.

Абашидзе Ир. Шота Дзидзигური — 70. — Литერатури Сакарტველო, 1981, 28 აგვ., ს. 5.

684. ბარამიძე ა., ცაიშვილი ს. მეცნიერის სახელოვანი გზა. — თბილისი, 1981, 7 სექტ., გვ. 3.

Барамидзе Ал., Цаишвили С. Славный путь ученого. — Тбилиси, 1981, 7 სექტ., ს. 3.

685. გამყრელიძე თ., ჭუმბურიძე ზ. თვალსაჩინო მეცნიერი, ორგანიზატორი. — კომუნისტი, 1981, 15 სექტ., გვ. 3; მაცნე, ენისა და ლიტერატურის სერია, 1981, № 4, გვ. 192—194.

Гамкრелидзе Т., Чумбуридзе З. Видный ученый, организатор. — Комунисти, 1981, 15 сент., с. 3; Вестник. Серия литературы и языка, 1981, № 4, с. 192—194.

686. გვენცაძე ალ., ჭიკაძე რ. მეცნიერი, აღმზრდელი, მოღვაწე. — ალაზნის განთიადი (თელავი), 1981, 12 სექტ., გვ. 2.

Гвенцадзе Ал., Чикадзе Р. Ученый, педагог, деятель. — Алазнис гантиადი (Телавი), 1981, 12 сент., с. 2.

687. თურნავა ს. გამორჩენილი მეცნიერი. — წიგნის სამყარო, 1981, 9 სექტ., გვ. 5.

Турнава С. Видный ученый. — Цигნის სამყარო, 1981, 9 сент., с. 5.

688. თურნავა ს. მეცნიერი და მამულიშვილი. — სამშობლო, 1981, აგვისტო, № 18, გვ. 6.

Турнава С. Ученый и патриот. — Самшობლო, 1981, авг., № 18, с. 6.

689. ნიქარაძე შ. ღვაწლმოსილი მეცნიერი და მამულაშვილი. — საბჭოთა აჭარა, 1981, 27 ოქტ., გვ. 4.

Нижарадзе Ш. Заслуженный ученый и патриот. — Сабчота Аджара, 1981, 27 окт., с. 4.

690. სსრკ უმაღლესი საბჭო. ბრძანებულება საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემიის შ. ძიძიგურის ოქტომბრის რევოლუციის ორდენით დაჯილდოების შესახებ. — კომუნისტი, 1981, 16 აგვ., გვ. 1; ქუთაისი, 1981, 18 აგვ., გვ. 3.

Верховный Совет СССР. Указ. Президиума Верховного Совета СССР о награждении Орденом Октябрьской революции акад. Ш. В. Дзидзигури. — Комунисти, 1981, 16 авг., с. 1; Кутаиси, 1981, 18 авг., с. 3.

691. ქავთარაძე ივ. თვალსაჩინო მეცნიერი, პედაგოგი. — სახალხო განათლება, 1981, 18 სექტ., გვ. 3.

Кавтарадзе Ив. Видный ученый, педагог. — Сахალხო განათლება, 1981, 18 сент., с. 3.

692. ლლონტი ალ. მერვე ათწლეულის გადასახედზე. — მნათობი, 1981, № 7, გვ. 176—180.

Глonti Ал. На рубеже восьмого десятилетия. — Мნათობი, 1981, № 7, с. 176—180.

693. შამელაშვილი რ. მეცნიერი, მკვლევარი, მოღვაწე. — სოფლის ცხოვრება, 1981, 27 აგვ., გვ. 3.

Шамелашвили Р. Ученый, исследователь, деятель. — Соплис цховреба, 1981, 27 ავგ., ს. 3.

694. შოთა ძიძიგური — 70 [საქ. სსრ მწერალთა კავშირის გამგეობის მისალმება]. — ლიტერატურული საქართველო, 1981, 28 აგვ., გვ. 5.

Шота Дзидзигური — 70. [Приветствие от Правления Союза писателей СССР]. — Литературиლი საქართველო, 1981, 28 ავგ., ს. 5.

695. ჩვენი სახელოვანი მეცნიერი. — ქუთაისი, 1981, 18 აგვ., გვ. 3.

Наш славный ученый. — Кутаиси, 1981, 18 ავგ., ს. 3.

696. წერეთელი კ., ჯორბენაძე ბ. ვზა კვალნათელი და სამერმოსო. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1981, 10 სექტ., გვ. 3.

Цертели К., Джорбенадзе Б. След ясный и прогоренный. — Ахалгазда комунисти, 1981, 10 სენტ., ს. 3.

697. აბაშიძე ირ. Долгие 55 ... — Литературная Грузия, 1981, № 10, ს. 191—193.

698. ასათიანი გ. Признание. Академику Ш. В. Дзидзигური 70 лет. — Кутаисская правда, 1981, 20 ავგ., ს. 3.

699. ბაბუნაშვილი ე. Талантливый исследователь, педагог. — Вечерний Тбилиси, 1981, 18 სენტ., ს. 4.

700. Вручение наград. [Ш. В. Дзидзигური награжден Орденом Октябрьской революции]. — Заря Востока, 1981, 25 სენტ., ს. 3.

701. დჯიკია ს., გლოტი ალ. Проникая в тайны картвелологии. — Заря Востока, 1981, 17 სენტ., ს. 3.

702. ტურნავა ს. Высокая миссия ученого. — Молодежь Грузии, 1981, 15 სენტ., ს. 4.

703. შოთა დზიდზიგური — 70 лет. — Литературная Грузия, 1981, № 10., ს. 190—191.

704. *წ. სრქეჯაძის, ჯანრანანაჯ ფიონასკანერ (აშშ-ის ფა. სკა-ფემილიის ნ. შიბიფორტი ბნნიჯან 70-ամյակის თიქიქი), — შიქნთასკან ვ. რასათნი, 1981 წ. 17 სხაკათ.*

75 ЛЕТ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ

705. ენათმეცნიერის ფართო თვალსაწიერი. — ლიტერატურული საქართველო, 1986, 22 აგვ., გვ. 14. — ხელმოწერა: აკ. შანიძე, გ. ჭიბლაძე, ა. ბარამიძე, თ. გამყრელიძე, ზ. ჭუმბურიძე.

Широкое поле зрения языковеда. — Литературиლი Сакартველო, 1986, 22 ავგ., ს. 14. — Подписи: А. Шанидзе, А. Барамидзе, Т. Гамкრелидзе, З. Чумбуридзе.

706. ლლონტი ალ. ოცდაათიანი წლების თერგდალეული. — სამშობლო, 1986, აგვ., № 18, გვ. 3.

Глonti Ал. Тергдалеули тридцатых годов. — Самшობლო, 1986, ავგ., № 18, ს. 3.

შრომების ანბანური საძიებელი

- აკაკი და ქართული ენა 120
 აკაკი შანიძე 54, 121, 175, 210—212, 331, 332, 402
 აკაკი შანიძე და ქართული დიალექტოლოგია 213
 აკაკი შანიძეს 333
 აკაკი წერეთელს (ლექსი) 2
 აკაკის „გამზრდელის“ გმირი — აჭი უსუფი 3
 ალექსანდრე აბაშელი-ტექსტოლოგი 353
 ალექსანდრე ბარამიძე 281
 ა. ს. პუშკინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტი 187
 ალექსანდრე ყაზბეგის ენა 61
 ალექსანდრე ყაზბეგის ლექსიკონი 63, 65, 69, 100, 101, 170, 171, 234, 235
 ალექსანდრე ჯანელიძე 374
 ანდრესენი პ. ბულბული, ზღაპარი, თარგმანი. 102
 აუცილებელი განმარტება 259
 აღმოჩენილია ილია ჭავჭავაძის „ქართულ-რუსული ლექსიკონის“ მასალები 122
 აღორძინებული ქვეყნის ყვავილები 282
 აწ ენა მინდა გამოთქმად... 199
 ახალი სალიტერატურო ენის ნორმალიზაციისათვის 137
 ახალი სალიტერატურო ქართულის სათავეებთან 71
 ახალი ქართული ენის ფუძემდებელი 123
 ახვლედიანი გიორგი სარიდანის ძე 334
 ბასკები და ქართველები 354, 418
 ბასებისა და ქართველების ნათესაობის საკითხი 335
 ბასკეთი: იზრდება ინტერესი მისი შესწავლისადმი 419
 ბასკურ-კავკასიური პრობლემა 355, 403
 გავუფრთხილდეთ წარსულის ხსოვნას 420
 გალაკტიონ ტაბიძის პოეტური ენის შესწავლისათვის 319
 გალაკტიონის ენის შესწავლისათვის 289
 გალაკტიონის პოეტური ენა 290
 გამოჩენილი ბელგიელი ქართველოლოგი 451
 გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი 86
 გამოჩენილი ქართველოლოგი 244
 გივი მაჭავარიანის ხსოვნას 375
 გიორგი ახვლედიანი 214, 215, 245, 356
 გიორგი ახვლედიანი და ქართული დიალექტოლოგია 452
 გრამატიკა და პუნქტუაცია ქართული ენისათვის 8
 გულითადად გილოცავთ 336